

انجیلِ عیسیٰ مسیح دَ مُطَابِقِ متی

پُشت نامِه عیسیٰ مسیح

۱ پُشت نامِه عیسیٰ مسیح، اولادِه داوود،
اولادِه ابراهیم:

۲ ابراهیم آتِه اسحاق، اسحاق آتِه یعقوب و
یعقوب آتِه یهودا و برارون ازو بُود؛ ۳ یهودا
آتِه فارص و زارح از تمار شُد. فارص
آتِه حَصرون، حَصرون آتِه ارام، ۴ ارام آتِه
عمیناداب، عمیناداب آتِه نَحشون، نَحشون آتِه
سَلمون، ۵ و سَلمون آتِه بوغز از راحاب شُد.
بوغز آتِه عوبید از روت شُد. عوبید آتِه یسی
۶ و یسی آتِه داوود پادشاه بُود.

داوود آته سُلیمان از خاتونِ اوریا شد.
 ۷ سُلیمان آته رِحْبعام، رِحْبعام آته ابیا، ابیا
 آته آسا،^a ۸ آسا آته یهوشافاط، یهوشافاط آته
 یورام، یورام آته عُزبا، ۹ عُزبا آته یوتام، یوتام
 آته آحاز، آحاز آته حزقیا، ۱۰ حزقیا آته مَنْسَى،
 مَنْسَى آته آمون و آمون آته یوشیا بُود. ۱۱ یوشیا
 آته یکنیا و برارون ازو شد دَ زمانی که یهودیا
 دَ بابل بُرده شد.

۱۲ بعد از اسیر شدو دَ بابل: یکنیا آته
 شِئلتیئیل و شِئلتیئیل آته زروبابل ۱۳ و زروبابل
 آته ابیهود و ابیهود آته ایلیاقیم و ایلیاقیم آته
 عازور ۱۴ و عازور آته صادوق و صادوق آته
 یاکیم و یاکیم آته ایلیهود ۱۵ و ایلیهود آته
 العازار و العازار آته متان و متان آته یعقوب
 ۱۶ و یعقوب آته یوسف شد و یوسف شوی مریم

^a ۱:۷ دَ بعضی نسخه های قدیمی «آساف» نوشته یه.

بُود و مَرِيَمَ عَيْسَىٰ رِه كِه لَقَبَ شِي «مَسِيح»^a
بُود، دَ دُنْيَا أُوْرِد.

١٧ پَس تَمَامِ نَسْلِ هَا اَز اِبْرَاهِيْمِ تَا دَاوُوْد چَارْدِه
نَسْلِ و اَز دَاوُوْد تَا بُرْدِه شُدُوْنِ يَهُودِيَا دَ بَابُل
چَارْدِه نَسْلِ و اَز بُرْدِه شُدُو دَ بَابُل تَا مَسِيحِ چَارْدِه
نَسْلِ اَسْتِه.

تَوَلَّدِ عَيْسَىٰ مَسِيحِ

١٨ تَوَلَّدِ عَيْسَىٰ مَسِيحِ اَيْنِي رَقْمِ وَاقِعِ شُد:
وختِيكِه مَرِيَمَ اَبِه عَيْسَىٰ خوستِه يوسُفِ بُود،
پيش ازي كِه هر دُوي شِي يگجاي شنه، اُو دَ
وسيله روحِ اَلْقُدْسِ حَامِلِه شُد. ١٩ خوستِه شِي
يوسُفِ، ازي كِه اَدَمِ دُرُسْتِكَارِ بُود و نَمِيخَاسْت
اُو رِه رَسُوا كُنِه، قَصْدِ كَدِ كِه اُو رِه خَپ-و-چُپ
ايله بَدِيه. ٢٠ وختِيكِه اُو هَنُوْزِ دَزي بارِه فِكِرِ

^a ١:١٦ بَلَدِه مَعْنَايِ «مَسِيح» دَ فِهْرِسْتِ لُغَاتِ مُشْكِلِ
رُجُوْعِ كُنِيْد.

مُوكد، ملايِكه خُداوند دَ عالمِ خاو دَزُو ظاهر
 شُدِه كُفت: ”اَي يوسُفِ اولادِه داوود، از كِرِفتونِ
 مريمِ بَحِيثِ خاتونِ خُو ترسِ نَخور، چُون نِلِغِه كه
 دَ كوره شَي دَ وِجودِ اَمَدِه از رُوحِ اَلْقُدسِ اَسْتِه.
 ۲۱ او يگِ باچِه دَ دُنيا ميره و تُو نامِ شَي ره
 عيسى^a بيل، چُون اُو قَوْمِ خُو ره از كُناه هَايِ
 شَي نِجاتِ مِيدِيه. ” ۲۲ پگِ امزِي چيزا واقع
 شُد تا توره كه خُداوند دَ وسِيلِه پيغمبرِ كُفتُد،
 پوره شُنه:

۲۳ ”اينه، يگِ دُخترِ خانه حَامِلِه مُوشِه

و يگِ باچِه دَ دُنيا ميره

و نامِ شَي ره «عِمانُويِل» مِيلِه، ”

كه معنَايِ شَي «خُدا قد از مو» اَسْتِه.

۲۴ وختِيكه يوسُفِ از خاو بيدار شُد، اُو اَمُو رِقْمِ

كُد كه ملايِكه خُداوند دَزُو اَمْرِ كُدُد: اُو مريمِ

^a ۱:۲۱ «عيسى» دَ زِبُونِ عِبْرَانِي «يَشُوع» تَلْفِظِ مُوشِه

و «نِجاتِ دِهِنْدِه» معنَايِ مِيدِيه.

ره بحیثِ خاتونِ خُو گرفت. ۲۵ مگم اُو قد شی
یگجای نَشُد تا وختیکه مریمِ باچه خُو ره دَ دُنیا
اُورد؛ و یوسفِ نامِ ازو ره عیسیٰ اِشت.

ستاره-شناسا عیسیٰ ره مَوپاله

۲ بعد از تولدِ عیسیٰ دَ بیت-لحمِ
یهودیّه، دَ زمانِ هیرودیس پادشاه، چند
ستاره-شناس از سرزمینای مشرقِ دَ شارِ
اورشلیم آمد ۲ و پُرسان کده گُفت: ”کجا یه امو
نوزیده شده که پادشاهِ یهودیا آسته؟ چون مو
ستاره شی ره دَ سرزمینای مشرقِ دیدی و آمدی
که اُو ره پرستش کنی.“ ۳ وختیکه هیرودیس
پادشاه ای توره ره شنید، اُو و پگِ مردمِ اورشلیم
قد ازو و رخطا شد ۴ و اُو تمامِ پیشوایونِ عالی
مقام و عالمای دین ره از قومِ اسرائیل جم کد و
ازوا پُرسان کد که مسیح دَ کجا باید تولدِ شنه.
۵ اونا دَزو گُفت: ”دَ بیت-لحمِ یهودیه؛ چون دَ
وسیلّه پیغمبرِ اینی رقمِ نوشته شده:

٦ و تُو، آي بِيْت-لَحْم، دَ سِرْزَمِيْن يَهُودِيَه

دَ مِيْنَكِلِ حُكْمَرَانَايِ يَهُودَا اَز هِيچ

نِگَاه كَمْتَر نِيَسْتِي،

چِرَاكِه اَز تُو يِگ حُكْمَرَانِ ظُهُورِ مُونِه

كِه قَوْمِ مِه إِسْرَائِيلِ رِه رِهْبَرِي^a مُوَكْنِه. ”

٧ اوخْتِه هِيْرودِيَس، سِتارِه-سِنَاسَا رِه تَاشَكِي

كُوِي كَد و دَ بَارِه و خْتِ ظُهُورِ سِتارِه، اَز وَا تَحْقِيْق

كَد. ^٨ بَعْدِ اَز وَا اُونَا رِه دَ بِيْت-لَحْمِ رِيِي كَدِه كُفْت:

”بُورِيْد و اُمُو نِلْغِه رِه خُوبِ اَوْگَلِ كُنِيْد؛ غِيْتِيَكِه

اَو رِه پِيْدَا كَدِيْد دَز مِه خَبَرِ بَدِيْدِ تَا مَا اَمِ بِيِيْمِ و اَو

رِه پَرَسْتِشِ كُنْم. ” ^٩ بَعْدِ اَز سِنِيْدُوْنِ تُوْرِه پَادِشَاه،

سِتارِه-سِنَاسَا دَ رَاهِ حُو رِيِي شُد و سِتارِه رِه كِه

اُونَا دَ مَشْرِقِ هُوْشِ كُدُدِ پِيْشِ پِيْشِ اَز وَا مَوْرَفْتِ

تَا دَ بَلِه سِرِ اَمْرُو جَايِ رَسِيْدِه اِيَسْتِه شُد كِه نِلْغِه

دَ اُونَجِي بُوْد. ^{١٠} و خْتِيَكِه اُونَا سِتارِه رِه دِيْد،

^a ٢:٦ دَ جَايِ «رِهْبَرِي» دَ زَبُوْنِ يُوْنَانِي «چُوپُوْنِي» نُوْشْتِه

اونا قد خوشی کلو خوشحالی کد. ۱۱ امی که
 اونا د داخل خانه رفت و نلغه ره قد آبه شی مریم
 دید، روی د خاک اُفتده امو نلغه ره پرستش کد
 و صندوقای خزانه خو ره واز کده سوغات ها،
 یعنی طلا، کُنْدُر و مُر^a دزو تقدیم کد. ۱۲ و ازی
 که د خاو دزوا اخطار دده شد که دوباره پیش
 هیرو دیس نروه، اونا از راه دیگه پس سون وطن
 خو رفت.

دوتا کدو د مصر

۱۳ بعد از رفتون ستاره-شناسا، ملایکه
 خداوند د خاو د یوسف ظاهر شده گفت: ”باله
 شو، نلغه و آبه شی ره گرفته د مصر دوتا کو
 و د امونجی بشی تا عیتیکه تو ره خبر بدم،
 چراکه هیرو دیس د زودی نلغه ره موباله تا او

^a ۲:۱۱ «کُنْدُر و مُر» موادهای خوشبوی از شلیم درخت
 آسته.

ره نابود کُنه. " ۱۴ اوخته یوسف باله شد و نلغه
و آبه شی ره گرفته د وختِ شاو سون مصر ربی
شد ۱۵ و تا مرگِ هیرودیس د امونجی مند. د
امزی رقم توره که خداوند د وسیله پیغمبر گفته
بود پوره شد:

"باچه خو ره از مصر کوی کدم."

۱۶ وختی هیرودیس دید که ستاره-شناسا او
ره بازی دده، او کلو قار شد و نفره ره ربی
کد و تمام بچکیچا ره د بیت-لحم و اطراف
شی که دو ساله و کمتر از دو ساله بود د قتل
رسند، مطابق د زمانی که او از ستاره-شناسا
تحقیق کدد. ۱۷ اوخته توره های که د وسیله
ارمیا پیغمبر گفته شد، پوره شد:

۱۸ "یگ آواز د رامه شنیده شد،

آواز مخته-و-چخرا و ماتم کته،

راحیل^a بلده بچکیچای خو چخرا مونه
و آرام نموشه،
چراکه اونا دیگه وجود ندره.

پس آمدو د وطن

۱۹ پس از مرگ هیرودیس، ملایکه خداوند د
مصر د خاو د یوسف ظاهر شده ۲۰ گفت: "باله
شو، باچه و آبه شی ره گرفته پس د سرزمین
اسرائیل بورو، چون کسای که قصد جان نلغه
ره کدد، مرده." ۲۱ اوخته یوسف باله شده باچه
و آبه شی ره گرفت و پس د سرزمین اسرائیل
رفت.

۲۲ مگم وختی شنید که آرخلوس د جای آته
خو هیرودیس د بله یهودیه حکمرانی مونه، او از
رفتو د اونجی ترس خورد و بعد ازو که د خاو

^a ۲:۱۸ مردم بیت اللحم و اطراف شی اولاده راحیل و
یعقوب بود.

دَزُو اَخْطَار دَدَه شُد، اَو دَ مَنْطِقَه جَلِيلِيَه رِفْت
 ۲۳ و دَ اُونَجِي رَسِيدَه دَ يِگ شَار دَ نَامِ نَاصِرَه
 جَاي-دَ جَاي شُد. دَمَزِي رَقْمِ تَوْرَه كِه دَ وَسِيلَه
 پَيَغْمَبْرَا كُفْتَه شُدُود "اَو نَاصِرِي كُفْتَه مُوشَه،"
 پُورَه شُد.

يَحْيَاي تَعْمِيد دِهِنْدَه

۳ دَ امزُو رُوْز هَا يَحْيَاي تَعْمِيد دِهِنْدَه دَ
 بِيَابُونِ يَهُودِيَه ظَاهِر شُد. اَو اِعْلَان كَدَه
 مُوَكُفْت: ۲ "از كُناهِ هَاي خُو تَوْبَه كُنِيد، چِرَاكِه
 اَمْدُونِ پَادشَاهِي اَسْمُو^a نَزْدِيك شُدَه." ۳ يَحْيَاي
 اَمُو كَس اَسْتَه كِه اشْعِيَاي نَبِي دَ بَارَه شِي خَبَر
 دَدَه مُوَكِيَه:

"اَوَاْزِ كَسِي كِه دَ بِيَابُو چِيغ-و-فَرِيَاد مُونَه:

رَاه رَه بَلْدَه خُداوند آمادَه كُنِيد

^a ۳:۲ دَ جَاي «پَادشَاهِي خُدا» يَهُودِيَاي پَرهِيْزْگَار
 «پَادشَاهِي اَسْمُو» مُوَكُفْت. دَ كِتَابِ خُرُوج (تَوْرَات) فَصْل
 ۲۰ آيَه ۷ رُجُوع كُنِيد.

و راه‌روی شی ره راست-و-سیده کنید. ”
 ۴ یحییٰ کالای ره که از پاشمِ اُشتر بُود
 موبوشید و دَ گردِ کمرِ خو یگ کمر بندِ چرمی
 دشت و خوراک شی مَلخ و عسلِ صحرائی
 بُود. ۵ مردُم از اورشَلیم و تمامِ یهودیه و از پگ
 منطقه های گردو برِ دریای اُردن دَ پیشِ ازو میمد
 ۶ و گناه های خُو ره اقرار کده از دِستِ ازو دَ
 دریای اُردن غُسلِ تعمید میگرفت.

۷ مگم وختی یحییٰ دید که غدر فریسیا و
 صدوقیا^a بلده غُسلِ تعمید دَ پیشِ ازو مییه،
 دزوا گُفت: ” او اولادای تیرمارا! کی دز شُمو
 اخطار دَد که از غَضَبی که آمدنی یه دوتا کُنید؟
 ۸ پس ثمری بدید^b که لایقِ توبه بشه^۹ و ای
 توره ره دَ فکرِ خو جای ندید که بگید: ابراهیم
 بابه کلون مویه،^۱ چون ما دز شُمو موگم که خدا

^a ۳:۷ دَ باره «فریسیا و صدوقیا» دَ فهرستِ لغاتِ

مُشکلِ رُجوع کُنید. ^b ۳:۸ «ثمری بدید» یعنی «عملی

ره انجام بدید.»

میتنه امزی سنگا بلده ابراهیم اولاده پیدا کُنه.
۱۰ و آلی تیشه د ریشه درختا ایشته شُده؛ پس
هر درختِ که ثمرِ خوب ندیه، قطع شده د آتش
پورته موشه.

۱۱ ما شُمو ره بلده توبه شُمو قد آو غُسلِ
تعمید میدم، ولے کسی که بعد از مه مییه از
مه کده قدرتمند آسته؛ ما حتی لایقِ باله کدون
چپلی های شی ره ام ندرم. او شُمو ره قد روح
القدس و آتش غُسلِ تعمید میدیه. ۱۲ شاخی ازو
د دست شی آسته و او خرمونجوی خُو ره پاک
کده گندم خُو ره د دی خانه خُو ذخیره موكنه،
ولے گاه ره د آتشِ گل ناشدنی در میدیه.

غُسلِ تعمیدِ عیسیٰ از دستِ یحییٰ

۱۳ د امزو زمان عیسیٰ از جلیلیه د دریای
اُردن پیش یحییٰ آمد تا از دستِ ازو غُسلِ
تعمید بگیره. ۱۴ مگم یحییٰ او ره منع کده
گفت: "ما ضرورتِ درم که از دستِ ازتو غُسلِ

تعمید بگیرم و تو پیش از من میی که غسلِ
 تعمید بگیری؟“ ۱۵ عیسیٰ د جواب ازو گفت:
 ”آلی بیل که امی رقم شنه، چون بلده ازمو
 مناسب آسته که د امزی رقم تمام عدالت ره پوره
 کنی.“ اوخته یحییٰ راضی شد. ۱۶ وختیکه
 عیسیٰ غسلِ تعمید گرفت، فوری از او بر شد؛
 دمزو لحظه آسمو بلده شی واز شد و او روح
 خدا ره دید که رقم کوتر آلی نازل شده د بله شی
 مییه. ۱۷ د امزو غیت یگ آواز از آسمو آمده
 گفت: ”اینمی باچه دوست-دشتنی مه یه که ما
 از شی خوش-و-راضی آستم.“

آزمایشِ عیسیٰ د بیابو

۴
 ۱ اوخته عیسیٰ د وسیله روح القدس د
 بیابو هدایت شد تا ابلیس او ره وسوسه
 کنه. ۲ او چل شاو-و-روز روزه گرفت و بعد ازو
 گشنه شد. ۳ اوخته وسوسه گر د دیر ازو آمده
 گفت: ”اگه تو باچه خدا آستی، د امزی سنگا

بُگی که نان جور شنه. ”^۴ عیسیٰ دَ جوابِ ازو
 گُفت: ”دَ کلامِ خُدا نُوشته شُده که،
 ’انسان تنها دَ وسیله نان زنده نییه،
 بلکه دَ وسیله هر توره که از دانِ
 خُدا بُر موشه.“

^۵ اوخته ابلیس عیسیٰ ره دَ شارِ مُقدّس بُرد و
 دَ بلندی خانه خُدا ایستلجی کد^۶ و دَزو گُفت:
 ”اگه تُو باچه خُدا آستی خود ره تا پورته کو،
 چُون نُوشته شُده که،

’اُو دَ باره ازتو دَ ملایکه های خُو حُکم مونه
 و اونا تُو ره دَ بله دِستای خُو میگیره،
 نشنه که پای تُو دَ کدم سنگ دُکه کنه.“
^۷ عیسیٰ دَزو گُفت: ”بسم نُوشته شُده که،
 ’خُداوند، خُدايِ خُو ره آزمایش نکو!“

^۸ بعد ازو ابلیس اُو ره دَ بله یگ کوهِ غدر قیل
 بُرده تمامِ مملکتای دُنیا و شان-و-شوکت شی
 ره دَزو نشو دَد^۹ و دَزشی گُفت: ”اگه رُوی دَ
 خاک اُفتده مَره سَجده کنی، پگِ امزیا ره دَزتو

میدم. ” ۱۰ اوخته عیسی دز شی گفت: ” دور شو، ای شیطان! چون نوشته شده:
 ’خداوند، خدای خوره سجده کو و تنها او ره عبادت کو. ’ ”
 ۱۱ بعد ازو ابلیس او ره ایله کد و ملایکه ها آمده او ره خدمت کد.

شروع کار عیسی د جلیلیه

۱۲ وختی عیسی شنید که یحیی دستگیر شده، او پس د جلیلیه^a رفت ۱۳ و ناصره ره ایله کده د شار کفرناحوم جای-د-جای شد که د بغل دریای جلیلیه، د منطقه های زبولون و نفتالی بود، ۱۴ تا چیزی که د وسیله اشعیای نبی گفته شد، پوره شنه:

۱۵ ” سرزمین زبولون و سرزمین نفتالی

^a ۱۲: ۴ یعنی د شار ناصره جلیلیه رفت، د جایی که کته شد.

دَ رَاهِ دَرِيَا، دَ اَوْ طَرَفِ دَرِيَاچِه اَرْدُن،
جَلِيلِيه مِلَّتْ هَاي غَيْرِ يَهُود،
۱۶ قَوْمِي كِه دَ تَرِيكِي زِنْدَكِي مُوَكْنِه
نُورِ بَزُرْگ رِه مِينْگَرِه
و دَ بَلَه كَسَاي كِه دَ سِرْزَمِينِ مَرْگ و
سَايِه شِي زِنْدَكِي مُونِه،
يِگ نُورِ رُوشَنِي مُونِه.

۱۷ امزُو زَمَانِ عَيْسِي دَ اِعْلَانِ پَيِغَامِ خُو شُرُوعِ
كَدِه كُفْت: "توبه كَنِيد، چِرَاكِه اَمَدُونِ پَادشَاهِي
اَسْمُو نَزْدِيكِ شُدِه."

چَار مَاهِي گِيرِ يَارِ عَيْسِي مُوشِه

۱۸ وختِي عَيْسِي دَ لَبِ دَرِيَايِ جَلِيلِيه قَدَمِ
مِيَزَد، دُو بَرَارِ يِعْنِي شِمْعُونِ مَشْهُورِ دَ پِتْرُسِ
و بَرَارِ شِي اَنَدَرِيَاَس رِه دِيد كِه تَوْرِ مَاهِي گِيرِي
رِه دَ دَرِيَا مِينْدَزِه، چُون اَوْنَا مَاهِي گِيرِ بُوْد.
۱۹ اُو دَزُوا كُفْت: "از پُشتِ اَزْمِه بِيِيد تَا شُمُو
رِه شِكَارچِي مَرْدُمِ جُورِ كْنِم." ۲۰ اَوْنَا فَوْرِي تَوْر

های ماهی‌گیری خُو ره ایله کد و از پُشتِ ازُو رِبی شُد. ۲۱ عیسیٰ دَ حالیکه ازونجی مورفت، دُو برارِ دیگه یعنی یعقوب باچه زیدی و برار شی یوحنّا ره دید که قد آته خُو زیدی دَ کِشتی شِشته و تورهای ماهی‌گیری خُو ره آماده مونه. اوخته او اونا ره کوی کد ۲۲ و اونا فوری کِشتی و آته خُو ره ایله کده از پُشتِ ازُو رِبی شُد.

تعلیم و خدمت های عیسیٰ

۲۳ عیسیٰ دَ سراسرِ جلیلیه میگشت و دَ عبادت خانه های ازوا تعلیم میدد و خوشخبری پادشاهی خُدا ره اعلان موكد و هر رقم مَرَض و ناجوری مردُم ره شفا میدد.

۲۴ پس نامِ ازُو دَ تمامِ سُوریه مشهور شُد و اونا تمامِ ناجورای ره که دَ مَرَض های رقم و دَردها گرفتار بُود و ام جندیا و مرگی ها و شَل ها ره دَ پیشِ ازُو میورد و او اونا ره شفا میدد. ۲۵ و جمعیت های کُته از جلیلیه، دیکاپولیس،

اورشَلیم، یهُودیه و از اُو طرفِ دریای اُردُن از
پُشتِ ازو رَی شد.

موعِظَه سرِ کوه

۱ وختی عیسیٰ جمعیتِ کُته ره دید، اُو
دَ بِلَه کوه رفت و امی که شِشت، یارای
شی ام دَ پیش ازو اَمَد. ۲ اوخته اُو دان خُو ره
واز کد و اونا ره تعلیم دَدَه گُفت:
۳ ”نیک دَ بَختِ کسای که دَ روح
فروتن آسته،

چراکه پادشاهی آسمو ازوا یَه.

۴ نیک دَ بَختِ کسای که ماتم مونه،

چراکه اونا تَسلی پیدا مَوکُنه.

۵ نیک دَ بَختِ کسای که حلیم-و-شِکسته

نَفس آسته،

چراکه اونا وارثِ زمی موشه.

۶ نیک دَ بَختِ کسای که گُشنه و

تُشنه عدالت آسته،

چراکه اونا سیر موشه.

۷ نیک د بختِ کسای که رَحْم مونه،

چراکه دزوا رَحْم موشه.

۸ نیک د بختِ کسای که دل های

ازوا پاک آسته،

چراکه اونا خُدا ره مینگره.

۹ نیک د بختِ کسای که صلح موكنه،

چراکه اونا بچکِیچای خُدا گفته موشه.

۱۰ نیک د بختِ کسای که بخاطرِ عدالت

آزار-و-آذیت موشه،

چراکه پادشاهی آسمو ازوا آسته.

۱۱ نیک د بختِ شُمو وختیکه مردُم شُمو ره

از خاطرِ ازمه دَو-و-دشنام میدیه و

آزار-و-آذیت مونه و هر رقم توره بد

ره د ضدِ شُمو بطورِ دروغ مَوگیه.

۱۲ خوشی کُنید و خوشحال بشید، چُون اجر

شُمو د عالمِ باله غدر بزرگ آسته،

چراکه دَ امزی طریق اونا پیغمبرای
ره که پیش از شُمو بُود ام
آزار-و-آذیت کد.

دَ باره نُور و نَمَک

۱۳ شُمو نَمَکِ دُنیا اَسْتِید! لیکن اگه نَمَک مَزِه
خُوره از دِسْت بَدِیه، چطور مِیتنه که شوری شی
پس بییه؟ او دِیگه دَ هیچ چیز کار نَمِیه بَغِیر
که پورته شُدِه زِیر پای مَرْدُم پایمال شُنه.

۱۴ شُمو نُورِ دُنیا اَسْتِید. شاری که دَ سِرِ
یگ تِپه آباد شُدِه بَشِه، او تاشه شُدِه نَمِیتنه.

۱۵ هیچ کس چراغ ره روشو نَمونه که او ره دَ
زِیر یگ کاسه بیلِه، بَلِکِه دَ بِلِه چراغدان میله
تا روشنی شی بِلدِه پگِ کسای که دَ خانه اَسْتِه
بِرَسِه. ۱۶ دَمزی رقم بیلید که نُورِ از شُمو ام دَ
مَرْدُم روشنی بَدِیه تا اونا کارای نیک شُمو ره
دیده آتِه شُمو ره که دَ اَسْمو اَسْتِه، ستایش کُنه.

دَ بَارِه پُورِه کدُونِ شَرِيعَت

۱۷ فِکْر نَکُنید کِه اَمَدیم تا تَوْرَات یا نُوشتِه
هَای پِیغمبرَا رِه باطِل کُنم. ما نَمَدیم کِه
باطِل کُنم، بَلکِه اَمَدیم تا اُونَا رِه پُورِه کُنم.
۱۸ ما حَقِيقَت رِه دَز شُمُو مُوگُم: تا آسْمُو و زَمی
از بَين نَرَفْتِه، رِيزه تَرِين حَرْف یا نُقْطَه تَوْرَات
هَرگِز از بَين نَمورِه تا ای کِه پَگ شِی پُورِه
شُنِه. ۱۹ پَس هَر کَسی کِه یِکی از رِيزه تَرِين
اَمْزِی اَحْکام رِه مَیدِه کُنِه و دَ مَرْدُم اَم تَعْلِیم بَدِیَه
کِه اَمُو رَقْم کُنِه، اُو دَ پادشاهِی آسْمُو کَم تَرِين
شَخْص حِساب مُوشِه.

۲۰ چُون ما دَز شُمُو مُوگِیم: تا عَدالَت شُمُو از
عَدالَتِ عَالِمای دِین و فَرِیسیا کَدِه کَلُو نَشُنِه،
شُمُو هَرگِز دَ پادشاهِی آسْمُو داخِل نَمُوشِید.

دَ بَارِه قَتْل

۲۱ شُمُو شَنِیدِیدِ که دَ مَرْدُمایِ زَمَانِ قَدِیمِ گُفْتِه
شُدَد، 'قَتْل نَکُو! و هر کسی که قتل کُنه سزاوارِ
قضاوتِ آسته. ' ۲۲ مَگم ما دَز شُمُو مُوگم، هر
کس که بَدُونِ کُدمِ دَلِیلِ دَ سَرِ بَرارِ خُو قارِ شُنه،
سزاوارِ قضاوتِ آسته و هر کس که دَ بَرارِ خُو
بُگیه ' او لَوڈِه! ' او سزاوارِ محاکمه دَ شورا
آسته؛ و هر کس که بُگیه ' او اَحَمَق! ' او سزاوارِ
آتشِ دوزخِ آسته. ۲۳ پَس وختیکه هدیه خُو ره
دَ قُربانگاهِ موبری و دَ اُونجی دَ یادِ تُو مییه که
بَرارِ تُو دَ صِد تُو کُدمِ شِکایتِ دَرِه، ۲۴ هدیه خُو
ره دَ اُمونجی دَ پِیشِ قُربانگاهِ ایله بَدی و رفته
اوّلِ قَدِ بَرارِ خُو آشتی کُو و بعد ازُو اَمده هدیه
خُو ره تَقْدِیمِ کُو. ۲۵ دَ حَالِیکه قَدِ مُدَعیِ خُو
سُونِ مَحکمه موری، دَ راهِ قَدِ ازُو صُلحِ کُو؛
اگه نَه، مُدَعیِ تُو، تُو ره دَ دِستِ قاضیِ تَسْلِیمِ
مُونِه و قاضیِ تُو ره دَ دِستِ عَسکرِ مِیدِیه و تُو

دَ بِنْدی خانہ اَندختہ مُوشی . ۲۶ ما حقیقت رہ دَز
تُو مُوگُم، تاکہ آخِرین پیسہ رہ نَدی، ازونجی بُر
شُدہ نَمیتنی .

دَ بارہ زنا

۲۷ شُمو شَنِیدید کہ گُفتہ شُدہ، 'زنا نَکو.'
۲۸ لیکن ما دَز شُمو مُوگُم، ہر کس کہ سُون
یگ خاتُو قد نِگاہِ شَہوتِ آمیز تُوخ کُنہ، اُو اُمُو
لحظہ دَ دِل خُو قد ازو زنا کدہ . ۲۹ پس اگہ چِیم
راست تُو باعِثِ مُوشہ کہ تُو گُمراہ شُنی، اُو
رہ بُر کدہ دُور پورته کُو؛ چُون بلدہ تُو خُو بتر
استہ کہ یکی از اَعْضای جِسم خُو رہ از دِست
بِدی تا ای کہ تمام جِسم تُو دَ دوزخِ اَندختہ شُنہ .
۳۰ اگہ دِستِ راست تُو باعِثِ مُوشہ کہ تُو گُمراہ
شُنی، اُو رہ قَطع کدہ دُور پورته کُو؛ چُون بلدہ
تُو خُو بتر استہ کہ یکی از اَعْضای جِسم خُو
رہ از دِستِ بَدی تا ای کہ تمام جِسم خُو دَ
دوزخِ بُفتی .

دَ بَارِهٖ طَلَاق

۳۱ امچنان گفته شده، 'هر کس که خاتون خوره طلاق بدیه، باید یگ طلاق نامه دزو بدیه.'
۳۲ مگم ما دز شمو موگم، هر کسی که خاتون خوره بغیر از عِلَّتِ زنا طلاق بدیه، باعث موشه که او زناکاری کنه و هر کس که قد خاتون طلاق شده توی کنه، زنا مونه.

دَ بَارِهٖ قَسَم

۳۳ بسم شمو شنیدید که د مردمای زمان قدیم گفته شد، 'قسم دروغ نخور، بلکه قسم های ره که د نام خداوند خورده دزوا وفا کو.'
۳۴ مگم ما دز شمو موگم، هرگز قسم نخورید، نه د آسمو چراکه تخت خدا آسته ۳۵ و نه د زمی، چراکه چوکی تی پای شی آسته، و نه د اورشلیم چراکه شار امزو پادشاه بزرگ آسته،
۳۶ و نه ام د سر خو قسم بخور، چراکه تو حتی

یگ تارِ موی ره سیاه یا سفید کده نَمِیَتنی.
 ۳۷ بلکه تورِه شُمو که «آرے» آسته، «آرے»
 بَشه و «نَه» شُمو «نَه»، چراکه کلوتر ازی از
 شیطو آسته.

دَ بارِه اِنْتِقَام

۳۸ شُمو شَنِیدید که گفته شُده، 'چیم دَ عِوضِ
 چیم و دَندو دَ عِوضِ دَندو. ' ۳۹ مگم ما دَز
 شُمو مُوگم، دَ برابرِ شَخصِ شَریر ایسته نَشَنید؛
 بلکه اگه یگو کس دَ کومه راست تُو قد چپات
 میزنه کومه دیگه خُو ره ام سُون ازُو دورِ بدی.
 ۴۰ و اگه یگو کس بِخایه که تُو ره دَ محکمه
 بُرده پیرون تُو ره بِگیره، چَپَن خُو ره ام دَزُو ایله
 بدی. ۴۱ و اگه یگو کس تُو ره مجبور مونه که
 یگ کجی^a راه بوری، دُو کجی قد شی بورُو.

^a ۵:۴۱ دَ جای «یگ کجی راه» دَ زبونِ یونانی «یگ
 میل» نوشته یه که دَ او زمان تقریباً یگ هزار قدم راه
 حساب موشُد.

۴۲ هر کس که از تُو یِگو چیز طلب مونه، دَزُو
بِدی و کسی که از تُو قرض طلب مونه، رُو
خُو ره ازُو دَوَر نَدی.

دَ باره دوست دشتون دُشَمَنَا

۴۳ شُمو شنیدید که گفته شده، 'همسایه خُو
ره دوست دشته بَش' و 'قد دُشَمون خُو دُشَمَنی
کُو'. ۴۴ مگم ما دَز شُمو مُوگم، دُشَمَنای خُو
ره دوست دشته بَشید و بلده کسای که شُمو
ره آزار-و-اَذیت مونه دُعا کُنید ۴۵ تا شُمو
بچکیچای آتِه خُو که دَ عالمِ باله آسته شُنید،
چراکه او آفتو خُو ره دَ بله مردُمای بد و خُو
بلند مونه و بارش خُو ره دَ بله نیکوکارا و بدکارا
مُوبارنه. ۴۶ اگه شُمو تنها کسای ره دوست
دشته بَشید که شُمو ره دوست دَره، شُمو چی

اَجْر دَرِيد؟ اَيَا مَالِيَهْ گِيرَا^a ام امی کار ره نَمُوکْنَه؟
 ۴۷ اگه تنها پَرارون خُو ره سلام بَدِيد، شُمُو از
 ديگرو کده چي زيادی دَرِيد؟ اَيَا حَتِيْ مُرْدُمَاي
 غَيْرِ يَهُود ام امی کار ره نَمُونَه؟^{۴۸} پس شُمُو
 کَامِل بَشِيد، اَمُو رَقْم که آتِه آسمانی شُمُو کَامِل
 آسْتَه.

دَ بَارَه خَيْرَات

۱ اِحْتِيَاظ كُنَيْد که نيکی خُو ره دَ پيش
 ۶ رُوی مُرْدُم انجام نَدِيد تا اُونَا شُمُو ره
 بِنِگَرَه؛ اگه امی رَقْم كُنَيْد، شُمُو دَ پيش آتِه خُو
 که دَ آسْمُو آسْتَه، کُدَم اَجْرِي نَدْرِيد. ۲ پس هر
 وَخْتِيَكِه خَيْرَات مِيدِي، پيش رُوی خُو سُرْنِي
 زَدَه اِعْلَان نَكُو، رَقْمِي که رِيَاكَارَا دَ عِبَادَت
 خَانَه هَا و سَرَک هَا مُونَه تا مُرْدُم اُونَا ره

^a ۵:۴۶ بلده معنای «مالیه‌گیر» دَ فِهْرَسْتِ لُغَاتِ مُشْکِلِ
 رُجُوع كُنَيْد.

تعریف-و-توصیف کُنه. ما حقیقت ره دَز شُمو
 مُوگُم، اونا اَجْر خُو ره گِرِفْتَه. ^۳ مگم تُو هر
 وختیکه خیرات میدی، از چیزی که دِسْتِ راست
 تُو مونه، نه ایل که دِسْتِ چپ تُو خبر شنه
^۴ تا خیرات تُو تاشه بُمَنه؛ و آتِه^a تُو که چیزای
 تاشه ره مینگره، اَجْر تُو ره میدیه.

دَ باره دُعا کدو

^۵ و هر وختیکه دُعا مونی، رقم ریاکارا نَبَش،
 چُون اونا خوش دَره که دَ عِبَادت خانه ها و
 گوشه-و-کِنارِ سَرک ها ایسته شُدِه دُعا کُنه تا
 مردُم اونا ره بِنگره. ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگُم،
 اونا اَجْر خُو ره گِرِفْتَه. ^۶ ولے تُو، وختیکه دُعا
 مونی دَ داخلِ اُتاق خُو رفته درگه ره کیپ کُو و
 دَ پیشِ آتِه که دیده نَمُوشه دُعا کُو. اوخته آتِه تُو
 که چیزای تاشه ره ام مینگره، اَجْر تُو ره میدیه.

^a ۶:۴ یعنی «آتِه آسمانی.»

۷ و دَ غَيْتِ دُعَا كَدُو رَقْمِ مِلَّتِ هَايِ غَيْرِ يَهُودِ
 حرفای بے معنی ره یکسره گفته نرَوید، چُون
 اُونَا فِکْرِ مُونَه که از یکسره گفتو دُعَایِ ازوا
 قَبُولِ مَوْشَه. ^۸ پس رَقْمِ ازوا نَبَشید، چُون آتِه^a
 شُمُو مِیْدَنَه که شُمُو دَ چیزخیلِ ضَرُورَتِ دَرید،
 پیش ازی که از شی درخاست کُنید.

^۹ پس شُمُو اینی رَقْمِ دُعَا کُنید:

‘اَیِ آتِه مَو که دَ آسْمُو آسْتی،
 نَامِ تُو مَقْدَسِ بَاد؛

۱۰ پادشاهی تُو بییه؛

إِرَادِه تُو اَمُو رَقْمِ که دَ آسْمُو إِجْرَا مَوْشَه،

دَ زَمیِ اَمِ إِجْرَا شُنَه؛

۱۱ نَانِ رُوزَانِه مَو رَه اِمْرُوزِ دَزِ مَو بَدی؛

۱۲ قَرْضِ هَايِ^b مَو رَه بُبَخْشِ،

^a ۶:۸ یعنی «آتِه آسمانی.» ^b ۶:۱۲ «قرض ها» دَ

امزی آیه «خطاها» معنی میدیه. دَ لُوقَا فِصْلِ ۱۱ آیه
 ۴ رُجُوعِ کُنید.

امو رقم که مو ام قرضدارای خو

ره موبخشی؛

۱۳ مو ره د آزمایش قرار ندی، بلکه مو

ره از شریر خلاصی بدی،

[چراکه پادشاهی، قدرت و جلال تا

ابدالاًباد از تو آسته، آمین. ^a]

۱۴ چون اگه شمو خطاهای مردم ره ببخشید،

آته آسمانی شمو ام شمو ره موبخشه. ۱۵ لیکن

اگه شمو مردم ره نبخشید، آته آسمانی شمو ام

خطاهای شمو ره نموبخشه.

د باره روزه گرفتو

۱۶ وختیکه روزه میگیرید، رقم رباکارا

ترشروی نبشید، چون اونا رنگ-و-روی خو ره

تغییر میدیه تا د مردم نشو بدیه که روزه دره.

ما حقیقت ره دز شمو موگم، اونا اجر خو ره

^a ۱۳:۶ بعضی نسخه ها متن داخل قوس ره ندره.

گرفته. ۱۷ مگم تُو وختیکه روزه میگیری، سر خوره چرب گو و روی خوره بشوی ۱۸ تا د نظرِ مردم روزه دار معلوم نشنی، بلکه د نظرِ آته خو که دیده نموشه روزه دار معلوم شنی؛ و آته تُو که چیزای تاشه ره ام مینگره، اجر تُو ره میدیه.

د باره مال-و-دولت

۱۹ مال-و-دولت د زمی بلده خو جم نکنید، د جایی که کویه و زنگ او ره از بین موبره و دزا در آمده دزی موکنه؛ ۲۰ بلکه مال-و-دولت د عالم باله بلده خو جم کنید، د جایی که کویه و زنگ او ره از بین نموبره و دزا در نمیه و دزی نموکنه. ۲۱ چون هر جای که مال-و-دولت تُو آسته، دل تُو ام امونجی یه.

۲۲ چیم چراغِ جان آسته. پس اگه چیم تُو بینا بشه، تمام وجود تُو روشو آسته. ۲۳ لیکن اگه چیم تُو فاسد بشه، تمام وجود تُو پُر از تریکی

آسته. پس اگه امو روشنی که د وجود تو آسته
 تریک بشه، چی یگ تریکی بزرگ آسته!
 ۲۴ هیچ کس نمیتنه که دُو بادار ره خدمت کنه،
 چون حتماً از یگ شی بد موبره و دیگه شی ره
 دوست میدنه، و یا د یگ شی وفادار مومنه و
 دیگه شی ره خار-و-حقیر حساب مونه. دَمزی
 رقم شمو نمیتنید که ام بنده خدا بشید و ام بنده
 مال-و-دولت.

غم-و-غصه نخورید

۲۵ امزی خاطر دَز شمو موگم: د باره زندگی
 خو تشویش نکنید که چی بخورید یا چی وچی
 کنید و نه د باره جسم خو که چی بپوشید.
 آیا زندگی از خوراک و جسم از پوشاک کده
 مهمتر نییه؟ ۲۶ مرغکوی آسمو ره توخ کنید:
 اونا نه کشت مونه، نه درو و نه ام د دی خانه
 ها ذخیره موکنه، و له آته آسمانی شمو روزی
 ازوا ره میدیه. آیا ارزش از شمو ازوا کده کلوتر

نییه؟ ۲۷ کُدم از شُمو میتنید که قد غَم-و-غُصّه
 خوردو یگ ساعت عُمَر خُو ره دِراز کُنید؟^a
 ۲۸ و شُمو چرا بلده کالا غَم-و-غُصّه مُخورید؟
 گل های سوسن دشت ره بنگرید که چی رقم کُته
 موشه؛ اونا نه زحمت میکشه و نه میریشه.
 ۲۹ ولے ما دَز شُمو مُوگیم که حتی سُلیمان
 ام قد تمام شان-و-شوکت خُو رقم یکی امزوا
 کالا نپوشید. ۳۰ پس اگه خُدا علفِ دشت ره
 که امروز آسته و صَباح دَ تندور آندخته موشه
 ای رقم مُپوشنه، آیا شُمو ره غدر کلو خُوبتر
 نَمُپوشنه، ای کم ایمانا؟ ۳۱ پس غَم-و-غُصّه
 نَخورید که بُگید، 'چی بُخوری؟' یا 'چی وُچی
 کُنی؟' و یا 'چی بپوشی؟' ۳۲ 'چون مردُمای غیر
 یهُود دَ طلبِ پگِ امزی چیزا آسته، مگم آته
 آسمانی شُمو میدنه که شُمو دَ پگِ امزی چیزا

^a ۲۷:۶ یگ معنای دیگه شی دَ زبونِ یونانی اینی آسته:

«کُدم از شُمو میتنید که یگ توغی قد خُو ره دِراز کُنید؟»

ضُرُورَتِ دَرِيدِ . ۳۳ بَلَكِهٖ اَوَّلَ دَ طَلَبِ پادشاهی
 خُدا و عدالتِ اَزُو بَشِيدِ؛ اوخته تمامِ امزی چیزا
 ام دَز شُمُو دَدِه موشه . ۳۴ پس غَم-و-غُصَّه صَباح
 ره نَخورِيدِ، چراکه صَباحِ غَم-و-غُصَّه خود خُو
 ره دَرِه؛ مُشکِلاتِ اِمروزِ بَلدِه اِمروزِ بس اَسْتِه .

قضاوتِ دَ بارِه دِیگرو

۱ دَ بارِه دِیگرو قضاوتِ نَکَنید تا قضاوتِ
 نَشَنید . ۲ چُون هر رقمِ که شُمُو دَ بارِه
 دِیگرو قضاوتِ کُنید، اَمُو رقمِ دَ بارِه شُمُو
 قضاوتِ موشه؛ و قد هر مَنک که اندازه کُنید،
 قد اَمَزُو بَلدِه شُمُو اندازه موشه . ۳ چرا پَرِ کاه ره
 دَ چِیمِ بَرارِ خُو مینگری، و لِه از دِستکِ چِیوی
 که دَ چِیمِ خود تُو اَسْتِه بِه خبری؟ ۴ یا چَطور
 میتنی که دَ بَرارِ خُو بُگی، 'مَرِه بیل که پَرِ کاه
 ره از چِیمِ تُو بُر کَنم' دَ حالیکه دَ چِیمِ خود تُو
 دِستکِ چِیو اَسْتِه؟ ۵ او رِباکار، اَوَّلِ دِستکِ چِیو

ره از چیمِ خود خُو بُر کُو، اوخته خُو بتر مینگری
 و میتنی پَرِ کاه ره از چیمِ برار خُو بُر کُنی.
 ۶ چیزای ره که مُقَدَّس آسته، دَ سگا ندید
 و مُرواری های خُو ره دَ پیشِ خوک ها پورته
 نَکُنید. نَشنه که خوک ها مُرواری ها ره پایمال
 کُنه و سگا دَور خورده شُمو ره پاره پاره کُنه.

طلب کُنید، بپالید و تَخ تَخ کُنید

۷ طلب کُنید و دَز شُمو دَده مُوشه؛ بپالید و
 شُمو پیدا مُونید؛ تَخ تَخ کُنید و درگه بلده شُمو
 واز مُوشه؛^۸ چُون هر کسی که طلب کُنه، دَ
 دِست میره و هر کسی که بپاله، پیدا مونه و
 هر کسی که تَخ تَخ کُنه، درگه بلده شی واز
 مُوشه.^۹ آیا دَ مینکل شُمو اُطور کسی آسته
 که اگه باچه شی ازو نان طلب کُنه، اُو دَزشی
 سنگ بَدیه؟^{۱۰} و یا اگه ماهی طلب کُنه، دَزو
 مار بَدیه؟^{۱۱} پس اگه شُمو که آدمای شَریر
 آستید، موفامید که چی رقم تَحفه های خُوب

دَ بچکِیچای خُو بَدید، چِقَس کَلوتر آتِه شُمو
که دَ آسمو آسته، چیزای خُوب ره بَلدِه کسای
میدیه که از شی طلب مونه.

۱۲ پس هر چیزی که می‌خواهید مردُم دَز شُمو
انجام بَدیه، شُمو ام امو چیز ره بَلدِه ازوا انجام
بَدید؛ چُون اینمی آسته خُلاصِه تورات و نوشته
های پیغمبرا.

دَ بارِه راهِ آسمو

۱۳ از درگِه تنگ داخل شُنید؛ چُون درگِه
که کُته و راهی که پِراخ آسته دَ نابودی آخِر
مُوشه و کسای که دَزشی داخل مُوشه کَلو یِه.
۱۴ مگم درگِه که تنگ و راهی که مُشکِل آسته،
اُو دَ زندگی آخِر مُوشه و کسای که اُو ره پِیدا
مونه کم آسته.

دِرختِ میوه

۱۵ از پیغمبرای دروغی احتیاط کُنید، چراکه
دَ کالای گوسپو دَ پیش شُمو میوه، ولے دَ باطن
گرگای دَرِنده آسته. ۱۶ اونا ره از میوه های ازوا
مِیَنخَشید. آیا انگور از بُوته خار و انجیر از
بُوته جارو چینده موشه؟ نه! ۱۷ دَ امزی رقم،
هر دِرختِ خُوب میوه خُوب میدیه و هر دِرختِ
بد میوه شی بد آسته. ۱۸ دِرختِ خُوب نَمیتنه
میوه بد بدیه و دِرختِ بد ام نَمیتنه که میوه
خُوب بدیه. ۱۹ هر دِرختِ که میوه خُوب ندیه،
قطع شُده دَ آتش اندخته موشه. ۲۰ پس دَ امزی
طریقه، شُمو اونا ره از میوه های ازوا مِیَنخَشید.
۲۱ نه هر کسی که مَره «یا مولا، یا مولا»
بُگیه دَ پادشاهی آسمو داخل موشه، بلکه تنها
کسی که اراده آته مَره که دَ آسمو آسته، دَ جای

بیره. ۲۲ د امزُو روز^a عَدْر کسا دَز مه مُوگیه،
 'یا مولا، یا مولا، آیا مو د نامِ ازتُو نَبوت نکدی
 و د نامِ ازتُو جنیات ره بُر نکدی و د نامِ ازتُو
 مُعجزای کلو نکدی؟' ۲۳ اوخته ما دزوا واضح
 مُوگم که 'ما هرگز شمو ره نَشِنختم. از پیش
 مه دُور شُنید، او بدکارا!'

مَثَلِ دُو خانِه

۲۴ پس هر کسی که امی تورای مَره بِشَنوه و
 دزوا عمل کُنه، رقمِ آدمِ دانای آسته که خانِه خُو
 ره د بِلِه سنگ آباد کده. ۲۵ بارش بارید، سیل
 ها اَمَد و باد ها پُف کده امو خانِه ره زَد، مگم
 اُو چپِه نَشُد، چراکه تادو شی د بِلِه سنگ ایشته
 شُدُد. ۲۶ ولے هر کسی که تورای مَره بِشَنوه و
 دزوا عمل نَکُنه، رقمِ نادانی آسته که خانِه
 خُو ره د بِلِه ریگ آباد کده. ۲۷ بارش بارید،

^a ۷:۲۲ مقصدِ «امزُو روز» د اینجی «روزِ آخِرَت» آسته.

سیل‌ها آمد و بادها پُف‌کده اموخانه ره زد و او چپه شد و خرابی شی غدر کلو بود. ”
 ۲۸ وختیکه عیسی امی تورا ره خلاص کد، مردم از تعلیم شی حیرو مند، ۲۹ چون او رقم کسی که صاحب قدرت-و-اختیار بشه دزوا تعلیم دد، نه رقم عالمای دین.

جور شدون یگ آدم کولی

۱ وختیکه عیسی از کوه تا آمد، یگ جمعیت کُله از پشت ازو ری شد.
 ۲ د امزو لحظه یگ آدم کولی گرفته^a آمد و د پیش ازو زانو زده گفت: ”یا مولا، اگه تو بخاهی، میتنی مَره پاک کنی.“ ۳ عیسی دست خور ره دراز کد و د بله شی ایشته گفت: ”ما میخایم، پاک شو.“ فوری مَرَضِ کولی ازو پاک

^a ۸:۲ کلمه که د زبون یونانی بلده «کولی گرفته» استفاده شده، میتنه دیگه مَرَضِ های جلدی ام معنی بدیه.

شُد. ۴ اوخته عیسیٰ دَزُو کُفت: ”هُوش کُو که دَ کس چیز نَگی، بَلِکِه رفته خود ره دَ پیشوا نَشو بَدی و هدیه ره که مُوسیٰ امر کده، تقدیم کُو تا بلده ازوا یگ شاهدی بَشه.“

ایمانِ قومندانِ رومی

۵ وختی عیسیٰ دَ کَفَرناحوم داخل شُد، یگ قومندانِ رومی پیش شی آمد و عُذر-و-زاری کده دَزُو کُفت: ۶ ”یا مولا، خِدمتگار مه شَل شُدِه دَ خانه اُفتده و عُدر دَ رنج-و-عذاب آسته.“

۷ عیسیٰ دَزُو کُفت: ”ما آمده اُو ره شفا میدیم.“

۸ مگم قومندان دَ جواب شی کُفت: ”یا مولا، ما لایقِ ازی ره ندرم که دَ زیرِ چَتِ خانه مه بییی؛ بَلِکِه فقط حُکم کُو و خِدمتگار مه شفا پیدا مونه. ۹ چون خود مه آدمِ زیرِ امر آستم و عسکرا زیرِ امرِ ازمه آسته؛ وختی دَ یگ شی مُوگم، ’بورو!‘ اُو موره و دَ دیگه شی مُوگم ’بیه!‘ اُو مییه و دَ غلام خُو مُوگم ’اینی کار

۴.

ره بُکُوا' اُو مُوکنه. " ۱۰ وختیکه عیسی ای
 تورا ره شنید، تعجب کد و د جمعیتی که از
 پشت شی میمد گفت: " ما حقیقت ره دز شمو
 موگم، د مینکلِ مردمِ اسرائیل امی رقم ایمان
 پیدا نکدیم. ۱۱ ما دز شمو موگم که غدر کسا
 از شرق و غرب مییه و قد ابراهیم و اسحاق
 و یعقوب د پادشاهی آسمو د یگ دسترخو
 میشینه، ۱۲ مگم بچکیچای امزی پادشاهی^a د
 تربکی برو پورته موشه، د جایی که چخرا و
 دندو-خیی آسته. " ۱۳ اوخته عیسی د قومندان
 رومی گفت: " بورو، د مطابق ایمان تو دز تو
 دده شنه. " و د امزو لحظه خدمتگار ازو شفا
 پیدا کد.

^a ۸:۱۲ «بچکیچای امزی پادشاهی» یعنی «کسای که

بلده امزی پادشاهی مقرر شده.»

عیسیٰ ناجورا ره شفا میدیه

۱۴ وختی عیسیٰ دَ خانِه پترُس رفت، دید که خُسرمادر شی تو کده و دَ جاگه خاو آسته.
۱۵ عیسیٰ دِست خورِه دَ بله دِست ازو ایشت و تو او ره ایله کد و او باله شُده دَ خدمتِ ازوا مَشغول شُد.

۱۶ وختیکه شام شُد، غدر جندی ها ره دَ پیشِ عیسیٰ اورد و او قد گُفتونِ یگ کلمه ارواحِ ناپاک ره بُر کد و تمامِ ناجورا ره شفا دَد.
۱۷ دَ امزی رقم چیزی که دَ وسیله اشعیای نبی گفته شُد پوره شُد:

”او رنج های مو ره گرفت
و ناجوری های مو ره دُور کد.“

قیمتِ پیروی کدو از عیسیٰ مسیح

۱۸ وختیکه عیسیٰ جمعیتِ کُنه ره دَ گرد خُو دید، امر کد که دَ او لبِ دریا تیر شُنه.

۱۹ دَمَزُو غَيْتِ يَگِ عَالِمِ دِينِ پيشِ اَمَدِه كُفْت:
 ”اَي اُسْتاد، هَر جايِ كِه بوريِ ما از پُشتِ تُو
 مِييم.“ ۲۰ و لے عيسی دَزُو كُفْت: ”رِوباهِ ها غارِ
 دَرِه و مُرغَكويِ اَسْمو وور، مِگم «باجِه اِنسان»^a
 جايِ سرِ ايشتو ام نَدَرِه.“ ۲۱ يَگِ دِيگِه از جَمِ
 يارايِ شَيِ دَزُو كُفْت: ”يا مَولا، بيلِ كِه اوّل
 رِفْتِه اَتِه خُو رِه دَفنِ كُنم.“ ۲۲ لِيكِنِ عيسی دَزُو
 كُفْت: ”از پُشتِ ازمِه بيه و بيلِ كِه مُردِه ها،
 مُردِه ها يِ خُو رِه دَفنِ كُنِه.“

عيسی طوفان ره آرام مونه

۲۳ بعد ازُو عيسی دَ كِشتيِ سوارِ شُد و يارايِ
 شَيِ از پُشتِ ازُو رِفْت. ۲۴ بے بلغِه يَگِ طوفانِ
 شَدِيدِ دَ دريا پيدا شُد، دَ اندازِه كِه جَلپِه ها يِ
 دريا كِشتيِ رِه مُوپوشَنَد. مِگم عيسی خاو بُوَد.

^a ۸:۲۰ بلده معنای «باجه انسان» دَ فِهْرستِ لُغَاتِ
 مُشْكِلِ رُجوعِ كُنيد.

۲۵ اوخته، یارا رفته عیسیٰ ره بیدار کد و گُفت:
 ”یا مولا، مو ره نجات بَدی! مو نابود موشی!“
 ۲۶ عیسیٰ دَزوا گُفت: ”آی کم ایمانا، چرا ایقَس
 ترس خوردید؟“ اوخته اُو باله شد و دَ بِلَه باد
 و دریا هَیبت کد و آرامشِ کامل برقرار شد.
 ۲۷ و اونا حَیرت کده قد یگدیگه خُو گُفت: ”ای
 چی رقم آدم آسته که حتی باد و دریا از آید شی
 موشه!“

شفای دُو آدمِ جندی

۲۸ وختیکه عیسیٰ دَ اُو طرفِ دریا دَ سرزمینِ
 جَدَریا^a رسید، دُو آدمِ جندی از قدِ قبرا بُر شده
 قد ازو رُوی دَ رُوی شد. اونا اوقَس خطرناک
 بُود که هیچ کس نَمیتنست ازو راه تیر شنه.
 ۲۹ اوخته امو جندیا چیغ زده گُفت: ”تُو دَز
 مو چی غَرَض دَری، آی باچه خُدا؟ آیا تُو دَ

^a ۸:۲۸ که امچنان دَ نامِ جَدَریا یا جَرَجَسِیا مشهور بُود.

اینجی آمدے کہ پیش از وخت مو ره عذاب
 کُنی؟ ” ۳۰ کم وَری دُورتر ازوا یگ گله کُته
 خُوک میچَرید. ۳۱ اوخته جنیات دَ پیشِ عیسیٰ
 عذر-و-زاری کده گُفت: ” اگه مو ره بُر مونی،
 مو ره دَ داخلِ گله خُوک رَبی کُو. ” ۳۲ عیسیٰ
 دزوا گُفت: ” بورید! ” اوخته اونا بُر شُده دَ پوستِ
 خُوک ها داخل شُد و فوراً تمامِ گله از دامنه تپه
 دَ منِه دریا هُجوم بُرد و دَ منِه آو غرق شُده مُرد.
 ۳۳ چوپونوی خُوک ها دُوتا کده دَ شار رفت و
 تمامِ امزو واقعه و قِصّه جنِدیا ره بلده مُردم نقل
 کد. ۳۴ اوخته تمامِ مُردمِ شار بُرو آمد تا عیسیٰ
 ره بنگره. و غیبتیکه اُو ره دید، دزُو عذر کد که
 از منطقه ازوا بوره.

جور شُدونِ یگِ آدمِ شَل

۹ پس عیسیٰ دَ کِشتی سوار شُد و از دریا تیر شُدِه دَ شارِ خود خُو^a اَمَد. ۲ دَ امزُو غیت چند نفر یگِ آدمِ فَلَجِ ره که دَ بِلِه یگِ جاگه خاو بُود، دَ پیشِ ازُو اُورِد. وختیکه عیسیٰ ایمان ازوا ره دید، دَ آدمِ شَل کُفت: «باچه مه، خاطرِ جَمِ بَش، گُناهای تُو بخشیده شُد.»

۳ اوخته بعضی از عالِمای دینِ قد خود خُو کُفت: «ای آدمِ کُفرگویی مونه.» ۴ و عیسیٰ فکر های ازوا ره فامیده کُفت: «چرا ای فکر های فاسد ره دَ دِلِ خُو جای میدید؟ ۵ کَدَمِ شی آسو آسته: آیا کُفتونِ ازی که، 'گُناه های تُو بخشیده شُد،' یا کُفتونِ ازی که 'باله شو و راه بورُو؟' ۶ مگم تا بدنید که «باچه انسان»

^a ۹:۱ یعنی دَ شارِ کُفرناحوم. دَ متی فصل ۱۳: ۴ رُجوع

دَ رُوی زمی قُدرت-و-اِختیارِ بَخشیدونِ گُناه ها
 ره دَره، بِنَگرید که چِیز کار مُونُم. ” پس دَ امزُو
 آدَمِ فَلَجِ گُفت: ” باله شُو و جاگِه خُو ره گِرِفته
 خانِه خُو بورُو. ”^۷ و اُمُو آدَمِ باله شُدِه خانِه
 خُو رفت. ^۸ وختی اُمُو جَمعیّتِ مَرْدَمِ ای واقِعِه
 ره هُوش کد، اُونَا غَدَرِ بَیمِ کد و خُدایِ ره که
 بَلَدِه اِنسانِ امی رَقَمِ اِختیار-و-قُدرتِ ره دَدِه بُود،
 شُکر-و-سِپاسِ گُفت.

متی مالیه‌گیر یارِ عیسیٰ موشه

^۹ وختیکه عیسیٰ از اُونجی پیش رفت، اُو یگ
 آدَمِ دَ نامِ متی ره دِید که دَ جای مالیه-گِرِفَتو
 شِشْتُد. عیسیٰ دَزُو گُفت: ” از پُشتِ ازمه بیه. ”
 متی باله شُدِه از پُشتِ ازُو رَبی شُد.

^{۱۰} دَ حالیکه عیسیٰ دَ خانِه متی سرِ دِستَرخو
 شِشْتُد، تَعَدادِ کَلونِ مالیه‌گیرا و گُناه‌کارا اَمَد
 و قد عیسیٰ و یارایِ شی شِشت. ^{۱۱} وختیکه

فریسیا ای کار ره دید اونا د یارای شی گفت: “چرا اُستاد شُمو قد مالیه گیرا نان مُوخوره؟”
 ۱۲ عیسی توره ازوا ره شنیده گفت: “کسای که جور آسته، دَ طیب ضرورت ندره، بلکه کسای که ناجور آسته دَ طیب ضرورت دره.
 ۱۳ بورید و معنی ازی توره ره پی بُرید: ‘ما رَحمت میخایم، نه قُربانی، ‘چون ما نمدیم که مردمای عادل ره دعوت کنم، بلکه امدیم که گناهکارا ره دعوت کنم.’”

دَ باره روزه

۱۴ بعد ازو یارای یحیی دَ پیش ازو آمده گفت: “چرا مو و فریسیا غدر روزه میگیری، ولے یارای ازتو روزه نمیگیره؟” ۱۵ عیسی دزوا گفت: “آیا مهمونای توی خانه تا وختیکه داماد قد ازوا آسته، میتنه ماتم کنه؟ ولے روزای مییه که داماد ازوا گرفته موشه؛ اوخته اونا روزه میگیره. ۱۶ هیچ کس یگ تُوته رخت نو ره دَ

کالای کهنه پینه نموکنه، چراکه امو پینه از
 کالا کنده موشه و پارگی از بد بدتر موشه.
 ۱۷ و نه ام شراب تازه ره د مَشک های کهنه
 شیو مونه؛ اگه بکنه، مَشک ها ترقیده شراب
 لوو موشه و مَشک ها ضایع موشه؛ بلکه شراب
 تازه ره د مَشک های نو شیو مونه تا هر دوی
 شی نگاه شنه.

شفا ددوین خاتونِ ناجور و زنده کدوینِ دختر

۱۸ د حالیکه عیسیٰ امی تورا ره دزوا موگفت،
 بی بلغه یکی از رهبرای عبادت خانه آمده د پیش
 ازو زانو زد و گفت: ”دختر مه امی آلی مُرد؛
 لیکن بیه و دست خوره د بله ازو بیل و او زنده
 موشه.“ ۱۹ و عیسیٰ باله شده قد یارای خو از
 پشت ازو ری شد.

۲۰ د امزو وخت یگ خاتو که مدت دوازده
 سال خونریزی دشت، از پشت عیسیٰ آمد و د
 دامون چپن شی دست زد، ۲۱ چون او قد خود خو

گفتند: "اگه بتنم تنها د چپن شی دست بزئم، جور موشم." ۲۲ عیسی دور خورده طرف ازو توخ کد و گفت: "دختر مه، خاطرجم بش، چراکه ایمان تو، توره شفا دد!" و او خاتو د امزو لحظه شفا پیدا کد.

۲۳ وختی عیسی د خانه رهبر عبادت خانه رسید و نوحه‌خانا و مردمی ره که چخرا-و-مخته موکد دید، ۲۴ او دزوا گفت: "بر شنید، چون دختر نمرده، بلکه خاو رفته." "مگم اونا سر ازو خنده کد. ۲۵ وختیکه مردم ره ازونجی بر کد، عیسی داخل رفت و از دست دختر گرفت و او باله شد. ۲۶ خبر امزی واقعه د سراسر امزو منطقه تیت شد.

جور شدون دُو کور

۲۷ د حالیکه عیسی امزو منطقه مورفت، دُو آدم کور از پشت ازو آمد و چیغ زده گفت: "آی باچه داوود، د بله ازمو رحم کو!"

۲۸ وختیکه عیسیٰ دَ خانه داخل شُد، امو دُو
 آدم کور دَ پیش ازو آمد. عیسیٰ دزوا گُفت:
 ”آیا شُمو ایمان دَرید که ما امی کار ره کده
 میتنم؟“ اونا گُفت: ”آره، مولا.“ ۲۹ اوخته
 او دست خوره دَ بله چیمای ازوا ایشته و گُفت:
 ”مُطابقِ ایمان شُمو بلده شُمو انجام دده شنه.“
 ۳۰ و چیمای ازوا واز شُد. عیسیٰ تاکید کده دزوا
 امر کد: ”هُوش کنید که دزی باره هیچ کس
 چیزی نفامه.“ ۳۱ مگم اونا بُرو رفت و خبر دَ
 باره عیسیٰ ره دَ سراسرِ امزو منطقه تیت کد.
 ۳۲ دَ حالیکه اونا بُرو مورفت، مردم یگ آدم
 جندی ره که گنگه بُود، دَ پیشِ عیسیٰ اُورد.
 ۳۳ وختی عیسیٰ جن ره ازو بُر کد، امو آدم گنگه
 دَ توره گُفتو شُد و مردم خيرو منده گُفت: ”امی
 رقم یگ چیز هرگز دَ اسرائیل دیده نَشده.“

۳۴ مگم فریسیا گُفت: ”أُو دَ وَسِیلَه سَرِدِسْتَه^a
جِنیات، جِنیات ره بُر مُونه.“

دُعا بَلدِه حاصِلات

۳۵ عیسی دَ تمامِ شارا و آغیلا میگشت و دَ
عبادت خانه های ازوا تعلیم میدد و خوشخبری
ره دَ باره پادشاهی آسمو اعلان مُوكد و هر مَرَض
و هر ناجوری ره شفا میدد.

۳۶ وختیکه أُو جمعیتِ مردُم ره دید، دِل شی
دَ حالِ ازوا سوخت چراکه اونا رقمِ گوسپندوی
بے چوپو سرگردو و دَرَمَنده بُود. ۳۷ اوخته دَ
یارای خُو گُفت: ”حاصِل کَلو آسته، لیکن کارگر
کم. ۳۸ امزی خاطر از صاحبِ حاصِلِ خاهش
کُنید که کارگرا ره بَلدِه جم کدونِ حاصِلِ خُو
رَبی کُنه.“

^a ۹:۳۴ یعنی «حُکمران».

رَبِّي كَدُونِ دَوَاذِدِ رَسُولِ

۱ عیسیٰ دوازده یار خُو ره کُوی کد
و دَزوا اِختیار-و-قُدرت دَد تا اَرواح
ناپاک ره بُر کُنه و هر مَرَض و هر ناجوری ره
شفا بَدیه.

۲ نام های دوازده رَسُول اینیا اَسته: اوّل
شِمعون مشهُور دَ پِترُس و برار شی اندریاس،
یعقُوب باچه زیدی و برار شی یوحَنّا،^۳ فیلیپُس
و برتولما، توما و متّای مالیه گیر، یعقُوب باچه
خَلفی و تَدّی،^۴ شِمعون غَیرتی^a و یهُودای
اِسخریوطی که یهُودای اِسخریوطی عیسیٰ ره
دَ گیر دَد.

۵ امی دوازده ره عیسیٰ رَبِّي کد و دَزیا
نصیحت کده گُفت: ”دَ سرزمینای غَیر یهُود

^a ۱۰:۴ شِمعون یکی از اعضای گروه با غَیرت بُود که
بخاطرِ وطن خُو قد رُومی ها جنگ مُوكد.

نَرَوید و دَ هیچ کُدَم از شارای سامِریا داخلِ
 نَشَنید، ^۶ بَلکِه دَ پیشِ گوسپندوی کُم شُدِه قومِ
 اِسْرائیل^a بورید. ^۷ و دَ حالیکه مورید، اِعلانِ
 کده بُگید که، 'پادشاهی آسمو نزدیک شُدِه.'
^۸ ناجورا ره شفا بَدید، مُرده‌ها ره زنده کُنید،
 کولی‌گرفته‌ها ره پاک کُنید و جنیات ره بُر
 کُنید. مُفت پیدا کدید، مُفت بَدید. ^۹ هیچ طِلا یا
 نُقره یا سِکه مِسی دَ کَمربندای خُو قد خُو نَبَرد،
^{۱۰} و نَه ام خلطه بلده راه یا دُو کالا یا کوشره
 یا تیاق، چراکه کارگر حقدارِ خوراک-و-پوشاک
 خُو آسته. ^{۱۱} دَ هر شار و آغیل که داخلِ موشید،
 یگو آدم ره سُرَغ کُنید که لایق شُمو ره دَشته
 بَشه، و دَ امونجی بُمنید تا وختیکه امزو جای بُر
 نَشَدید. ^{۱۲} وختیکه دَ خانه داخلِ موشید، سلام
 بُگید. ^{۱۳} اگه امو خانه لایق شُمو ره دَشته،

^a ۱۰:۶ دَ جای «قومِ اِسْرائیل» دَ زبونِ یونانی «خانه
 اِسْرائیل» نوشته یه.

بیلید که سلام شُمو دَ سرِ ازوا قرارِ بگیره و اگه لایق شُمو ره نَدشت، سلام شُمو پس دَ خودون شُمو مییه. ^{۱۴} و اگه کس قد شُمو خوش آمد نکد و یا دَ تورای شُمو گوش نَدَد، دَ وختِ بُرُ شُدو امزُو خانه یا شارِ خاکِ پایای خُو ره تَک بزیند. ^{۱۵} ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، دَ روزِ قضاوت^a بلده سرزمینِ سَدوم و عموره مجازات سُبکتر موشه نِسبت دَ امزُو شار.

^{۱۶} ”اینه، ما شُمو ره رقمِ گوسپندو دَ مینکلِ گُرگا ریی مُونم. پس رقمِ مارها هوشیار و رقمِ کَوترا بے آزار بشید. ^{۱۷} و از مردمِ احتیاط کنید، چراکه اونا شُمو ره دَ محکمه ها تسلیم مونه و دَ عبادت خانه های خُو قد قمچی میزنه ^{۱۸} و شُمو بخاطر ازمه دَ پیشِ والی ها و پادشایو کش موشید تا بلده ازوا و مردمای غیرِ یهود شاهدی بدید. ^{۱۹} مگم وختیکه شُمو ره تسلیم مونه،

^a ۱۰:۱۵ یعنی «دَ روزِ آخرت.»

غُصّه نَكُنید که چی رقم توره بُگید و یا چی
بُگید؛ چُون دَ امزُو غیت دَز شُمو گفته مُوشه
که چی بُگید،^{۲۰} چراکه توره‌گوی شُمو نیستید،
بلکه روح آته آسمانی شُمو آسته که از طریقِ از
شُمو توره مُوگه.

۲۱ «برار، برار ره و آته، باچه ره دَ مرگ تسلیم
مونه؛ و بچکیچا دَ رُوی آته و آبه خُو میخیزه
و اونا ره دَ کُشتو میدیه. ۲۲ از خاطرِ نامِ ازمه،
تمامِ مردم از شُمو بد مُوبره، مگم هر کسی که
تا آخر صبر-و-حوصله کُنه، نجات پیدا مونه.»
۲۳ «وختیکه شُمو ره دَ یگ شار آزار-و-آذیت
مونه، دَ شارِ دیگه دُوتا کُنید. ما حقیقت ره دَز
شُمو مُوگم، پیش از آمدونِ «باچه انسان» شُمو
نمیتنید دَ تمامِ شارای اسرائیل بورید.»^a

^a ۱۰:۲۳ «پیش از آمدونِ باچه انسان» دَ اینجی «پیش
از دوباره زنده شدنِ عیسی مسیح» معنی میدیه.

۲۴ ”شاگرد از اُستاد خُو کده باله تر نییه و نه
 ام غلام از بادار خُو کده باله تر آسته. ۲۵ بلده
 شاگرد امیقس بس آسته که رقم اُستاد خُو شنه
 و غلام رقم بادار خُو. اگه اونا کته خانه ره
 «بعلزبول»^a گفت، پس چیقس کلوتر عیالِ خانه
 ازو ره بد موگیه.

۲۶ ”پس ترس نخورید ازوا، چون هیچ چیزی
 نیسته که پوشیده بشه و برملا نشنه و هیچ چیزی
 نییه که تاشه بشه و معلومدار نشنه. ۲۷ چیزی
 ره که د تریکی دز شمو موگم، د روشنی بگید
 و چیزی که د گوش شمو گفته شد، از بله بام ها
 اعلان کنید. ۲۸ و از کسای که جسم ره موکشه،
 و له روح ره کشته نمیتنه، ترس نخورید، بلکه
 امزو ترس بخورید که میتنه ام روح و ام جسم ره
 د دوزخ نابود کنه. ۲۹ آیا دُو مرغک د یگ پیسه
 سودا نموشه؟ باوجود ازی، یکی ازوا ام بدون

^a ۱۰:۲۵ «بعلزبول» یگ نام دیگه بلده شیطو آسته.

خاست-و-اراده آتِه آسمانی شُمو دَ زمی نَموفته.
۳۰ و حتی تمامِ موی های سر شُمو پگ شی دَ
پیش ازو حساب شده. ۳۱ پس ترس نَخورید،
چون آرزیش از شُمو باله تر از هزاران مرغک
آسته.

۳۲ ”پس هر کسی که مَره دَ پیشِ مردُم اقرار
کنه، ما ام او ره دَ حُضورِ آتِه خُو که دَ عالمِ باله
آسته، اقرار مُونم. ۳۳ لیکن هر کسی که مَره دَ
پیشِ مردُم انکار کنه، ما ام او ره دَ حُضورِ آتِه
خُو که دَ آسمو آسته، انکار مُونم.“

۳۴ ”گمان نَکنید که ما امدیم تا صلح-و-آشتی
ره دَ زمی بیرم. ما نمدیم که صلح-و-آشتی ره
بیرم، بلکه امدیم تا شمشیر ره بیرم. ۳۵ چون ما
امدیم تا باچه ره دَ خِلافِ آتِه شی، دُختر ره دَ
خِلافِ آبه شی، بیری ره دَ خِلافِ خُسرمادر شی
قرار بدیم ۳۶ و دُشمنون یگ شخص، عیالِ خانه
خود شی موشه.“

۳۷ "هر کسی که آته یا آبه خُو ره از مه کده
 کلوتر دوست دشته بَشه، لایقِ ازمه ره ندره
 و هر کسی که دُختر یا باچه خُو ره ازمه کده
 کلوتر دوست دشته بَشه، ام لایقِ ازمه ره ندره.
 ۳۸ و هر کسی که صلیب خُو ره باله نکنه و از
 پُشت مه نییه، لایقِ ازمه ره ندره. ۳۹ هر کسی
 که دَ طلبِ جان خُو بَشه او ره از دِست میدیه
 و هر کسی که جان خُو ره بخاطرِ ازمه از دِست
 بدیه، او ره دَ دِست میره."

۴۰ "هر کسی که شُموره قبول کُنه، مَره قبول
 کده و هر کسی که مَره قبول کُنه، اموره قبول
 کده که مَره زبی کده. ۴۱ هر کسی که یگ
 پیغمبر ره دَ عنوانِ پیغمبر قبول کُنه، اجرِ یگ
 پیغمبر ره دَ دِست میره و هر کسی که یگ آدم
 عادل ره دَ عنوانِ یگ آدمِ عادل قبول کُنه، اجرِ
 یگ آدمِ عادل ره دَ دِست میره. ۴۲ هر کسی که
 حتی یگ پیله او یخِ دِ یکی امزی آدمای ریزه دَ

عنوانِ یارِ ازمه بَدیه که وُچی کُنه، ما حقیقت
ره دَز شُمو مُوگُم که او بے اَجْر نَمُومَنه.

سوالِ یحییٰ از عیسیٰ

۱ وختیکه عیسیٰ از هِدایتِ دَدو دَ
دوازده یارِ خُو خلاص شُد، او از
اُونجی رَبی شُد تا دَ شارای ازوا^a تعلیمِ بَدیه
و موعظه کُنه.

۲ وختی یحییٰ دَ بَندی خانه دَ باره کارای مسیح
شَنید، او دُو نفر از پَیروایِ خُو ره رَبی کد
۳ تا ازو پُرسان کُنه، ”آیا تُو اَمو کس اَستی
که اَمَدنی یه، یا مو چیم دَ راهِ کُدَم کسِ دیگه
بَشی؟“ ۴ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا کُفت: ”بورید،
چیزای ره که میَشنوید و مینگرید دَ یحییٰ خبر
بَدید؛ دَزو بُگید که ۵ کورا پینا مُوشه، لَنگا راه
موره و کولی گِرَفته ها پاک مُوشه، کَر ها شِنوا

^a ۱۱:۱ «شارای ازوا» اِحتمالاً «شارای جلیلیه» بَشه.

مُوشه، مُرده ها دُوباره زنده مُوشه و دَ غریبا
خوشخبری دَده مُوشه. ^۶ نیک دَ بختِ کسی که
از مه دلخور نَشنه.

^۷ وختیکه پیرِوای یحییٰ مورفت، عیسیٰ قد
جمعیتِ مردم دَ باره یحییٰ دَ گپ زدو شد و گفت:
”بلده توخ کدون چیزخیل دَ بیابو رفتید؟ بلده
توخ کدون یگ نی که از باد میلرزه؟ ^۸ خی بلده
توخ کدون چیزخیل رفتید؟ بلده دیدون آدمی که
کالای ابریشمی دَ جان شی آسته؟ اونه، کسای
که کالای ابریشمی مُپوشه جای شی دَ قصر
های پادشایو آسته. ^۹ پس بلده دیدون چیزخیل
بُرو رفتید؟ بلده دیدون یگ پیغمبر؟ آرے، ما
دز شمو مُوگم که یحییٰ از پیغمبر کده بزرگتر
آسته. ^{۱۰} یحییٰ امو کس آسته که دَ باره شی
نوشته شده:

’اینه، ما رسُول خُو ره پیشلون تُو ری مُونم
تا راه تُو ره پیش رُو تُو آماده کنه.’

۱۱ ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم: دَ مینکلِ
 کسای که از خاتُونو زیده شده، هیچ کس از
 یحیای تعمیرِ دِهِنده کده بزرگتر نَمده؛ ولے
 ریزه‌ترین شخص دَ پادشاهی آسمو ازُو کده
 بزرگتر آسته. ۱۲ از زمانِ یحیای تعمیرِ دِهِنده تا
 آلی ره پادشاهی آسمو از جبر-و-سِتَم رنج بُرده
 و مردُمای زورآور کوشش مونه که دَ زور دَزُو
 دسترسی پیدا کنه. ۱۳ چون تمام انبیا و تورات
 تا ظُهورِ یحییٰ پیشگویی کده ۱۴ و اگه شُمُو
 میخاهید قبول کنید، یحییٰ امو ایلاس آسته که
 آمدنی بود. ۱۵ هر کسی که گوشِ شِنوا دره
 گوش بگیره.

۱۶ ای نسل ره قد چیزخیل برابر کنُم؟ امیا رقمِ
 بچکیچای آسته که دَ بازار ها شِشته و یگدیگه
 خُو ره گوی کده ۱۷ مُوگیه:

'بلده شُمُو سُرَنی زدی، شُمُو بازی نکدید
 و نوحه خاندی، شُمُو ماتم نکدید.'

۱۸ چون یحییٰ که آمده، او نه مُوخوره و نه وُچی مونه، اونا مُوگیه که 'او جن دره.' ۱۹ «باچه انسان» که آمده، ام مُوخوره و ام وُچی مونه؛ مردم مُوگیه: 'اونه، او آدم پُرخور و شرابی و رفیقِ مالیه‌گیرا و گُناهکارا آسته!' ولے حکمت دَ وسیله اعمال خُو حق ثابت موشه.

وای دَ حالِ شارای که توبه نَمونه

۲۰ اوخته عیسیٰ شروع دَ ملامتِ کدونِ شارای کد که کلونی مُعجزای شی دَ امزو شارای ظاهر شُد، چراکه اونا توبه نکُدد. ۲۱ او گُفت: "وای دَ حالِ تو، ای خورزین! و وای دَ حالِ تو، ای بیتِ صیدا! چون مُعجزای که دَ منِه از شمو ظاهر شُد، اگه دَ صور و صیدون ظاهر موشد، اونا غدر وخت پیش پلاس مپوشید و دَ خگشتر ششته توبه موکد. ۲۲ مگم ما دز شمو مومگم، دَ روزِ قضاوتِ بلده صور و صیدون مجازاتِ سُبکتر موشه نسبتِ دز شمو. ۲۳ و تو، ای کفرناحوم،

آیا تا آسمو سر تُو بلند موشه؟ نه، تُو دَ قارِ عالمِ
 مُرده ها سرنگون موشی، چُون مُعجزای که دَ
 مَنِه از تُو ظاهر شُد، اگه دَ سَدُوم ظاهر موشُد،
 امو شار تا امروز باقی مومند. ^{۲۴} مگم ما دَز
 تُو مَوگُم، دَ روزِ قضاوتِ بلده سرزمینِ سَدُوم
 مَجازاتِ سُبکتر موشه نِسبتِ دَز تُو.

آسودگی از زیر بار و زحمت‌کشی

^{۲۵} دَ امزُو غَیتِ عیسیٰ دُعا کده گُفت: ”ای
 آته، صاحبِ آسمو و زمی، از تُو شکرگزاری
 مُونُم که ای چیزا ره از آدمای دانا و هوشیار
 تاشه کده و بلده بچکیچای ریزه برَملا کده.
^{۲۶} آرے، ای آته، چُون خاست-و-اراده از تُو امی
 بُود.

^{۲۷} آته مه تمام چیزا ره دَز مه تسلیم کده؛ هیچ
 کس باچه ره نَمینخسه بَغیر از آته و امی رقم آته
 ره ام هیچ کس نَمینخسه بَغیر از باچه و کسای
 که باچه بِخایه دَزوا برَملا کنه. ^{۲۸} ای تمام
 ۶۴

کسای که دَ زَحمت و زیرِ بارِ گِرنِگ اَسْتِید،
 پیشِ ازمه بَیید و ما دَز شُمو آرامِش مِیْدُم.
 ۲۹ یُوغِ ازمه ره دَ گردون خُو بیلید و ازمه تعلیم
 بَگیرید، چراکه ما حَلیم و نَرمدِل اَسْتُم و شُمو
 دَ جان های خُو آرامِش پَیدا مُونِید، ۳۰ چراکه
 بُردونِ یُوغِ ازمه آسو و بارِ ازمه سُبک اَسْتِه. ”

سوال دَ باره روزِ آرام

۱۲ دَ امزُو زمانِ عیسیٰ دَ روزِ آرام از
 مَنه کِشت های گَنْدُم تیر مَوْشُد و
 یارای شی ازی که گُشنه بُود، شُرُوع دَ کَندو و
 خوردونِ خوشه های گَنْدُم کد. ۲ مگم وختیکه
 فرِیسیا ای کار ره هُوش کد، اونا دَزُو گُفت:
 ”اونه، یارای تُو کاری ره انجام مِیدیه که دَ
 روزِ آرام رَوا نِیَسْتِه. ” ۳ عیسیٰ دَزُوا گُفت: ”آیا
 شُمو نَخاندید که داوود چیز کار کد وختیکه
 خود شی و رفیقای شی گُشنه بُود؟ ۴ او دَ

خانِه خُدا داخِل شُدِه نانِ تقدِیم شُدِه ره خورد^a
 که خوردون شی بلده ازو و رِفقای شی روا
 نَبُود، بلکه تنها بلده پیشوایو روا بُود. ^۵ یا دَ
 تورات نَخانِید که دَ روزِ آرام پیشوایو دَ خانِه
 خُدا حُرمتِ روزِ آرام ره نگاه نَموکنه، ولے باز
 ام بے گناه آسته؟ ^۶ مگم ما دَز شُمو مُوگم،
 یگو کس بزرگتر از خانِه خُدا دَ اینجی آسته.
^۷ اگه معنای امزی توره ره پی مُوبرِید: 'ما
 رَحمت میخایم، نه قُربانی، ' شُمو نفرای بیگناه
 ره محکوم نَموکدِید، ^۸ چُون «باچه انسان»
 صاحبِ روزِ آرام آسته.

^۹ عیسی ازونجی رفت و دَ عبادت خانِه ازوا
 داخِل شُدِه ^{۱۰} یگ آدم ره دید که یگ دِست شی
 خُشک شُد. و اونا از عیسی پُرسان کده گُفت:
 "آیا شفا ددو دَ روزِ آرام روا آسته یا نه؟" اونا

^a ۱۲:۴ داوود نانِ تقدِیم شُدِه ره که از میزِ مُقدّس باله
 شُدِه بُود دَ اجازِه پیشوا گِرِفته خورد.

ای ره گُفت تا او ره ملامت کُنه. ^{۱۱} عیسیٰ دَزوا گُفت: "اگه کُدمِ از شُمویگِ گوسپو دشته بشید و او دَ روزِ آرامِ دَ یگِ چُقوری بُفته، آیا او ره گِرِفته ازونجی بُر نَمو کُنید؟ ^{۱۲} پس انسان از گوسپو کده چِقَس با اَرزِشتر آسته؛ او باید کومک شُنه. امزی خاطر انجامِ دَدونِ کارای نیکِ دَ روزِ آرامِ رَوا آسته." ^{۱۳} اوخته دَ امزو آدم گُفت: "دِست خُو ره دِراز کُو." او دِراز کد و دِست شی رِقَمِ دِستِ دِیگه شی وَری جور شد. ^{۱۴} مگم فریسیا بُر و رفت و دَ ضِدِ ازو نَقشه کشید که چی رِقَمِ او ره نابود کُنه.

خِدْمَتگَارِ اِنْتِخَابِ شُدِه خُدا

^{۱۵} وختی عیسیٰ امزی نَقشه خِبر شد، او ازونجی رفت. مگم یگِ جمعیتِ کُته از پُشتِ ازو رِبی شُد و او پگِ ازوا ره شفا دَد ^{۱۶} و دَزوا امر کد که او ره بَرَمَلا نَکُنه ^{۱۷} تا چیزی که دَ وسیله اشعیای نبی گُفته شُد، پوره شُنه:

۱۸ "اینمی خدمتگار مه آسته که او

ره اینتخاب کدیم

و دوست دشتنی مه که جان مه از

شی خوش-و-راضی آسته.

ما روح خو ره د بِلِه ازو قرار میدیم

و او عدالت ره د مِلَّت های غیر

یهود اعلان مَوکُنه.

۱۹ او جنجال نمونه و نه ام شر-و-شور

مَوکُنه،

و نه ام آواز ازو ره کس د کوچه

ها میشنوه.

۲۰ او نی جغزی شده ره میده نمونه

و نه ام پلته نیم سوخته ره گل مَوکُنه

تا وختیکه عدالت ره د پیروزی برسنه.

۲۱ و د نام ازو مِلَّت های غیر یهود

امیدوار آسته."

عیسیٰ و بعلزبول یعنی رئیسِ جنیات

۲۲ اوخته اونا یگِ آدمِ جندی ره دَ پیشِ ازو
اورد که کور و گنگه بود و عیسیٰ او ره شفا دَد،
بطوری که امو گنگه تَنست توره بگیه و بنگره.
۲۳ و تمامِ مردُمِ خیر و مندِه گُفت: ”آیا امی آدم
باچه داوود نییه؟“ ۲۴ مگم وختیکه فریسیا ای
توره ره شنید، اونا گُفت: ”ای نفر جنیات ره
بُر کده نَمیتنه اگه دَ کومکِ بعلزبول سردسته
جنیات نَبشه.“ ۲۵ عیسیٰ فِکرای ازوا ره پی
بُرد و دزوا گُفت: ”هر مَمَلکتِ که دَ ضِدِ خود خُو
تقسیمِ تقسیمِ شنه، بیرو موشه و هر شار یا خانه
که دَ ضِدِ خود خُو تقسیمِ تقسیمِ شنه، اُستوار
نمونه.“ ۲۶ اگه شیطو، شیطو ره بُر کُنه، او دَ
ضِدِ خود خُو تقسیمِ تقسیمِ شده؛ پس پادشاهی
شی چطور برقرار مومنه؟ ۲۷ و اگه ما دَ وسیله

بعلزبُول جِنیَات رِه بُر مُونَم، پِیروای^a از شُمُو دَ
 وِسیلِه چِیزخِیل اونا رِه بُر مُونِه؟ امزی خاطر،
 اونا دَ بِلِه شُمُو قِضَاوَت مُوکنِه. ^{۲۸} لیکن اگِه
 ما دَ وِسیلِه خُدا جِنیَات رِه بُر مُونَم، بِدَنید کِه
 پادشاهی خُدا دَ بَین شُمُو اَمَدِه. ^{۲۹} یا چِطوریگ
 نِفِر مِیتنِه کِه دَ خانِه یِگ اَدَم زورَتُو داخِل شُنِه
 و مال های شی رِه غَارَت کُنِه، بِدُونِ ازی کِه
 اوّل اَمُو اَدَم زورَتُو رِه بَستِه کُنِه؟ ولِه بَعد ازُو
 مِیتنِه خانِه شی رِه غَارَت کُنِه. ^{۳۰} هِر کِسی کِه
 قَد ازمِه نِییِه، دَ ضِدِ مِه اَسْتِه و هِر کِسی کِه قَد
 ازمِه جِم نَمُوکُنِه، اُو تِیت پَرک مُونِه.

^{۳۱} امزی خاطر دَز شُمُو مُوگُم، اِنسان هِر رِقْم
 گُناهِ و کُفرگویی کِه کُنِه، مِیتنِه بَخشیدِه شُنِه،
 مِگَم کُفرگویی دَ ضِدِ رُوحِ اَلْقُدَسِ بَخشیدِه
 نَمُوشِه. ^{۳۲} و هِر کِسی کِه دَ ضِدِ «بَاچِه اِنسان»

^a ۱۲:۲۷ دَ جای «پِیروای شُمُو» دَ زِیونِ یونانی «بَاچِه
 های شُمُو» نِوشْتِه یِه.

توره بُگیه، بخشیده مُوشه، مگم کسی که دَ ضِدِ
روحِ اَلْقُدسِ توره بُگیه، اُو بخشیده نَمُوشه، نَه
دَ ای دُنیا و نَه دَ دُنیا ی که اَمَدنی یه.

۳۳ اگه دِرخت ره خُوب کاله کُنید، اُو میوه
خُوب میدیه و اگه دِرخت ره خراب کاله کُنید،
اُو میوه خراب میدیه، چُون دِرخت از میوه خُو
شَنخته مُوشه. ۳۴ ای اولادای تیرمار، چطور
میتنید چیزای خُوب بُگید، دَ حالیکه شریر
اَسْتید؟ چُون دانِ اِنسان از چیزی که دَ دِلِ
اِنسان پَریمو اَسْته، توره مُوگیه. ۳۵ اَدَمِ خُوب
از خزانِه خُوبِ دِلِ خُو چیزای خُوب بُر مُونه و
اَدَمِ شریر از خزانِه بدِ خُو چیزای بدِ بُر مُونه.
۳۶ مگم ما دَز شُمو مُوگم که مردُمِ بَلدِه هر توره
پُوج-و-ناسنجیده که مُوگیه، دَ روزِ قضاوت باید
حِسَابِ بَدیه؛ ۳۷ چُون از خاطرِ تورای خُو عَادِلِ
حِسَابِ مُوشی و از خاطرِ تورای خُو محکوم
مُوشی.

عالمای یهود و فریسیا مُعجزه طلب مونه

۳۸ اوخته یگ تعداد از عالمای دین و فریسیا دَزُو کُفت: "آی اُستاد، مو میخاهی که از تُو یگ مُعجزه بِنگری." ۳۹ اُو دَ جوابِ ازوا کُفت: "نسلِ شَریر و زِناکار مُعجزه طلب مونه! مگم هیچ مُعجزه دَزوا نِشو دَده نَمُوشه بَغیر از مُعجزه یونسِ پیغمبر. ۴۰ چُون اُمُو رِقَم که یونسِ سِه شاو و سِه روز دَ کُورِه ماهی مَند، «باچه اِنسان» ام سِه شاو و سِه روز دَ کُورِه زَمی مُومَنه. ۴۱ دَ روزِ قِضاوَتِ مَرَدُم نینوا قَد اَمزی نسل ایسته مُوشه و ای نسل ره مَحکُوم مونه، چراکه مَرَدُم اُو زَمان بِخاطِرِ موعِظِه یونسِ توبه کد. و آلی یَگو کس بَزُرگَتَر از یونسِ دَ اِینجی اَسته. ۴۲ مَلِکِه جَنُوبِ دَ روزِ قِضاوَتِ قَد اَمزی نسل باله مُوشه^a و امیا ره مَحکُوم مونه، چُون اُو از

a ۱۲:۴۲ «باله شُدو» یعنی «دُوباره زنده مُوشه.»

دُورترين منطقه دُنيا اَمَد تا حِكمتِ سُلیمان ره
گوش بگيره، و آلی یگو کس بزرگتر از سُلیمان
د اینجی آسته.

^{۴۳} وختیکه روح ناپاک از یگ آدم بُر موشه
بلده آرام گرفتو د جای های خُشک موره، مگم
پیدا نَمیتنه. ^{۴۴} اوخته او مَوگيه، 'پس د خانه
خُو مورم، امزو جای که اَمدم. ' وختیکه پس
مییه، او امو خانه ره خالی، جارو شده و مُنظَم
مینگره. ^{۴۵} اوخته او رفته هفت روح دیگه ره قد
خُو میره که بدتر از خود شی یه و اونا د اُونجی
داخل شده جای-د-جای موشه؛ و آخرکار حالت
امزو نفر بدتر از اوّل شی موشه. عین چیز قد
امزی نسلِ شریب ام موشه."

آبه و برارونِ عیسیٰ

^{۴۶} د حالیکه عیسیٰ هنوز قد امزو جمعیت
توره موگفت، آبه شی و برارون شی د بُرو
ایسته بُود و میخاست که قد شی توره بگيه.

۴۷ یگ نفر آمده دَ زشی گُفت: ”اونه، آبه تُو و
 برارون تُو دَ بُرو ایسته یه و میخایه که قد تُو
 توره بُگیه.“ ۴۸ مگم کسی که امی ره گُفتد
 عیسی دَ جواب شی گُفت: ”آبه مه کی آسته
 و برارون مه کی یه؟“ ۴۹ و دِست خُو ره سُون
 یارای خُو دِراز کده گُفت: ”اینیا آبه مه و برارون
 مه آسته. ۵۰ چُون هر کسی که خاست-و-اراده
 آته مَره که دَ آسمو آسته دَ جای بیره، اونمو برار
 و خوار و آبه مه آسته.“

مَثَلِ چار رقم زمی

۱ دَ امزو روز عیسی از خانه بُرو رفت
 و دَ لبِ دریا شِشت. ۲ جمعیتِ کُته
 دَ دُورِ ازو جم شد، دَ اندازه که او دَ یگ کِشتی
 سوار شده شِشت و پگِ مردُم دَ لبِ دریا ایسته
 شد.

۳ اوخته عیسی چیزای کلو ره دَ مَثَلِ دَ زوا بیان
 کده گُفت: ”یگ روز یگ دیغو بلده تَخم زِدو بُرو

رفت. ^۴ دَ حَالِيْكَه تُوْخْم رِه پاش مِيْدَد، يِگ مِقْدَار شِي دَ رَاه اُفْتَد و مُرْغَكُو اَمْدَه اُونَا رِه خُورْد. ^۵ يِگ مِقْدَارِ دِيْگِه شِي دَ زَمِيْنِ سَنگَلَاخ اُفْتَد، دَ جَايِي كِه خَاكِ كَلُو نَدَشْت؛ اُونَا دَ زُوْدِي سُوْز كَد، چِرَاكِه خَاكِ غُوْج نَبُوْد. ^۶ مِگَم وَخْتِيْكَه اُفْتَو بُرْ شُد اُونَا سُوْخْت و اَزِي كِه رِيْشِه نَدَشْت خُشَك شُد. ^۷ يِگ مِقْدَارِ شِي دَ مِيْنَكَلِ خَارَا اُفْتَد و خَارَا كُتِه شُدِه اُونَا رِه قِيْپِه كَد. ^۸ مِگَم يِگ مِقْدَارِ دِيْگِه شِي دَ زَمِيْنِ خُوْب اُفْتَد و ثَمَر دَد؛ يِگُوْن شِي صَد بَرَابَر، يِگُوْن شِي شِصْت بَرَابَر و يِگُوْن شِي سِي بَرَابَر. ^۹ هَر كَسِي كِه گُوْشِ شِنُوَا دَرِه گُوْشِ بِيْگِيْرِه.

^{۱۰} اُوْخْتِه يَارَايِ شِي دَ پِيْشِ اَزُو اَمْدَه اَزُو پُرْسَان كَد: ”چِرَا قَد اَزُوَا دَ مَثَلِ تُوْرِه مُوْگِي؟“ ^{۱۱} اُو دَ جَوَابِ اَزُوَا كُفْت: ”پِي بُرْدُوْنِ رَاَزِ هَايِ پَادِشَاهِي اَسْمُو بَلْدِه شُمُو بَخْشِيْدِه شُدِه، مِگَم دَزُوَا بَخْشِيْدِه نَشُدِه، ^{۱۲} چُوْن كَسِي كِه دَرِه، دَزُو كَلُوْتَرِ دَدِه مُوْشِه تَا پَرِيْمُو دَشْتِه بَشِه، مِگَم

کسی که ندره، حتی امو چیزی ره که دره ام
 از شی گرفته موشه. ۱۳ امزی خاطر قد ازوا د
 مثل توره موگیم، چراکه اونا توخ مونه، ولے
 نمینگره و گوش میگیره ولے نمیشنوه و پی
 نموبره. ۱۴ د باره ازوا پیشگویی اشعیا نبی پوره
 موشه که موگیه:

شمو شنیده مورید، مگم هرگز
 پی نموفتید،

دوامدار توخ مونید، ولے هرگز نمینگرید،
 ۱۵ چون دل امزی قوم سخت شده
 و گوشای شی گرنگ شده
 و چیمای خو ره پوٹ گرفته؛
 نشنه که قد چیمای خو پنگره
 و قد گوشای خو بشنوه
 و قد دل های خو پی بیره
 و پس تاو بخوره و ما اونا ره شفا بدیم. ”

۱۶ ”مگم نیک د بخت چیمای شمو که مینگره
 و گوشای شمو که میشنوه. ۱۷ ما حقیقت ره

دَز شُمُو مُوگَم، غَدْر پِیغَمبِرا و آدَمایِ عَادِلِ آرزو
دَشْتِ که چِیزی رِه که شُمُو مِیَنگَرِید، بِنگرِه،
ولِے نَدِید و چِیزی رِه که شُمُو مِیَشَنوِید، بَشَنوِه،
مگَم نَشَنِید.

۱۸ "پس معنای مثلِ دیغو رِه بَشَنوِید:

۱۹ وختیکِه یَگو کس کلامِ پادشاهیِ آسَمو رِه
مِیَشَنوِه و اُو رِه نَمُوفامِه، شَرِیر^a مِیِیِه و چِیزی
رِه که دَ دِلِ اَزو کِشْتِ شُدِه، دُزی مُونِه. ای
تُخمی آسْتِه که دَ رَاه کِشْتِ شُد. ۲۰ تُخمی که
دَ زَمِینِ سَنگِلاخ کِشْتِ شُد، کسی آسْتِه که کلام
رِه مِیَشَنوِه و فَوَری اُو رِه دَ خُوشی قَبُولِ مُونِه.
۲۱ ولِے ازی که از خود رِیشِه نَدَرِه، فقط بَلَدِه
یَگ مُدَتِ کُوتاهِ دَوامِ مُونِه و غَیْتیکِه مُشکِلات
و آزار-و-اَدِیتِ بَخاطِرِ کلامِ پِیشِ مِیِیِه، دِستی از
رَاه بُرِ مُوشِه. ۲۲ تُخمی که دَ بَینِ خارا اُفْتَد،
کسی آسْتِه که کلامِ رِه مِیَشَنوِه، لیکِن تَشوِیشِ

^a ۱۳:۱۹ یعنی «شیطو.»

دُنیا و عِشَقِ مال-و-دَوْلَتِ کَلَامِ رِه قَپِه مُونِه و اُو
 بے ثَمَرِ مُونِه. ۲۳ مِگم تُوخمی کِه دَ زَمینِ خُوب
 اُفتَد کِسی اَسْتِه کِه کَلَامِ رِه مِیْشَنوِه و اُو رِه
 مُوفامِه و پُرْثَمَر شُدِه یِگونِ شی صد، یِگونِ شی
 شِصت و یِگونِ شی سی برابرِ ثَمَرِ مِیدیه.

مَثَلِ عَلْفِ بیکاره

۲۴ عیسیٰ یِگ مَثَلِ دِیگِه رِه اُورده دَزوا کُفت:
 ”پادشاهی آسمو رِقَمِ کِسی اَسْتِه کِه دَ زَمینِ خُو
 تُوخِمِ خُوب پاش دَد؛ ۲۵ مِگم وختیکِه مَرْدُم دَ خاو
 بُود، دُشمو اَمده دَ مَنِه کِشْتِ گَنْدُم تُوخِمِ عَلْفِ
 بیکاره رِه پاش دَد و رِفْت. ۲۶ و غَیْتیکِه گَنْدُم
 سَوز کده خوشه کد، عَلْفِ بیکاره ام بُر شُد.
 ۲۷ اوخته غُلامایِ صَاحِبِ زَمی دَ پِیشِ شی اَمَد
 و کُفت: ’صَاحِب، آیا تُو تُوخِمِ خُوب دَ زَمینِ خُو
 پاش نَدده بُودی؟ پس ای علف های بیکاره از
 کُجا شُدِه؟’ ۲۸ اُو دَ جَوَابِ اَزوا کُفت: ’ای کارِ
 دُشمو اَسْتِه. ’ غُلاما دَزو کُفت: ’آیا میخاهی

که مو بوری و اونا ره جم کُنی؟^{۲۹} لیکن او
گفت: 'نه، نشنه که د وخت پوجی کدون علف
های بیکاره گندم ره ام قد ازوا از ریشه بکنید.
^{۳۰} بیلید که تا وخت درو هر دوی شی یگجای
رشد کُنه، بسه د وخت درو، ما د دروگرا موگم
که اول علف های بیکاره ره جم کده قوده کُنه
تا سوختنده شنه و بعد ازو گندم ره جم کده د
دی خانه مه ذخیره کُنید.'"

مَثَلِ تُّخْمِ شَرَشَم

^{۳۱} عیسیٰ یگ مَثَلِ دِیگه اُورده دزوا گُفت:
"پادشاهی آسمو رقمِ تُّخْمِ شَرَشَم آسته که یگ
آدم گِرِفته د زمین خُو کِشت کد. ^{۳۲} اگرچه از
تمامِ تُّخْمِ ها^a کده ریزه تر آسته، ولس غیتیکه
رشد مونه از تمامِ بوْته ها-و-سوزی جات کده

^a ۱۳:۳۲ «تمامِ تُّخْمِ ها» یعنی تُّخْمِ های سوزی جات و
غَلّه و دانه.

کټه تر موشه و رقم یگ درخت جور موشه، د اندازه که مرغکوی هوا مییه و د شاخچه های شی وور جور مونه.

۳۳ عیسیٰ یگ مثل دیگه اُورده دزوا گُفت: ”پادشاهی آسمو رقم خمیرمایه آسته که یگ خاتو او ره گرفت و قد سه کاسه آرد گت کد تا تمام خمیر رسید.“ ۳۴ عیسیٰ تمام ازی چیزا ره د مثل د امزو جمعیت گُفت و بدون مثل هیچ چیز دزوا نگُفت ۳۵ تا چیزی که د وسیله پیغمبر گُفته شُد، پوره شنه:

”ما دان خو ره بلده مثل گُفتو واز مونم،
ما چیزای ره موگم که از شروع دُنیا
پوشیده منده.“

تشریح مثل علف های بیکاره

۳۶ بعد ازو عیسیٰ جمعیت ره رخصت کد و د داخل خانه رفت و یارای شی د پیش ازو آمده گُفت: ”مثل علف های بیکاره زمی ره دز مو

تشریح کو. " ۳۷ او د جوابِ ازوا گفت: "کسی
 که تَخْمِ خُوبِ رِه کِشت مُونه، «باچه انسان»
 آسته. ۳۸ و زمی، امی دُنیا آسته و تَخْمِ خُوبِ
 بچکیچای پادشاهی آسمو؛ علف های بیکاره
 اولادای امزو شَریر آسته؛ ۳۹ و دُشمونی که اونا
 رِه کِشت کد، اِبلیس آسته. و فصلِ دِرَوِ آخِرِ
 زمان آسته و دِرَوِگرا ملایکه هایه. ۴۰ پس امو
 رقم که علف های بیکاره جَمِ موشه و دَ آتِشِ
 دَرِ دده موشه، دَ آخِرِ زمان ام امو رقم موشه.
 ۴۱ «باچه انسان» ملایکه های خورِه رِبی مُونه
 و اونا پگِ گمراه کُننده ها و تمامِ بدکارا رِه از
 پادشاهی شی جَمِ مُوکنه ۴۲ و دَ کورِه آتِشِ پورته
 مُونه، دَ جایی که چخرا و دَندو-خیی آسته.
 ۴۳ اوخته آدمای عادِلِ دَ پادشاهی آتِه آسمانی
 خُو رقمِ آفتو روشنی میدیه. هر کسی که گوشِ
 شِنوا دَرِه، گوشِ بگیریه.

مَثَلِ گنجِ تاشه شده

^{۴۴} پادشاهی آسمو رقمِ گنجِ تاشه شده دَ یگ
زمی آسته که یگ آدم اُو ره پیدا کده بسم تاشه
مونه؛ اوخته از خوشی ازو رفته هرچیزی که دره
سودا مونه و آمده امو زمی ره میخره.

^{۴۵} بسم، پادشاهی آسمو رقمِ تجاری آسته که
دَ طلبِ مُرواری های نُوربند آسته؛ ^{۴۶} و غیتیکه
یگ مُرواری قیمتبای ره پیدا کد، اُو رفته تمام
مال-و-مُلک خُو ره سودا کد و امو مُرواری ره
خرید.

مَثَلِ جالِ های ماهی‌گیری

^{۴۷} امچنان پادشاهی آسمو رقمِ یگِ جالِ
ماهی‌گیری آسته که دَ دریا اندخته شد و ماهیای
رقم رقم دَ منِه شی جم شد. ^{۴۸} وختیکه جالِ پُر
شد، اونا اُو ره دَلبِ-دریا کشید و بعد ازو ششته
ماهیای خُوب ره دَ سبدها جم کد، و لِه ماهیای

بد ره دُور پورته کد. ^{۴۹} د آخر زمان ام امی رقم
 موشه: ملایکه ها مییه و بدکارا ره از مردُمای
 عادل جدا مونه ^{۵۰} و اونا ره د کوره آتش پورته
 مونه، د جایی که چخرا و دندو-خیی آسته.

^{۵۱} آیا تمام امزی تورا ره پی بُردید؟ ” اونا د
 جواب شی گفت: ” آره ” ^{۵۲} عیسی دزوا گفت:
 ” امزی خاطر، هر عالم دین که د باره پادشاهی
 آسمو تعلیم دده شده بَشه، او رقم صاحبِ خانه
 آسته که از خزانه خو چیزای نو و کهنه بُر
 مونه. ”

مردُمِ ناصرِه عیسی ره رد مَوکنه

^{۵۳} وختی عیسی گفتونِ امزی مثل ها ره
 خلاص کد، او ازونجی ری شد. ^{۵۴} و غیتیکه
 د منطقه خود خو رسید، او مردُم ره د عبادت
 خانه ازوا تعلیم دد، بطوری که اونا خیر و منده
 گفت: ” ای آدم امی حکمت و امی قدرتِ معجزه
 ها ره از کجا کده؟ ” ^{۵۵} آیا امی آدم باچه نجار

نیسته؟ آیا نامِ آبه شی مریمِ نییه؟ آیا یعقوب، یوسف، شمعون و یهوذا برارون شی نیسته؟^{۵۶} و پگِ خوارون شی دَ اینجی قد ازمو نییه؟ پس تمامِ امزی چیزا ره ای آدم از کجا یاد گرفته؟^{۵۷} و اونا قد ازو مُخالفت کد. ^a مگم عیسی دزوا گُفت: ”دَ یگ پیغمبر دَ هیچ جای بے احترامی نموشه، جُز دَ منطقه و خانه خود شی.“^{۵۸} و او بخاطرِ بے ایمانی ازوا مُعجزه های کلو دَ اُونجی انجام نَدَد.

مرگِ یحیای تعمید دهنده

۱۲
 ۱ دَ امزو زمان هیرودیس حُکمران
 خبر ها ره دَ باره عیسی شنید^۲ و دَ
 خدمتگارای خو گُفت: ”ای یحیای تعمید دهنده

^a ۱۳:۵۷ دَ زیونِ یونانی «اونا از عیسی رنجید» نوشته

آسته؛ ای از مُرده ها دُوباره زنده شُده و امزی خاطر ای مُعجزه ها دَ وَسِیلَه ازو ظاهر مُوشه. ”
 ۳ چُون هیرودیس بخاطرِ هیرودیا خاتُونِ برار خُو فِیلِیپُس، یحییٰ ره گِرِفْتار کده بسته کدُ و دَ بَنَدی خانه اَندختُ، ۴ چراکه یحییٰ دَزو مُوگُفت: ”بلده تُو رَوا نییه که امی خاتُو ره بَگیری. ”
 ۵ اگرچه او میخواست که یحییٰ ره بُکُشه، مگم از جمعیتِ مردُم ترس خورد، چراکه اونا او ره بَحیثِ یگ پیغمبر مینخشید.

۶ لیکن وختیکه جشنِ سالگیره هیرودیس رسید، دُخترِ هیرودیا دَ مَنه مجلسِ رَقص کد و هیرودیس ره خوشحال کد، ۷ دَ اندازه که او قَسَم خورده وعده کد هر چیزی که او طلب کُنه بلده ازو میدیه. ۸ و او دَ پَندِ آبه خُو گُفت: ”سِرِ یحییای تعمیر دهنده ره دَ امینجی دَ یگ پَطَنوس دَز مه بدی. ” ۹ اوخته پادشاه غمگی شُد، ولے ازی که قَسَم خورده بُود و ام بخاطرِ مهمونای خُو امر کد که سِرِ یحییٰ ره دَزو بدیه. ۱۰ پس او نفر

رَبی کد و سرِ یحییٰ ره دَ بَنَدی‌خانه از تن شی
جدا کد؛ ۱۱ اوخته سرِ ازو دَ یگ پطنوس آورده
شده دَ دُختر دده شد و دُختر او ره دَ پیشِ آبه
خو بُرد. ۱۲ بعد ازو پیروای یحییٰ آمد و جسدِ
ازو ره بُرده دَ خاک دَ فن کد و رفته دَ عیسیٰ
خبر دد.

عیسیٰ پنج هزار نفر ره نان میدیه

۱۳ وختیکه عیسیٰ ای خبر ره شنید، او دَ یگ
کشتی سوار شده ازونجی تنهای خو دَ یگ جای
گوشه رفت. مگم وختی مردم خبر شد، اونا از
شارای خو پای‌پیده از پشتِ ازو رفت. ۱۴ وختی
عیسیٰ دَ خشکه رسید، یگ جمعیتِ کته ره دید
و دل شی دَ حالِ ازوا سوخت و او ناجورای ازوا
ره شفا دد.

۱۵ نزدیکِ شام، یارای شی دَ پیشِ ازو آمد و
گفت: ”اینجی بیابو آسته و روز ام تیر شده؛
مردم ره رخصت کو که دَ آغیلا بوره و بلده خو

نان بخره. " ۱۶ عیسی دزوا گفت: "لازم نییه که مردم بوره؛ شمو بلده ازوا یگو چیز بدید که بخوره. " ۱۷ اونا دزو گفت: "د اینجی بغیر از پنج نان و دو ماهی دیگه چیز ندری. " ۱۸ عیسی گفت: "اونا ره د اینجی د پیش مه بیرید. " ۱۹ اوخته د جمعیت مردم امر کد که د روی سوزه بشینه. بعد ازو امو پنج نان و دو ماهی ره گرفت و سون آسمو توخ کده شکرگزاری کد و نان ره ٹوٹه کده د یارای خو دد و یارا د جمعیت مردم بخش کد. ۲۰ پگ مردم خورد و سیر شد و اونا ٹوٹه-و-پرچه باقی منده شی ره که جم کد، دوازه سبد پُر شد. ۲۱ کسای که نان خورد، بغیر از خاتونو و بچکیچا، تقریباً پنج هزار مرد بود.

۲۲ عیسی فوری یارای خو ره وادار کد که د کشتی سوار شنه و پیشلون ازو د او طرف دریا بوره، تا خود شی امو جمعیت ره رخصت کنه. ۲۳ بعد ازی که مردم ره رخصت کد، خود شی

تنهای خُو دَ بِلَه کوه رفت که دُعا کُنه. وختیکه
 شام شُد، اَو دَ اُمونجی تنها بُود. ^{۲۴} مگم کِشتی
 که دَمزُو غَیت از خُشکه غَدر دُور بُود، دَ جلیه
 های دریا بَند مَندُد، چراکه باد از دَم رُوی شی
 میزد. ^{۲۵} دَ پیرِه چارُم شاو^a عیسی دَ رُوی او
 دریا راه رفته سُون ازوا آمد. ^{۲۶} وختی یارا اُوره
 هُوش کد که دَ رُوی دریا راه مورِه، اونا وَحشت
 کده گُفت: ”ای ارواح آسته.“ و اونا از ترس
 چیغ-و-شور کد. ^{۲۷} مگم عیسی فوری قد ازوا
 گپ زده گُفت: ”باجرات بشید! ما آستُم، ترس
 نَخورید.“ ^{۲۸} پترُس دَ جواب شی گُفت: ”یا
 مولا، اگه تُو آستی دَز مه امر کُوتا دَ رُوی او
 راه رفته دَ پیش ازتو بییم.“ ^{۲۹} عیسی گُفت:
 ”بیه.“ پترُس از کِشتی تا شُد و دَ رُوی او رَبی
 شُد تا دَ پیش عیسی بییه. ^{۳۰} مگم وختی باد
 شَدید ره دید، ترس خورد و دَ حالیکه دَرُو غرق

^a ۱۴:۲۵ یعنی دَ بَین ساعتِ سِه و شَش صُبح.

مُوشُد، اُو چيغ زده گُفت: ”يا مولا، مَره نجات
 بدي!“ ^{۳۱} عيسى فوری دست خور ره دراز كده
 اوره گرفت و دزشي گُفت: ”ای كم ايمان، چرا
 شك كدي؟“ ^{۳۲} وختيکه اونا د كشتی سوار
 شد، باد آرام شد. ^{۳۳} و امو كسای كه د كشتی
 بود اوره سجده كده گُفت: ”واقعا تُو باچه
 خدا آستی.“

^{۳۴} بعد از تير شدو از دریا، اونا د سرزمین
 گنيسارت آمد. ^{۳۵} وختيکه مردم امزو جای
 عيسى ره شنخت، اونا د سرتاسر امزو منطقه
 خبر ربي كد و مردم تمام ناجورا ره د پیش
 ازو آورد ^{۳۶} و د پیش شی عذر-و-زاري كد كه
 ناجورا ره بيله تا فقط د دامون چپن شی دست
 بزنه؛ و هر كسی كه دست زد، شفا پیدا كد.

د باره پاکی و ناپاکی

د امزو غیت بعضی از فریسیا
 و عالمای دین از اورشلیم د پیش

۱۵

عیسی آمده گفت: ^۲ ”چرا یارای تُو از رسم-و-رَواجِ بابِه‌کلونا سرکشی مونه؟ چون اونا پیش از نان خوردو دستای خُو ره نموشیه؟“
^۳ او دَ جوابِ ازوا گفت: ”چرا شمو بخاطری رسم-و-رَواجِ خُو از حُکمِ خُدا سرکشی مونید؟
^۴ چون خُدا امر کده که، ’آته و آبه خُو ره احترام کُو و هر کسی که دَ آته یا آبه خُو دَو-و-دشنام بدیه، باید کُشته شنه.‘ ^۵ مگم شمو مَوگید: ’اگه یگ نفر دَ آته یا آبه خُو بُگیه، ’امو کومک که از دِستِ ازمه دَز شمو میرسید، دَ خُدا وَقف شد.‘ ^۶ اوخته اُو نفر باید دَ آته و آبه خُو احترام نَکنه.‘ دَ امزی رقم شمو بخاطرِ رسم-و-رَواجِ خُو حُکمِ خُدا ره تَی پای مَونید. ^۷ ای رباکارا! اِشعیای نَبی دَ باره شمو خُوب پیشگویی کد، وختیکه گفت:

^۸ ای مردُم قد لَبای خُو دَز مه احترام مونه،

مگم دِل های شی از مه دُور آسته.

^۹ اونا بے فایده مَره پرستش مونه،

چُون اونا رسم-و-رواجی ره تعلیم میدیه
که اصولِ انسانی آسته.

۱۰ اوخته عیسیٰ جمعیتِ مردم ره گوی کده
دزوا گُفت: ”بشنوید و بفامید: ۱۱ چیزی که د
دان موره انسان ره نجس نمونه، بلکه چیزی که
از دان بر موشه، او انسان ره نجس مونه.“
۱۲ د امزو غیت یارای شی آمد و دزو گُفت:
”آیا میدنی که فریسیا از شنیدون امزی توره تو
رنجید؟“ ۱۳ عیسیٰ د جواب ازوا گُفت: ”هر
نهالی ره که آته آسمانی مه نشنده بشه، از
ریشه کنده موشه. ۱۴ اونا ره د حال شی ایله
کنید؛ اونا کورای آسته که راهنمای کورا یه.
هر وختیکه یگ کور راهنمای کور دیگه شنه،
هر دوی شی د چاه موفته.“

۱۵ مگم پترس دزشی گُفت: ”معنای امزی
مثل ره دز مو تشریح کو.“ ۱۶ اوخته عیسیٰ
پرسید: ”آیا شمو ام هنوز پی نموبرید؟
۱۷ آیا نموفامید که هر چیزی که د دان داخل

مُوشه دَ مِعده موره و بعد ازو بُر شُده دَ كِنار آب پورته مُوشه؟ ^{۱۸} مگم چیزای که از دان بُر مُوشه از دِل سرچشمه میگیره و امی چیزا آسته که انسان ره نَجِس مونه. ^{۱۹} چُون از دِلِ انسان آسته که اینی چیزا سرچشمه میگیره: فکر های خراب، قتل، زنا، فِسادِ اخلاقی، دُزی، شاهیدی دروغ و تَهْمَت. ^{۲۰} اینمی چیزای آسته که انسان ره نَجِس مُوکنه، ولے نان خوردو قد دِستای ناششته انسان ره نَجِس نَمُوکنه.

^{۲۱} بعد ازو عیسی اُونجی ره ایله کده دَ منطقه های صُور و صیدون رفت. ^{۲۲} اوخته یگ خاتون کِنعانی امزو جای دَ پیشِ عیسی اَمَد و چیغ زده گُفت: ”یا مولا، باچه داوود، دز مه رَحَم کُو، چراکه دُختر مه سخت گِرِفْتارِ جِنیات آسته.“

^{۲۳} مگم عیسی دَزو هیچ جواب نَدَد تا ای که یارای شی اَمَد و ازو خاهش کده گُفت: ”او ره رَبی کُو، چُون او از پُشت مو چیغ-و-شور کده مییه.“ ^{۲۴} او دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما فقط بلده

گوسپندوی گمشده خانوار اسرائیل ربی شدیم. ”
 ۲۵ لیکن امو خاتو آمده پیش پای شی افتد و
 گفت: ”یا مولا، دز مه کومک کو!“ ۲۶ او د
 جواب شی گفت: ”خوب نییه که نان بچکیچاره
 بگیری و د پیش سگا پورته کنی.“ ۲۷ لیکن امو
 خاتو گفت: ”آرے مولا، قبول درم، مگم سگا ام
 از میدگی های که از دسترخونِ بادار شی موفته
 موخوره.“ ۲۸ اوخته عیسی د جواب شی گفت:
 ”آی خاتو، ایمان تو قوی آسته! خواهش تو پوره
 شنه.“ و د امزو لحظه دختر شی شفا پیدا کد.

عیسی چار هزار نفر ره نان میدیه

۲۹ عیسی از اونجی حرکت کد و از لب لب
 دریای جلیلیه آمده د بله یگ کوه بر شد و
 د امونجی ششت. ۳۰ اوخته یگ جمعیت کته
 مردم د پیش شی آمد و آدمای لنگ، کور، شل،
 گنگه و غدر ناجورای دیگه ره قد خو گرفته
 آورد و د پیش پایای ازو ایشت و او اونا ره

شفا دَد. ۳۱ مردُم وختی دید که گنگه ها توره
مُوگه، آدمای شَل جور موشه، لنگا راه موره
و کورا مینگره، حَیرو مند و خُدای اسرائیل ره
حمد-و-ثنا گُفت.

۳۲ عیسی یارای خُو ره کوی کده گُفت: ”دِل
مه دَ حالِ امزی جمعیتِ مَسوزه، چُون سه روز
شُدِه که قد ازمه آسته و هیچ چیز بلده خوردو
نَدَرِه. ما نَمیخایم که اونا ره گُشنه رَبی کُئِم،
چُون امکان دَرِه که دَ بَینِ راه از حال بوره.“
۳۳ یارای شی دَزُو گُفت: ”دَ ای بیابو از کُجا
اوقَس نانِ کَلو پَیدا میتنی که ایطوریگ جمعیتِ
کُته ره سیر کُنی؟“ ۳۴ عیسی ازوا پُرسان کد:
”چند نان دَرید؟“ اونا گُفت: ”هفت نان و چند
ماهی ریزگگ.“ ۳۵ پس دَ جمعیتِ مردُم امر
کد که دَ رُوی زمی بَشینه. ۳۶ اوخته امو هفت
نان و ماهیا ره گِرِفته شُکرگزاری کد و تُوته
کده دَ یارای خُو دَد و یارا دَ جمعیتِ مردُم
بَخش کد. ۳۷ پگ ازوا خورده سیر شُد و اونا

ٹوٹے-و-پرچہ باقی منده رہ کہ جم کد، ہفت سبَد
پُر شد. ^{۳۸} کسای کہ نان خورد بغير از خاتونو
و بچکیچا چار ہزار مرد بُود.

^{۳۹} بعد از رُخصت کدونِ مردمِ عیسیٰ دَ یگ
کشتی سوار شد و دَ منطقہ مَجْدَل^a رفت.

طلبِ مُعجزہ

۱ اوختہ فریسیا و صدوقیا دَ پیش
عیسیٰ آمد و از رُوی آزمایش ازو
تقاضا کد کہ بلدہ ازو یگ مُعجزہ آسمانی نشو
بدیہ. ^۲ او دَ جوابِ ازو گفت: ”دَ وختِ آفتو
ششتو شمو مُوگید کہ ’ہوا خُوب مُوشہ، چراکہ
آسمو سُرخدیل آستہ.‘ ^۳ و دَ وختِ صُبح مُوگید
کہ ’امروز ہوا بد مُوشہ، چراکہ آسمو سُرخ و
گرفتہ آستہ.‘ شمو میدنید کہ رنگِ آسمو رہ

^a ۱۵:۳۹ دَ بعضی نسخہ ہا دَ جای «مَجْدَل» دَ زبون

یونانی «مَگَدَن» نوشتہ یہ.

چی رقم پیش‌بینی کنید، مگم علامت های زمان
 ها ره پیش‌بینی کده نَمیتنید. ^۴ ای قومِ شریر و
 زناکار مُعجزه طلب مونه، مگم هیچ مُعجزه دزوا
 نشو دده نَموشه بَغیر از مُعجزه یونس پیغمبر.
 بعد ازو عیسیٰ اونا ره ایله کده رفت.

خمیرمایه فریسیا و صدوقیا

^۵ وختی یارای شی د او طرفِ دریا مورفت، از
 یادِ ازوا رفتد که قد خُونان بُره. ^۶ عیسیٰ دزوا
 گُفت: ”باخبر بشید که از خمیرمایه فریسیا و
 صدوقیا احتیاط کنید.“ ^۷ اوخته اونا د بین خُو
 توره‌گویی کده گُفت: ”ای ره از خاطری گُفت
 که مونا قد خُو نوردے.“ ^۸ عیسیٰ ای ره پی
 بُرده گُفت: ”ای کم ایمانا، چرا د باره ازی که
 نان ندرید د بین خُو توره مَوگید؟ ^۹ آیا هنوز ام
 نَموفامید؟ امو پنج نان و پنج هزار مرد د یاد
 شُمونیه؟ و ای که چند سَبَد جم کدید؟ ^{۱۰} و یا
 امو هفت نان و چار هزار مرد و ای که چند

سَبَدِ جَمِ كَدِيدِ؟^{۱۱} پَسِ چَطُورِ پِی نَمُوبَرِیدِ کِه مآ
 دَ بَارِه نَانِ قَدِ شُمُو توره نَكُفْتُمْ، بَلَكِه كُفْتُمْ كِه
 از خَمِيرَمَایِه فَرِيسِيَا وِ صَدُوقِيَا اِحْتِيَاطِ كُنِيدِ.^{۱۲}
 اوخْتِه اُونَا پِی بُرْدِ كِه اُو دَزُوا نَكُفْتُدْ كِه از
 خَمِيرَمَایِه نَانِ اِحْتِيَاطِ كُنِه، بَلَكِه از تَعْلِيمِ فَرِيسِيَا
 وِ صَدُوقِيَا.

اِقْرَارِ كَدُونِ پِترُسِ دَ بَارِه مَسِيحِ

^{۱۳} وختِيكِه عيسِي دَ مَنْطِقِه قَيْصَرِيَه فِيلِيبُّسِ
 اَمَدِ، اُو از ياراي خُو پُرْسَانِ كَدِه كُفْتِ: "مَرْدُمِ
 «بَاچِه اِنْسَانِ» رِه كِي مِيدَنِه؟" ^{۱۴} اُونَا كُفْتِ:
 "يَكِ تَعْدَادِ يَحْيَايِ تَعْمِيدِ دِهْنَدِه؛ يَكِ تَعْدَادِ
 دِيكِه اِلْيَاسِ^a پِيغْمَبَرِ وِ يَكِ تَعْدَادِ دِيكِه اِمِ اِرْمِيَا
 وِ يَا يَكِي از پِيغْمَبَرَايِ دِيكِه." ^{۱۵} عيسِي اَزُوا
 پُرْسَانِ كَدِ: "شُمُو مَرِه كِي مِيدَنِيدِ؟" ^{۱۶} شِمْعُونِ
 پِترُسِ دَ جَوَابِ شِي كُفْتِ: "تُو مَسِيحِ اَسْتِي،

^a ۱۶:۱۴ تَلْفُظِ «اِلْيَاسِ» دَ زَبُونِ عِبْرَانِي «اِلْيَاَه» اَسْتِه.

باچه خُدای زنده. " ۱۷ اوخته عیسیٰ دَ جواب
 شی گفت: " نیک دَ بخت تُو، ای شِمعون باچه
 یونا، چُون جِسْم و خُون^a ای ره دَز تُو معلومدار
 نَکده، بلکه آتِه مه که دَ آسمو آسته، معلومدار
 کده. " ۱۸ و ما ام دَز تُو موگم که تُو پترس^b
 آستی و ما دَ رُوی امزی قاده جماعتِ ایماندارای
 خُو ره آباد مُونم و درگه های دوزخ دَ سرِ ازو
 زور نموشه. ۱۹ ما کلی های پادشاهی آسمو ره
 دَز تُو میدیم و هر چیزی ره که دَ زمی بند کنی
 دَ آسمو ام بند موشه و هر چیزی ره که دَ زمی
 واز کنی، دَ آسمو ام واز موشه. ۲۰ اوخته او دَ
 یارای خُو امر کد که دَ هیچ کس نگیه که او
 مسیح آسته.

^a ۱۶:۱۷ «جِسْم و خُون» یعنی «انسان که از جِسْم و خُون

آسته.» ^b ۱۶:۱۸ «پترس» دَ زبونِ یونانی «سنگ»

معنی میدیه.

عیسیٰ دَ بارهٔ مرگِ خو پیشگویی مونه

۲۱ بعد امزو زمان عیسیٰ شروع کد که د یارای خو معلومدار کُنه که او باید د اورشَلیم بوره و از دِستِ ریش سفیدا، پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دین رنج-و-عذابِ کَلو بنگره و کُشته شنه و د روزِ سِوم دُوباره زنده شنه. ۲۲ پترُس عیسیٰ ره د یگ گوشه بُرد و شروع کد که او ره منع کُنه و گُفت: ”یا مولا، خُدا نَکُنه که هرگز قد ازتو ای رقم یگ واقعه رُخ بَدیه.“ ۲۳ مگم او دُور خورده د پترُس گُفت: ”از مه دُور شو، ای شیطو! چُون تُو مانع راهِ مه آستی، چراکه فکر تُو د چیزایِ اِلهی نییه، بلکه د چیزایِ انسانی آسته.“

۲۴ اوخته عیسیٰ د یارای خو گُفت: ”اگه کسی میخایه که از مه پیروی کُنه، او باید خود خو ره انکار کُنه و صلیب خو ره باله کده از پُشتِ ازمه بییه. ۲۵ چُون هر کسی که بخایه جان خو

ره نجات بديه، او ره از دست مديه، مگم هر
 کسی که بخاطرِ ازمه جان خو ره از دست بديه
 او ره د دست ميره. ^{۲۶} بلده انسان چی فايده
 دره که تمام دنيا ره د دست بيره، مگم جان خو
 ره از دست بديه؟ يا انسان د عوض جان خو
 چیزخيل دده ميتنه؟ ^{۲۷} چراکه «باچه انسان» د
 بزرگی-و-جلالِ آته خو قد ملايکه های خو ميبه
 و اوخته هر کس ره د مطابقِ اعمال شی اجر
 يا جزا مديه. ^{۲۸} ما حقيقت ره دز شمو موگم،
 بعضی کسای که د اينجی ايسته يه مزه مرگ ره
 نميچشه تا آمدون «باچه انسان» ره د پادشاهی
 شی ننگره.

تبدیلی شکل عیسی

^۱ بعد از شش روز عیسی پترس،
 يعقوب و برار شی يوحنا ره جدا کده
 قد خو د سر یگ کوه قيل بُرد. ^۲ د اونجی
 شکل عیسی د پیش روی ازوا تبدیل شد و
 ۱۰۰

چهره شی رقم آفتو آلی روشنی دد و کالای شی
 رقم نور سفید شد. ^۳ بے بلغه موسیٰ و ایاس
 دزوا ظاهر شد و قد عیسیٰ د توره گفتو شد.
^۴ اوخته پترس د عیسیٰ گفت: ”یا مولا، کلو
 خوب آسته که مو د اینجی آستی. اگه بخاهی
 ما سه سایبان د اینجی جور مونم: یگ بلده
 ازتو، یگ بلده موسیٰ و یگ ام بلده ایاس.“
^۵ د حالیکه هنوز توره موگفت، بے بلغه یگ اور
 نورانی د بله ازوا سایه کد و از اور یگ آواز
 آمده گفت: ”اینمی باچه دوست دشتنی مه یه
 که از شی خوش-و-راضی آستم. از آید شی
 شنید.“ ^۶ وختی یارا امی آواز ره شنید، اونا
 روی د خاک افتده غدر ترس خورد. ^۷ لیکن
 عیسیٰ نزدیک آمده د بله ازوا دست ایش و
 گفت: ”باله شنید، ترس نخورید.“ ^۸ وختیکه
 اونا چیمای خو ره واز کد هیچ کس ره ندید
 بغير از عیسیٰ که تنها بود.

۹ دَ حَالِيكِه اُونَا از كوه تاه ميمد، عيسي دَزُوا
 امر كده گُفت: "دَ بارِه چيزي كه دِيدِيد دَ هيچ
 كس نقل نَكْنِيد تا زماني كه «باچه انسان»
 از مُرده ها دُوباره زنده نَشُدِه. " ۱۰ ياراي شي
 ازو پُرسان كده گُفت: "پس چرا عالِمای دين
 مُوگيه كه الياس بايد اول بيه؟" ۱۱ اُو دَ جوابِ
 ازوا گُفت: "دُرُست اُسته كه الياس ميه و تمام
 چيزا ره اِصلاح مُونه. ۱۲ مگم ما دَز شُمو مُوگم
 كه الياس گاه اَمده، و لِه اُونَا اُو ره نَشِنخت و
 هرچيزي كه خاست دَ حقِ ازو كد. دَ امزُو رقم
 «باچه انسان» ام از دِستِ ازوا رنج-و-عذاب
 مينگره. " ۱۳ اوخته يارا فاميد كه دَ بارِه يَحْيَاي
 تعميد دِهِنده قد ازوا توره مُوگيه.

شفا دَدُونِ باچه مرگی

۱۴ وختی اُونَا دَ پيشِ جمعيتِ مردُم رسيد، يگ
 آدم دَ دِيرِ ازو اَمد و دَ پيشِ رُوي شي زانو زده
 گُفت: ۱۵ "يا مولا، دَ حالِ باچه مه رَحْم كُو، چُون

اُو مِرگی دَره و سخت رَنج-و-عذاب مینگره؛ اُو
 بارها دَ آتَش اُفتَدَه و بارها دَ مَنه اُو. ۱۶ اُو ره دَ
 پیشِ یارای تُو اُورْدُم، مگم اونا نَتَنِست که اُو ره
 شفا بَدیه. ” ۱۷ عیسی دَ جواب شی گُفت: ” اَی
 نسلِ بے ایمان و گمراه، تا کی قد شُمو بَشُم؟
 و تا چی وخت شُمو ره تَحْمَل کُنم؟ اُو ره پیشِ
 ازمه بَیرید. ” ۱۸ پس عیسی دَ سِرِ جِنِ هَیْبَت کد
 و جِنِ اَزو بُر شُد و اُمُو باچَه دَ اَمزُو لحظه شفا
 پَیدا کد.

۱۹ اوخته یارا دَ پیشِ عیسی اَمَد و دَ تنهایی
 اَزو پُرسان کد: ” چرا مو نَتَنِستی که اُمُو جِنِ
 ره بُر کُنی؟ ” ۲۰ عیسی دَ زوا گُفت: ” بخاطری
 که ایمان شُمو کم آسته. ما حقیقت ره دَ ز شُمو
 مُوگم، اگه شُمو دَ اندازِه یگ تَحْمَل شَرشَم ایمان
 دَشته بَشید، مِیتنید دَ امزی کوه بُگید، حَرکت
 کُو، اَزینجی دَ اُونجی بورُو، و اُو حَرکت مُونه؛
 اوخته هیچ چیز نییه که بلده شُمو ناممکن

بشه. " ۲۱ [لیکن ای رقم جنیات جز د وسیله
 دُعا و روزه دیگه رقم بر نموشه. ^a
 ۲۲ وختیکه اونا د جلیلیه جم شد، عیسی دزوا
 گُفت: " «باچه انسان» د دستِ مردم تسلیم
 موشه ۲۳ و اونا اوره موکُشه و او د روزِ سوم
 دوباره زنده موشه. " پس اونا غدر کوئیوبار
 شد.

مالیه بلده خانه خدا

۲۴ وختیکه اونا د کفرناحوم رسید، کسای که
 مالیه دُو درهم ^b ره جم موکد د پیشِ پترس
 آمده گُفت: " آیا اُستاد شمو مالیه دُو درهم ره
 نمیدیه؟ " ۲۵ پترس گُفت: " میدیه. " وختیکه
 پترس د خانه داخل شد، عیسی ازو کده پیش د
 توره گُفتو شد و پرسید: " آی شمعون چی فکر
^a ۱۷:۲۱ بعضی نسخه ها آیه ۲۱ ره ندره.
^b ۱۷:۲۴ مالیه «دُو درهم» مالیه بود که بلده خانه خدا
 جم موشد.

مُونی، پادشایونِ دُنیا از کُدَم کسا مالیه و جَزیه
 میگیره؟ از بچکیچای^a خُو یا از بیگنه گو؟
 ۲۶ پترُس دَ جواب شی گفت: ”از بیگنه گو.“
 عیسی دَزُو گفت: ”پس بچکیچا معاف آسته.
 ۲۷ مگم بخاطری که مو اونا ره آزرده نکنی، دَ
 لبِ دریا بورُو و چنگکِ ماهی گیری ره دَ دریا
 پورته کُو؛ اولین ماهی ره که گرفتی دان شی ره
 واز کُو و یگ سِکِه چار درهمی پیدا مُوکنی.
 او ره بگیر و بلده مالیه خود خُو و ازمه دزوا
 بدی.“

کی دَ مینکلِ مردُم بزرگ آسته

۱ دَ امزُو غیت یارا دَ پیشِ عیسی
 آمد و ازو پُرسان کد: ”بزرگترین
 کس دَ پادشاهی آسمو کی آسته؟“^۲ اوخته

^a ۱۷:۲۵ «بچکیچای خُو» امکان دَره که «مردُم» معنی

عیسیٰ یگ بچکیچه ره کوی کده د مینکل
ازوا ایستلجی کد ۳ و گفت: "ما حقیقت ره دز
شمو موگم، تاکه خود ره اصلاح نکنید و رقم
بچکیچای ریزه نشنید، شمو هرگز د پادشاهی
آسمو داخل نموشید." ۴ پس هر کسی که رقم
امزی بچکیچه خود خو ره شکسته نفس کنه،
اونمو د پادشاهی آسمو بزرگترین آسته. ۵ و هر
کسی که امی رقم بچکیچه ره د نام ازمه قبول
کنه، مره قبول مونه.

۶ لیکن اگه کدم کس باعث گمراهی یکی
امزی ریزه‌گینا شنه که دز مه ایمان دره، بلده
ازو بهتر آسته که یگ سنگ آسیا د گردون شی
اوزو شده د چقوری دریا پورته شنه. ۷ وای د
حال امزی دنیا بخاطر گمراهیای شی! لازم آسته
که گمراهیا بییه، مگم وای د حال کسی که
گمراهی د وسیله ازو مییه! ۸ پس اگه دست تو
یا پای تو باعث موشه که تو گمراه شی او ره
قطع کده دور پورته کو، چون بلده تو بهتر آسته

که چُنْته یا لَنگ داخِلِ زَندگی اَبَدی شُنی نِسَبَت
 دَزی که قد دُو دِسْت یا دُو پای دَ آتِشِ اَبَدی
 پورته شُنی. ۹ و اگه چِیم تُو باعِث موشه که تُو
 گُمراه شُنی، اُو ره بُر کده دُور پورته کُو، چُون
 بلده تُو بهتر آسته که قد یگ چِیم داخِلِ زَندگی
 اَبَدی شُنی، نِسَبَت دَزی که قد دُو چِیم دَ آتِشِ
 دوزخ پورته شُنی.

مَثَلِ گوسپونِ گُم شُدِه

۱۰ توخ کُنید که هیچ کَدَمِ امزی ریزه گینا^a ره
 توهین-و-تحقیر نَکُنید؛ چُون ما دَز شُمُو مُوگُم
 که ملایکه های ازوا دَ عالمِ باله دایم رُوی آته
 مَره که دَ آسمو آسته، مینگره. ۱۱ [چُون «باچه
 انسان» آمده تا گُم شُدِه ره نِجات بَدیه.]^b

^a ۱۸:۱۰ امکان دَره که معنای «ریزه گینا» دَ امزی
 آیه «بچکیچای ریزه» یا «یارای عیسی» بَشه.
^b ۱۸:۱۱ بعضی نُسَخه ها آیه ۱۱ ره نَدَره.

۱۲ شُمو چی فکر مُونید؟ اگه یگ نفر صد
 گوسپو دشته بَشه و یکی ازوا گُم شُنه، آیا
 امو نود-و-نه گوسپو ره د کوه ایله نمونه و
 بلده پالیدون امزو گوسپون گُم شده نموره؟
 ۱۳ ما حقیقت ره دز شُمو موگم، اگه او نفر
 او ره پیدا کنه، بلده امزو گوسپو کلوتر خوش
 موشه نسبت د نود-و-نه گوسپونی که گُم نشده.
 ۱۴ د امزی رقم خاست-و-اراده اته شُمو که
 د آسمو آسته، ای نییه که حتی یکی امزی
 ریزه گینا ام از دست بوره.

پراری که د ضد از شُمو گناه موکنه

۱۵ اگه برار تو د حق تو گناه کده بَشه، بورو و
 خطای شی ره دز شی بگی، ولے ای فقط بین
 از تو و ازو بَشه. اگه توره تو ره گوش کد، برار
 خوره پس پیدا کدی ۱۶ و اگه گوش نکد، یگ
 یا دو نفر دیگه ره قد خو قتی بَر تا هر قضیه د
 وسیله دو یا سه شاهد ثابت شُنه. ۱۷ و اگه از آید

ازوا ام نَشُد، دَ جماعتِ ایماندارا بُگی و اگه دَ
 تورِه جماعتِ ایماندارا ام گوش نَدَد، اوخته بیل
 که او بلده تُو مثلِ یگ کافرِ یا مالیه گیر بشه.
 ۱۸ ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم، هر چیزی ره
 که شُمُو دَ زمی بند کُنید، دَ آسمو ام بند موشه
 و هر چیزی ره که دَ زمی واز کُنید، دَ آسمو ام
 واز موشه.

۱۹ ”بسم دَز شُمُو مُوگُم، اگه دُو نفرِ از شُمُو دَ
 زمی دَ باره هر چیزی که درخواست مُونید اِتفاق
 کُنید، دَ وسیله آته مه که دَ آسمو آسته بلده
 شُمُو انجام دده موشه. ۲۰ چُون دَ هر جایی که
 دُو یا سه نفر دَ نامِ از مه جم شُنه، ما دَ اُونجی
 دَ مینکلِ ازوا حاضرِ اَسْتُم.“

مَثَلِ غلامی که نمُوبخشه

۲۱ اوخته پِتْرُس دَ پیشِ عیسی اَمده گُفت: ”یا
 مولا، اگه برار مه دَ ضدِ مه گناه کُنه تا چند
 دفعه باید او ره بُبخشم؟ آیا تا هفت دفعه؟“

۲۲ عیسیٰ دَ جواب شی گفت: "ما دَز تُو مُوگم هفت دفعه نَه، بلکه هفتاد و هفت دفعه.

۲۳ دَمزی دَلیل پادشاهی آسمو رقمِ یگ پادشاه آسته که قَصَد کد قد خِدمتگاری خُو حِسَاب-و-کِتَاب کُنه. ۲۴ وختیکه

حِسَاب-و-کِتَاب ره شُرُوع کد، یگ نفر ره دَ پیش ازُو اُورد که دَها هزار قَنطار^a ازُو قرضدار بُود. ۲۵ و ازی که اُو نَمیتِنست قرض خُو ره بدیه، بادار شی امر کد که اُو ره قد خاتُو و

بچکیچا و تمام دارایی شی سَودا کُنه و قرض ره از شی بگیره. ۲۶ اوخته امو خِدمتگار دَ پیش پای بادار خُو اُفتَد و گفت: 'دَز مه وخت بدی تا تمام قرضای تُو ره دَز تُو بدم.'

۲۷ پس بادار امزو خِدمتگار دَزُو دِلسوزی کده اُو ره ایله کد و قرض شی ره ام بخشید.

^a ۱۸:۲۴ دَ جای «قَنطار» دَ زبونِ یونانی «تالنت» نوشته یه که یگ «قَنطار» یگ پوستِ گاو پُر از طِلا و جواهرات و امچنان مال-و-دولتِ کلو معنی میدیه.

۲۸ مگم امو خدمتگار وختیکه بُرو رفت، قد
 یکی از همکارای خُو رُوی دَ رُوی شُد که
 او صد دینار قرضدار شی بُود. اوخته او ره
 گرفت و قپه کده گُفت: 'قرضی ره که دَ بله تُو
 دَرُم بدی!' ۲۹ اوخته امو همکار شی دَ پایای
 ازو اُفتد و عُذر کده گُفت: 'دَز مه وخت بدی
 تا تمام قرضای تُو ره دَز تُو بَدُم.' ۳۰ مگم او
 قبول نکد، بلکه رفت و او ره دَ بندی‌خانه
 پورته کد تا قرض خُو ره بدیه. ۳۱ وختی
 همکارای شی ای واقعه ره دید، عُذر غمگی
 شُد و اونا رفته هر چیزی ره که دَ اُونجی شُد،
 دَ بادار خُو نقل کد. ۳۲ اوخته بادار شی او ره
 طلب کده گُفت: 'ای خدمتگارِ شَریر، ما تمام
 قرض ره دَز تُو بخشیدم، فقط بخاطری که تُو
 دَ پیش مه عُذر-و-زاری کدی. ۳۳ پس آیا دَز
 تُو لازم نَبود که دَ همکار خُو دِل مُسوختندی
 امو رقم که ما دَز تُو دِل سوختندم؟' ۳۴ اوخته
 بادار شی قار شُدِه او ره دَ عسکرای بندی‌خانه

تسليم كد تا شکنجه-و-عذاب شُنه و تا وختیکه تمام قرض خُو ره نَدده، ايله نَشنه. ^{۳۵} پس آته آسمانی مه ام قد هر کُدم شُمو امی رقم رفتار مونه اگه شُمو برار خُو ره از دِل نَبخشید.

دَ باره طلاق

۱ وختیکه عیسیٰ از گُفتونِ امزی
 ۱۹ تورا خلاص شد، اُو جلیلیه ره ايله
 کده دَ منطقه یهودیه دَ اُو طرفِ دریای اُردُن
 رفت. ^۲ یگ جمعیتِ کُته از پُشتِ شی آمد و اُو
 اونا ره دَ اُونجی شفا دَد.

^۳ دَمزُو غیت بعضی فریسیا دَ پیشِ ازو آمد تا
 اُو ره آزمایش کُنه و ازو پُرسان کده گُفت: ”آیا
 بلده یگ مرد روا آسته که خاتونِ خُو ره دَ هر
 عِلتی که بَشه طلاق بَدیه؟“ ^۴ اُو دَ جوابِ ازوا
 گُفت: ”آیا شُمو نَخانیدید که خالِقِ ازوا دَ شروع
 اونا ره مرد و زن خَلق کد ^۵ و گُفت، اُمزی
 خاطر مرد آته و آبه خُو ره ايله کده قد خاتون

خُو یگجای مُوشه و هر دُوی شی یگ جسم مُوشه؟^۶ دَمزی صُورت اونا دیگه دُو جسم نییه، بلکه یگ جسم آسته. پس چیزی ره که خُدا یگجای کده انسان نَباید جدا کُنه. ”^۷ اونا دَزُو کُفت: ”پس چرا مُوسیٰ امر کد که دَ خاتون خُو طلاق نامه بدی و اُو ره ایله کُو؟ ”^۸ اُو دَزُوا کُفت: ”مُوسیٰ بخاطرِ سنگدلی شُمو اجازه دَد که شُمو خاتون خُو ره طلاق بَدید. لیکن از اوّل ای رقم نَبود. ”^۹ و ما دَز شُمو مُوگم، هر کسی که خاتون خُو ره بَغیر از عِلَّتِ زِنا طلاق بَدیه و قد دیگه خاتو توی کُنه، اُو زِنا مُونه. ”^a

۱۰ یارای شی دَزُو کُفت: ”اگه وضعیّتِ مرد دَ برابرِ خاتون شی امی رقم بَشه، پس توی نکدو بهتر آسته. ”^{۱۱} لیکن اُو دَزُوا کُفت: ”هر کس نَمیتنه ای توره ره قَبول کُنه، بلکه تنها اُو کسای

^a ۱۹:۹ دَ بعضی نُسَخه های قَدیمی ای جُمَله ام نِوشته یه: ”و هر کسی که قد خاتونِ طلاق شُدّه توی کُنه، اُو ام زِنا مُونه. ”

قَبُولِ مُوَكَّنَه كِه بَلَدِه اَزوا عطا شُدِه. ۱۲ چُون
 بعضی كسا آسته كِه خُنْثی^a دَ دُنیا آمَدِه؛ بعضی
 كسا دَ وَسِیلَه مَرْدُم خُنْثی شُدِه و كسای ام آسته
 كِه از خَاطِرِ پادشاهی آسمو خودون خُو ره خُنْثی
 كده. كسی كِه مِیتنه ای ره قَبُول كُنِه، بیلید كِه
 قَبُول كُنِه.

۱۳ اوخته بچكیچای ریزه دَ پیشِ عیسی اُورده
 شُد تا او دِست خُو ره دَ سِرِ ازوا بیلِه و دُعا كُنِه.
 مگم یارای شی كسای ره كِه بچكیچا ره اُورده
 بُود، سرزَنش كد. ۱۴ ولے عیسی كُفت: ”بیلید
 كِه بچكیچای ریزه پیشِ ازمه بییه و اونا ره از
 اَمَدو دَ پیشِ ازمه مَنع نَكُنید، چراكِه پادشاهی
 آسمو دَمزی رِقْم كسا تَعَلُق دَرِه.“ ۱۵ اوخته
 دِستای خُو ره دَ سِرِ ازوا ایشْت و ازونجی رفت.

^a ۱۹:۱۲ یعنی ایزك.

جوانِ دولت‌مند

۱۶ دَ امزُو زمان یگِ آدم دَ پیشِ عیسیٰ اَمده
گُفت: ”اُستاد، ما چِی کارِ نیکِ انجامِ بَدَم تا
زِندگیِ اَبَدیِ ره دَ دِستِ بیِرم؟“ ۱۷ عیسیٰ دَزُو
گُفت: ”چرا دَ باره کارِ نیکِ از مه پُرسان مونی؟
تنها یگِ و جُودِ دَره که نیکِ آسته و بَس. لیکن
اگه تُو میخاهی دَ زِندگیِ اَبَدیِ داخلِ شنی،
احکامِ ره دَ جایِ بیِر.“ ۱۸ او آدم پُرسان کد:
”کَدَم احکامِ ره؟“ عیسیٰ گُفت: ”قتلِ نَکُو، زِنا
نَکُو، دُزیِ نَکُو، شاهِدیِ دروغِ ندی، ۱۹ دَ آته و
آبه خُو احترامِ کُو و همسایه خُو ره رقمِ خود خُو
آلی دوستِ دَشته بَش.“ ۲۰ امو آدمِ جوانِ دَزُو
گُفت: ”ما پَگِ امزیا ره^a دَ جایِ اُوردیم. دیگه
چی کمبُودِ دَرُم؟“ ۲۱ عیسیٰ دَزُو گُفت: ”اگه

^a ۱۹:۲۰ دَ بعضی نُسَخه های قَدیمی امی جُمله اینی رقم

نوشته یه: «ما پَگِ امزیا ره از ریزگی دَ جایِ اُوردیم.»

میخواهی که کامل شنی، بورو، دارایی خو ره
 سودا گو و پیسه شی ره دَ غریبا بدی؛ اوخته تو
 دَ عالمِ باله صاحبِ یگ گنج موشی. بعد ازو
 بیه و از مه پیروی گو. ” ۲۲ وختیکه امو آدم
 جوان ای توره ره شنید، غمگی شد و ازونجی
 رفت، چراکه او مال-و-دولتِ کلو دشت.

۲۳ اوخته عیسی دَ یارای خو گفت: ” ما
 حقیقت ره دَز شمو موگم، بلده آدمِ دولتمندِ غدر
 سخت آسته که دَ پادشاهی آسمو داخل شنه.
 ۲۴ بسم دَز شمو موگم که تیر شدونِ اُشتر از
 نیفه سیزو آسوتر آسته نسبت دَ داخل شدونِ آدمِ
 دولتمند دَ پادشاهی خُدا. ” ۲۵ وختی یارا امی
 توره ره شنید، اونا غدر خیرو شد و گفت: ” پس
 کی میتنه نجات پیدا کنه؟ ” ۲۶ عیسی سون ازوا
 توخ کده گفت: ” بلده انسان ای کار ناممکن
 آسته، لیکن بلده خُدا پگ چیزا ممکن آسته. ”
 ۲۷ اوخته پترس دَ جواب شی گفت: ” اینه، مو
 تمام چیز خو ره ایله کده و از تو پیروی مونی.

پس دَز مو چیزخیل میرسه؟^{۲۸} عیسی دَزوا
گفت: "ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، وختیکه
تمام چیزا از نو جور مُوشه و «باچه انسان» دَ
تخت بزرگی-و-جلال خُو میشینه، شُمو کسای
که از مه پیروی کدید ام دَ دوازده تخت ششته
دَ بله دوازده طایفه اسرائیل قضاوت مُوکنید.
^{۲۹} و هر کسی که خانه ها یا برارو یا خوارو یا
آته و آبه یا خاتو یا بچکیچا یا زمینای خُو ره
بخاطر نام ازمه ایله کده بشه، صد برابر شی
ره دَ دست میره و وارث زندگی ابدی ام مُوشه.
^{۳۰} مگم غدر کسای که اول آسته آخر مُوشه و
آخرها اول."

مثل کارگرای باغ انگور

۱ "چون پادشاهی آسمو رقم یگ
صاحب زمی آسته که صباح گاه بُرو
رفت تا بلده باغ انگور خُو کارگر بگیره. ^۲ او قد
کارگرا روزیگ دینار قرارداد کد و اونا ره دَ باغ

انگور خوری کد. ^۳ قریب ساعتِ سِوَم^a اُو بسم
 بُرو رفت و بعضی کسایِ دیگه ره دید که دَ بازار
 بیکار ایسته یه. ^۴ اُو دَزوا گُفت: 'شُموا م دَ باغِ
 انگور بورید و هر چی قس که حق شُمو شد بلده
 شُمو میدم. ' پس اونا ام رفت. ^۵ قریب ساعتِ
 ششم و ساعتِ نهم^b اُو بسم بُرو رفت و عینِ کار
 ره کد. ^۶ قریب ساعتِ یازدهم^c اُو بسم بُرو رفت
 و چند نفرِ دیگه ره دید که بیکار ایسته یه. ازوا
 پُرسان کده گُفت: 'چرا تمامِ روز دَ اینجی بیکار
 ایسته شدید؟' ^۷ اونا دَ زشی گُفت: 'بخاطری که
 هیچ کس مو ره دَ کار نگرِفت. ' اُو دَزوا گُفت:
 'شُموا م دَ باغِ انگور بورید.'

^۸ وختیکه شام شد، صاحبِ باغِ انگور دَ ناظرِ
 خُو گُفت: 'کارگرا ره طلب کُو و از کارگرِ آخرِ
 گِرِفته تا کارگرِ اوّل مُزدِ ازوا ره بدی. ' ^۹ اوخته

^a ۲۰:۳ یا ساعتِ نُه صُبح. ^b ۲۰:۵ یعنی ساعتِ

دوازده و ساعتِ سه بعد از چاشت. ^c ۲۰:۶ یعنی

ساعتِ پنجِ دیگر.

کارگرای که قریب ساعتِ یازدهم دَ کار آمد، هر
 کدم شی پیش آمد و یگ دینار گرفت. ^{۱۰} وختی
 کسای که اوّل دَ کار آمد پیش آمد، اونا دزی
 فکر بُود که کلوتر میگیره، مگم بلده هر کدم
 ازوا ام یگ دینار دده شد. ^{۱۱} امی که اونا مُزد
 خوره گرفت، دَ صاحبِ زمی شکایت کده گفت:
^{۱۲} 'امی کسای که آخر آمد تنها یگ ساعت کار
 کد و تُو اونا ره قد ازمو برابر حساب کدی، دَ
 حالیکه سختی و گرمی روز ره مو تحمّل کدی.'
^{۱۳} لیکن او دَ جوابِ یکی ازوا گفت: 'ای رفیق،
 ما دَ حقِ ازتو کدم ظلم نکدیم. آیا خود تُو دَ یگ
 دینار قد ازمه جور نمدی؟ ^{۱۴} حق خوره بگیر
 و بورو. ما میخایم دَ امزی کارگرِ آخری ام دَ
 اندازه ازتو مُزد بدیم. ^{۱۵} آیا حق ندرم قد دارایی
 خوه هر چیزی که میخایم انجام بدم؟ یا ازی که

دِسْتِ واز دَرُم دِیدِه تُو نَمِییه؟^{۱۶} پس آخِرِ اوّل
مُوشه و اوّل آخِر. ^a

سِوَمَنه پِیشگویی عیسیٰ دَ بارِه مُردون شی

^{۱۷} وختیکه عیسیٰ سُون اورشَلیم مورفت، دَ
بِینِ راهِ دوازده یار خُوره دَ یِگ گوشه بُرد و دزوا
گُفت: ^{۱۸} «اینه، مو دَ اورشَلیم موری و «باچه
انسان» دَ دِسْتِ پِیشوایونِ عالی مقام و عالیمای
دینِ تسلیم مُوشه و اونا اُو ره محکوم دَ مرگ
مونه؛ ^{۱۹} و اُو ره دَ دِسْتِ مردمایِ غیرِ یهُود
تسلیم مُونه تا اونا اُو ره رِیشخند کده قَمچی
بزنه و دَ صلیب میخکوب کُنه، ولے اُو دَ روزِ
سِوَم دُوباره زنده مُوشه.»

^a ۲۰:۱۶ دَ بعضی نُسَخه های قَدیمی دَ آخِرِ امی جُمْلَه
ام نِوشته یِه: «چُون کُوی شُدِه ها کَلو یِه، ولے اِنْتِخاب
شُدِه ها کم.»

تقاضای یگ آبه

۲۰ اوخته آبه باچه های زیدی قد بچکیچای
خُو د پیش عیسی آمد و زانو زده ازو خواهش
کد که دزو یگ لطف کنه. ۲۱ عیسی پُرسان
کد: ”چی میخاهی؟“ او گُفت: ”بُگی امی
دُو باچه مه د پادشاهی تُو یگ شی د دستِ
راست تُو و دیگه شی د دستِ چپ تُو بشینه.“
۲۲ عیسی د جواب شی گُفت: ”شُمو نمیدنید
که چیزخیل طلب مُونید. آیا میتنید از جامی
وُچی کُنید که ما وُچی کدنی آسْتُم؟“ اونا د
جواب شی گُفت: ”آره، میتنی.“ ۲۳ او دزوا
گُفت: ”دُرست آسته که شُمو از جامِ ازمه وُچی
مُونید، لیکن ای که د دستِ راست مه بشینید
و د دستِ چپ مه، ای د اختیارِ ازمه نییه که دز
شُمو بدیم، بلکه بلده کسای آسته که د وسیله
آته مه بلده ازوا آماده شده.“

۲۴ وختی ده یارِ دیگه ای توره ره شنید، اونا
 دَ بِلَه امزُو دُو برار قار شُد. ۲۵ لیکن عیسیٰ
 اونا ره کوی کد و گُفت: ”شُمُو میدنید که
 حُکمرانای مردُمای غیرِ یهود دَ بِلَه ازوا باداری
 مونه و کتَه کلونا دَ بِلَه ازوا جبر-و-سِتَم مَوکنه.
 ۲۶ مگم دَ بَینِ ازشُمُو باید ای رقم نَبشه، بلکه
 هر کسی که دَ مینکل شُمُو میخایه کتَه بَشه،
 باید خِدمتگار شُمُو بَشه. ۲۷ و هر کسی که دَ
 مینکل شُمُو میخایه پیش قدم بَشه، باید غُلام
 شُمُو بَشه. ۲۸ اَمُو رقم که «باچه انسان» نَمده
 تا خِدمت شُنه، بلکه تا خِدمت کُنه و جان خُو
 ره دَ راهِ غَدَر کسا فِدا کُنه. ”

شفای دُو آدمِ کور

۲۹ وختیکه عیسیٰ و یارای شی از شارِ اَریحا
 بَرُو میمَد، جمعیتِ کتَه مردُم از پُشتِ ازوا ربی
 شُد. ۳۰ دَ امزُو غَیت دُو آدمِ کور دَ بغلِ راه
 شِشْتُد. اونا وختی شنید که عیسیٰ ازونجی تیر

مُوشه، چِیغ زده گُفت: ”یا مَولا، باچه داوود،
 دَ بِلَه ازمو رَحْم کُو!“^{۳۱} جمعیتِ مردم اونا ره
 سرزنش مَوکد که چُپ شُنه، مگم اونا کَلوتر چِیغ
 مِیزد و مَوگُفت: ”یا مَولا، باچه داوود، دَ بِلَه
 ازمو رَحْم کُو!“^{۳۲} اوخته عیسی ایسته شُد و
 دَ آوازِ بلند گُفت: ”چی میخاهید که ما بلده
 شُمو انجامِ بَدْم؟“^{۳۳} اونا گُفت: ”یا مَولا، مو
 میخاهی که چیمای مو واز شُنه.“^{۳۴} دِلِ عیسی
 سوخت و او دَ بِلَه چیمای ازوا دِست کشید؛
 فوری چیمای ازوا پینا شُد و اونا از پُشتِ ازو
 رَبی شُد.

داخلِ شُدونِ پیروزمندانِ عیسی دَ اورشَلیم

۲۱ وختی اونا دَ اورشَلیم نزدیک شُد
 و دَ بَیتِ فاجی دَ کوهِ زیتون رسید،
 عیسی دُو نفر از یارای خُو ره رَبی کده^۲ دَزوا
 گُفت: ”دَ آغیلی که پیشِ رُوی شُمو آسته بورید
 و دَ اُونجی دِستی یگِ اَلاغ ره پیدا مَونید که

قد کُره خُو بسته یه. اونا ره واز کُنید و دَ پیشِ
 ازمه بیرید. ^۳ اگه یگو کس دَز شُمُو کُدم چیز
 گُفت، بُوگید که 'مولای مو آمیا ره لازم دَره؛' و
 او اونا ره فوری قد شُمُو رِبی مونه. " ^۴ ای کار
 شد تا توره که دَ وسیله پیغمبر گُفته شُد، پوره
 شنه، چُون پیغمبر گُفتد:

^۵ "دَ دُخترِ صَهیون^a بُوگید:

اونه، پادشاهِ تُو دَ پیشِ تُو مییه،

او فروتن آسته، سوار دَ بله اَلاغ،

دَ بله یگ کُره، چُوچه حیوانِ بارکش."

^۶ پس امو دُو یار رفت و چیزی ره که عیسی
 دَزوا امر کُدد، دَ جای اُورد. ^۷ اونا اَلاغ ره قد
 کُره شی اُورد و چَپن های خُو ره دَ پُشت ازوا
 اندخت و عیسی^۱ دَ بله چَپن ها شِشت. ^۸ جمعیتِ
 کُته مردُم چَپن های خُو ره دَ سرِ راه اوار کد و

^a ۲۱:۵ بلده معنای صَهیون یا دُخترِ صَهیون دَ فهرستِ

لُغاتِ مُشکِل ره توخ کُنید.

یگ تعدادِ دیگه شاخچه های درخت ره بُریده
دَ راه فرش کد. ^۹ جمعیتِ مردُم که پیشلونِ ازو
مورفت و از پُشتِ ازو میمد، چیغ زده مُوگفت:
”هوشیعانا^a دَ باچه داوود!“

مُبارک آسته کسی که دَ نامِ خداوند مییه!
هوشیعانا دَ بلندترین جای عالمِ باله!“
^{۱۰} وختیکه عیسی دَ اورشَلیم داخلِ شد تمام
شار دَ شور آمدد و مُوگفت: ”ای کی آسته؟“
^{۱۱} جمعیتِ مردُم مُوگفت: ”ای عیسی پیغمبر
آسته از ناصِرِه جلیلیه.“

عیسی دَ خانه خُدا

^{۱۲} اوخته عیسی دَ حولی خانه خُدا داخلِ شد
و تمام کسای ره که دَ خانه خُدا خرید و فروش
مُوکد، بُرو بُر کد و میزای صرافا و چوکی های
^a ۲۱:۹ «هوشیعانا» دَ زبونِ عبرانی «لُطفاً نجاتِ بدی»
معنی میدیه. ولے دَ زمانِ عیسی «هوشیعانا» مثلِ یگ
شُعار بلده ستایشِ خُدا استفاده مُوشد.

کوتر فروشا ره ام سرچپه کده ۱۳ دزوا گُفت:
”نوشته شده که

’خانه مه جای عبادت گُفته موشه،

مگم شمو ای ره غار دُزا جور کدید.“

۱۴ اوخته کورا و شل ها د خانه خدا د پیش

ازو آمد و او اونا ره شفا دد. ۱۵ مگم وختی

پیشوایون عالی مقام و عالمای دین چیزای

عجیب ره که عیسی انجام دد، دید و شنید

که بچکیچای ریزه د خانه خدا چیغ زده

مُوگیه: ”هوشیعانا د باچه داوود،“ اونا قار شد

۱۶ و دزوا گُفت: ”آیا میشنوی که امیا چیزخیل

مُوگیه؟“ عیسی د جواب ازوا گُفت: ”آره،

میشنوم! آیا شمو هرگز نخانید که،

’ای خداوند، از دان نلغه گو و شیرخورا

حمد-و-ثنا ره بلده خو جاری کدی؟“

۱۷ اوخته عیسی اونا ره ایله کد و از شار بُر شده

د بیت عنیا رفت و شاو ره د اُونجی تیر کد.

عیسیٰ درختِ انجیر ره لعنت مَوکنه

۱۸ صَباح گاه وختیکه پس سُون شار میمد، او
گُشنه شد. ۱۹ اوخته او دَ بَعْلِ راه یگ درختِ
انجیر ره دید و نزدیک شی رفت، مگم بغیر از
بلغ دَزُو هیچ چیز پیدا نکد. اوخته دَ درخت
گُفت: ”بعد ازی دیگه هرگز دَز تُو میوه بُر
نَشنه.“ و امو درختِ انجیر فوری خُشک شد.
۲۰ وختی یارا ای کار ره دید، خیر و شده
گُفت: ”چطور ای درختِ انجیر ایقس زود خُشک
شد؟“ ۲۱ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما
حقیقت ره دَز شمو مَوگم، اگه ایمان میدشتید
و شک نَموکدید، نه فقط امی کار ره که قد
درختِ انجیر شد انجام دده میتنستید، بلکه اگه
دَ امزی کوه ام مَوگفتید که ’کنده شو و دَ دریا
پورته شو،‘ امو رقم موشد. ۲۲ هر چیزی ره
که قد ایمان دَ دُعای خُو طلب کُنید، دَ دست
میرید.“

سوال دَ باره اِختیارِ عیسیٰ

۲۳ عیسیٰ دَ خانه خُدا داخلِ شُد و دَ حالیکه تعلیم میدد، پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدای قوم دَ پیشِ ازو آمده گُفت: ”تو قد کُدم اِختیارِ ای کارا ره مونی و کی ای اِختیار ره دَز تو دده؟“ ۲۴ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما ام از شمو یگ سوال پُرسان مُونم. اگه شمو جواب مره بدید، ما ام دَز شمو مَوگم که قد کُدم اِختیار ای کارا ره انجام میدم: ۲۵ غُسلِ تعمیدِ یحییٰ از کجا بود؟ از عالمِ باله یا از انسان؟“ اونا قد یگدیگه خُو مشوره کده گُفت: ”اگه بگی که از عالمِ باله بود، اوخته او مَوگیه، پس چرا دَزو ایمان نوردید؟“ ۲۶ و اگه بگی که از انسان بود، از مردم میترسی که موره نَکشه، چون پگ یحییٰ ره پیغمبر میدنه. ۲۷ پس اونا دَ جوابِ عیسیٰ گُفت: ”مونمیدنی.“ او دَزوا گُفت: ”ما

ام دَز شُمُو نَمُوگَم که قد کُدَم اِخْتِيارِ اِی کارا ره
انجام مِیدِیم.

مَثَلِ دُو باچه

۲۸ دَزِی باره شُمُو چِی فِکَر مُونِید؟ یِگ آدم دُو
باچه دَشت. اُو دَ پِیشِ اَوَلنه رفت و دَزُو کُفت:
'باچه مه، اِمروز دَ باغِ اِنگُور بورُو و دَ اُونجِی
کار کُو.' ۲۹ اُو دَ جِواب شِی کُفت: 'ما نَمورُم،
مگم پِسانتر پِشِیمو شُد و رفت. ۳۰ بعد ازو آته دَ
پِیشِ باچه دَوَمی رفت و دَزُو ام اَمُو رِقم کُفت.
اُو دَ جِواب شِی کُفت: 'مورُم صاجِب.' و لے
نَرفت. ۳۱ کُدَم اَمزُو دُو نَفر خاهِشِ آته خُو ره دَ
جای اُورد؟ "اونا کُفت: "اَوَلنه." عِیسی دَزِوا
کُفت: "ما حَقِیقت ره دَز شُمُو مُوگَم، مالیه گِیرا
و فایشه ها از شُمُو کده پِشِتر دَ پادشاهی خُدا
داخِل موشه، ۳۲ چراکه یحیی اَمَد تا راهِ عدالت

ره دَز شُمُو نِشُو بَدِیَه^a و شُمُو دَ توره اَزُو باورِ
 نکدِید، مگم مالیه‌گیرا و فایشه ها دَ توره اَزُو
 باورِ کد. و حتی بعد از دیدونِ امزی ام شُمُو
 پشیمو نَشْدِید و دَ توره اَزُو باورِ نکدِید.”

مَثَلِ باغوانای ظالم

۳۳ ”یگ مَثَلِ دیگه ره گوش کُنِید: یگ
 صاحبِ زمی یگ باغِ انگور جور کد و دَ گرداگردِ
 شی دیوال باله کد، یگ چرخُشت^b دَ مَنه شی
 جور کد و یگ بُرجِ پیره‌داری ام بلده شی آباد
 کد. اوخته اُو ره دَ باغوانا اجاره دَد و خود شی دَ
 سَفَر رفت. ۳۴ وختیکه فصلِ میوه نزدیک شُد،
 اُو غلامای خُو ره دَ پیشِ باغوانا ری کد تا اونا

^a ۲۱:۳۲ دَ زبونِ یونانی اینی رقم نوشته یه: ”یحیی! از
 راهِ عدالت دَ پیشِ شُمُو آمد.” ^b ۲۱:۳۳ دَ اُو زمان مردُم
 دَ هر باغِ انگور یگ حوضچه بلده انگور لَغه کدو جور
 مَوکد، تا شیرِه انگور ره بُر کنه. اُمُو حوضچه «چرخُشت»
 نام دَشت.

حق میوه شی ره بگیریه؛ ^{۳۵} مگم باغوانا غلامای
 ازو ره گرفته یگون شی ره لت-و-کوب کد،
 یگون شی ره کشت و یگون شی ره سنگسار
 کد. ^{۳۶} او بسم غلامای دیگه ره ربی کد که
 کلوتر از دفعه اول بود. و باغوانا قد ازوا ام
 امو رقم رفتار کد. ^{۳۷} آخرکار، او باچه خو ره
 د پیش ازوا ربی کده گفت: 'اونا د باچه مه
 احترام مونه. ^{۳۸} مگم وختی باغوانا باچه ره
 دید، اونا قد یگدیگه خو گفت: 'اینمی وارث
 آسته. بیید که ای ره بکشی و میراث شی ره
 بگیری. ^{۳۹} پس او ره گرفته از باغ انگور برو
 پورته کد و کشت. ^{۴۰} د امزی حالت وختیکه
 صاحب باغ بییه، او قد باغوانا چیز کار مونه؟"
^{۴۱} اونا د جواب شی گفت: "او امو آدمای شریب
 ره عذاب-کش مونه و باغ انگور ره تسلیم دیگه
 باغوانا مونه که میوه شی ره د فصل شی دزو
 بدیه."

۴۲ اوخته عیسیٰ دَزُوا کُفْتُ: ”آیا شُمو هرگز
دَ کِتَابِ مُقَدَّسِ نَخَانَدید که:
'سنگی ره که اُستاکارا رَد کد، سنگِ
مُهْمِ تادَو شُدِه؟
ای کار ره خُداوند کده
و دَ نَظَرِ اَز مَو عَجِیب اَسْتِه.“

۴۳ ”امزی خاطر دَز شُمو مُوگَم که پادشاهی خُدا
از شُمو گِرِفْتِه مُوشِه و دَ قَوْمی دَدِه مُوشِه که
ثَمَر شی ره بیرِه. ۴۴ هر کسی که دَ بِلِه اَمزُو
سنگ بُفْتِه تِکِه-و-پَرچِه مُوشِه و اگِه اُمُو سنگ
دَ بِلِه کُدَم کَس بُفْتِه اُو ره جَو جَو مُونِه.“

۴۵ وختی پیشوایونِ عالی مقام و فَرِیسیا مَثَل
های شی ره شِنید، اُونَا پَی بُرَد که اُو دَ بارِه ازوا
توره مُوگیه. ۴۶ اوخته اُونَا قَصَد کد که اُو ره
دِستگیر کُنِه، مگم از مَرْدَم ترس خورد، چراکه
مَرْدَم اُو ره پَیغمبر مِیَدَنِست.

مَثَلِ توی

۲۲ عیسیٰ بسم دَ مَثَلِ قَد ازوا گپ
زده گُفت: ۲ ”پادشاهی آسمو رقم
یگ پادشاه آسته که بلده باچه خُو توی گِرِفت.
۳ او غُلامای خُو ره رِبی کد تا کسای ره که دَ
توی دعوت شُد د کوی کُنه، لیکن اونا نخواست
که بییه. ۴ او بسم غُلامای دیگه ره رِبی کد
و دزوا گُفت: دَ کسای که دعوت شُده بُگید:
”اینه، ما نان خُو ره تیار کدیم، گاوها و گوسله
های چاغی مه حلال شُده و تمام چیز آماده آسته؛
دَ توی بیید. ” ۵ مگم اونا خیال خُو ره ام نورد
و هر کس دَ راهِ خُو رفت، یگ شی دَ بله زمینای
خُو، دیگه شی دَ کاروبار خُو ۶ و باقی منده های
شی غُلامای ازو ره گِرِفته دو-و-دشنام دَد و
کُشت. ۷ اوخته پادشاه غدر قار شُد و عسکرای
خُو ره رِبی کده امو قاتلا ره از بین بُرد و شار
ازوا ره سوختند. ۸ اوخته او دَ غُلامای خُو گُفت:

'جشنِ توی آماده آسته، مگم کسای که دعوت
 شدد لایق شی ره ندشت. ^۹ آلی د کوچه-و-بازار
 بورید و هر کسی ره که پیدا کدید د توی دعوت
 کنید. ^{۱۰} پس غلاما د کوچه-و-بازار رفت و هر
 کسی ره که پیدا کد چی خوب و چی بد گرفته
 آورد، د اندازه که توی خانه از مهمونا پُر شد.
^{۱۱} مگم وختی پادشاه آمد که مهمونا ره بنگره،
 یگ آدم ره د اونجی دید که کالای توی د جان
 شی نبود. ^{۱۲} پادشاه ازو پُرسان کد: 'رفیق،
 بدون کالای توی چطور د اینجی آمدی؟' او
 بے جواب مند. ^{۱۳} اوخته پادشاه د حاضرباشای
 خو گفت: 'دست و پای ازو ره بسته کنید و او
 ره د تریکی برو پورته کنید، د جایی که چخرا
 و دندو-خیی آسته. ^{۱۴} چون کسای که دعوت
 شده گلو یه، مگم کسای که انتخاب شده کم
 آسته.'

سوال دَ باره مالیات

۱۵ اوخته فریسیا رفت و جلسه کد که چی رقم عیسی ره قد تورای خود شی دَ دام پورته کنه.

۱۶ اونا پیروای خُو ره قد طرفدارای هیرو دیس قتی دَ پیشِ عیسی رَبی کد و گُفت: ”اُستاد، مو میدنی که تُو آدمِ صادقِ اُستی و راهِ خُدا ره دَ راستی تعلیم میدی و دَ غمِ کس نیستی که چی مَوگیه، چُون تُو دَ ظاهرِ انسان توخ نمونی.

۱۷ پس دَز مو بگی که نظر تُو دَزی باره چی اُسته؟ آیا مالیه دَدو دَ قیصر روا اُسته یا نه؟”

۱۸ مگم عیسی مقصدِ شریبرانه ازوا ره فامید و گُفت: ”ای ریاکارا، چرا مره آزمایش مونید؟

۱۹ سِکه ره که بلده مالیه میدید دَز مه نشو بدید.” اونا یگ سِکه یگ دیناری دَزو اُورد.

۲۰ اوخته اُو ازوا پُرسان کد: ”امی عکس و نشان از کی اُسته؟” ۲۱ اونا دَ جواب شی گُفت: ”از قیصر.” عیسی دَزوا گُفت: ”پس چیزی ره

که از قیصر آسته دَ قیصر بیدید و چیزی ره که
از خُدا آسته دَ خُدا. ” ۲۲ وختی اونا امی جواب
ره شنید، حیرو مند و او ره ایله کده رفت.

بَحْث دَ بَارِه قِیَامَت

۲۳ دَ امزُو روز صدوقیا^a که موگفت قیامت^b
و جُود ندره دَ پیشِ عیسی آمد و ازو سوال کده
گفت: ۲۴ ” اُستاد، موسی گفته که اگه یگ مرد
بے اولاد بُمَره، برار شی باید قد خاتون ازو توی
کنه تا بلده برار خُو اولاد پیدا کنه. ۲۵ یگ زمان
دَ مینکل از مو هفت برار بود. اوْلنه شی خاتو
گرفت و مُرد و ازی که اولاد نَدشت، خاتون
ازو دَ برار شی مند. ۲۶ دوْمنه و سیوْمنه ام امی
رقم کد تا برار هفتم. ۲۷ و دَ آخِر امو خاتو ام
مُرد. ۲۸ پس دَ روزِ قیامت او خاتونِ کُدم امزُو

^a ۲۲:۲۳ بلده معنای «صدوقی» دَ فهرست لغاتِ مُشکل

رُجوع کنید. ^b ۲۲:۲۳ «قیامت» یعنی «دوباره زنده

شدون مُرده ها.»

هفت برار مُوشه، چُون پگِ ازوا قد ازو توی
 کده بُود؟^{۲۹} عیسی دَ جوابِ ازوا گُفت: ”شُمو
 گُمره اَسْتِید، چراکه نَه دَ بارِه کِتَابِ مُقَدَّس
 مِیدَنید و نَه دَ بارِه قُدْرَتِ خُدا. ^{۳۰} چُون دَ روزِ
 قِیامت نَه کسی خاتو مِیگِیره و نَه شُوی مُونه،
 بَلکِه رَقْمِ مِلایکِه ها دَ عَالِمِ باله اَسْتِه. ^{۳۱} مگم دَ
 بارِه قِیامتِ مُرده ها، آیا نَخانَدید که خُدا دَز شُمو
 چی گُفته؟ اُو گُفته: ^{۳۲} ’ما خُدا یِ اِبْرَاهِیم، خُدا یِ
 اِسْحاق و خُدا یِ عِیْزُوب اَسْتِم. ’ خُدا، خُدا یِ مُرده
 ها نِییه، بَلکِه خُدا یِ زنده ها اَسْتِه. ” ^{۳۳} وختی
 جَمعیّتِ مُردُم امی جواب ره شَنِید، از تَعْلیمِ ازو
 حَیرو مَند.

بُزرگترین حُکمِ خُدا

^{۳۴} وختی فَرِیسیا شَنِید که عیسی دانِ صَدُوقیا
 ره بَند کده، اُونایِ گِجایِ جَم شُد. ^{۳۵} و یکی ازوا
 که عَالِمِ شَرِیعتِ بُود، بَلدِه آزمایش از عیسی
 سوال کده گُفت: ^{۳۶} ”اَسْتاد، کُدَم حُکمِ دَ شَرِیعتِ

بزرگترین آسته؟” ۳۷ عیسیٰ د جواب شی گُفت: “خداوند، خُدای خُو ره قد تمامِ دل و تمامِ جان و تمامِ عقل خُو مُحَبَّت کُو. ۳۸ ای اوّلین و بزرگترین حُکم آسته. ۳۹ و دوّمی ام رقمِ اوّلی آسته: همسایه خُو ره رقمِ خود خُو آلی دوست دشته بش. ۴۰ تمامِ تورات و نوشته های انبیا د امزی دُو حُکم بستگی دره.”

مسیح کی آسته

۴۱ وختیکه فریسیا یگجای جم شُدُد، عیسیٰ ازوا پُرسان کده ۴۲ گُفت: “د باره مسیح چی فکر درید؟ او باچه کی آسته؟” اونا دَزُو گُفت: “باچه داوود.”

۴۳ او دَزُوا گُفت: “پس چطور داوود د هدایتِ روح القدس او ره مولا مَوگیه؟ چون او مَوگیه که

۴۴ خداوند د مَولای مه گُفت:

”د دستِ راستِ مه بشی

تا دُشمنای تُو ره دَ تَی پای تُو بندَزُم. ”^{۴۵}
 پس اگه داوود مسیح ره مولا مُوگیه، چطور
 میتنه که باچه شی بشه؟ ”^{۴۶} هیچ کس نتنست
 که دزویگ جواب بُگیه و ام بعد امز و روز کس
 دیگه جُرأت نکد که ازو سوال کنه.

بَرَمَلَا کَدونِ کارای غَلَطِ فَرِیسیا و عُلمایِ دِینی

۲۳
 ۱ اوخته عیسی دَ جمعیتِ مردُم و
 یارای خُو گُفت: ۲ ”عالمای دین و
 فَرِیسیا دَ چوکی مُوسی شِشته، ۳ امزی خاطر هر
 چیزی که دز شمو مُوگیه، دَ جای بیرید و نگاه
 کُنید؛ مگم دَ مُطابقِ کردارِ ازوا رفتار نَکُنید،
 چون چیزی ره که اونا مُوگیه، خودون شی انجام
 نَمیدیه. ۴ اونا بارای گَرنگ ره بسته مُونه که
 بُردون شی سخت آسته و دَ بِلَه شانِه مردُم میله،
 مگم خودونِ ازوا نَمیخایه که بَلَدِه حَرکت دَدونِ
 ازوا حتی یگ کِلک خُو ره ام شور بدیه. ۵ تمام
 کارای ره که اونا انجام میدیه بَلَدِه ازی آسته

که مردُم اونا ره بِنگره. چُون اونا پیشانه‌بند^a خُو ره بَردار جور مونه و تُوپک های چَپِن^b خُو ره دِرَازتَر جور مَوکنه. ^۶ اونا خوش دَره که دَ مِهمانی ها دَ باله-جای بِشینه و دَ عِبادت خانه ها چَوکی های مُهم ره دَشته بَشه^۷ و مردُم دَ کوچه-و-بازار اونا ره اِحترام کده سلام بَدیه و اُستاد کُوی کُنه.

^۸ مگم شُمو نَباید اُستاد کُوی شَنِید، چراکه شُمو یگ اُستاد دَرید و باقی پگ شُمو برارو اُستید. ^۹ هیچ کس ره دَ رُوی زمی آته نَگید،^c چُون شُمو یگ آته دَرید، امُو که دَ آسمو اُسته. ^{۱۰} امچنان شُمو نَباید پیشوا کُوی شَنِید،

^a ۲۳:۵ اونا آیه های کِتَابِ مُقَدَّس ره دَ «پیشانه‌بند و بازو‌بند» نوشته کده دَ پیشانه و بازوی خُو بند مَوکد.
^b ۲۳:۵ دَ او زمان تُوپک های چَپِن هر کس که دِرَازتَر بُود، او دَ نظرِ مردُم کَلوتر پرهیزگار و دیندار بُود.
^c ۲۳:۹ یعنی دَ رُوی زمی بَغیر از آته خود خُو هیچ کس ره آته نَگید.

چُون شُمو یگ پیشوا دَرِید و اُو مسیح آسته. ۱۱
کسی که دَ مینکل شُمو بزرگترین آسته اُو
خِدمتگار شُمو بَشه. ۱۲ چُون هر کسی که خود
ره باله حساب کُنه، خار-و-ذلیل مُوشه و هر
کسی که خود ره خار-و-ذلیل حساب کُنه اُو
سرِبلند مُوشه.

۱۳ ”وای دَ حال شُمو ای عالِمای دین و
فرِیسیای ریاکار، چراکه شُمو درگه پادشاهی
آسمو ره دَ رُوی مردُم بسته مُونید، خودون شُمو
داخل نَمُوشید و کسای که میخایه داخل شُنه،
اونا ره نَمیلید. ۱۴ [وای دَ حال شُمو ای عالِمای
دین و فرِیسیای ریاکار، چُون شُمو خانه های
خاتونوی بیوه ره قُورت مُونید و از رُوی ریاکاری
نماز خُو ره دراز مُونید. امزی خاطر سخت ترین
محکُومیت ره مینگرید.]^a

^a ۲۳:۱۴ بعضی نسخه های قدیمی متن داخل قوس ره

ندره.

۱۵ وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و
فریسیای ریاکار! چُون شُمو دَ دریا و خُشکه
میگردید تا یگ نفر ره دَ دین خُو بیرید و غیتیکه
اُو آمد، اُو ره دُو برابر بدتر از خود باچه دوزخی
جور مُونید.

۱۶ وای دَ حال شُمو آی راهنما های کور که
مُوگید: 'هر کسی که دَ خانه خُدا قسم بُخوره
پروا ندره، ولے هر کسی که دَ طِلای خانه
خُدا قسم بُخوره، اُو باید دَ قسم خُو وفا کنه.'

۱۷ آی آدمای نادان و کور! کُدم شی بزرگتر
آسته: طِلّا یا خانه خُدا که طِلّا ره مُقدّس جور
مونه؟ ۱۸ امچنان شُمو مُوگید: 'هر کسی که دَ
قربانگاه قسم بُخوره پروا ندره، ولے هر کسی
دَ هدیه که دَ بله قربانگاه آسته قسم بُخوره،
اُو باید دَ قسم خُو وفا کنه.' ۱۹ آی آدمای کور!
کُدم شی بزرگتر آسته: هدیه یا قربانگاه که هدیه
ره مُقدّس جور مونه؟ ۲۰ پس هر کسی که دَ
قربانگاه قسم بُخوره، دَ قربانگاه و هر چیزی که

دَ بِلَه شِی اَسْتَه قَسَم خورده؛ ^{۲۱} و هر کسی که
دَ خَانِه خُدا قَسَم بُخوره، دَ خَانِه خُدا و دَ امزُو
که دَ مَنِه ازُو ساکِن اَسْتَه قَسَم خورده؛ ^{۲۲} و هر
کسی که دَ آسَمو قَسَم بُخوره، دَ تَخْتِ خُدا و دَ
امزُو که دَ بِلَه شِی شِشْتَه قَسَم خورده.

^{۲۳} وای دَ حَال شُمو آی عَالِمای دِین و
فَرِیسیای رِیاکار، چُون شُمو از نَعناع و شِیْت و
زِیره دَه-یگ مِیْدید، مگم چِیزای مُهْمَتَرِ شَرِیعت
ره که عَدالت و رَحمت و صَدَاقَت اَسْتَه، نَادِیده
مِیگِیرید. اِیْنَمیا ره شُمو باید اِنجام مِیْدِید
بِدُونِ که دِیگای شِی ره نَادِیده مِیگِرفْتِید.
^{۲۴} آی رَاهِنْمَا هَای کور، شُمو آو خُو ره از
یگ پاشه صاف مُونِید، ولے اَشْتَر ره قُورت
مُوکْنِید.

^{۲۵} ”وای دَ حَال شُمو آی عَالِمای دِین و
فَرِیسیای رِیاکار، چُون شُمو بَرُونِ پِیلَه و مِشْقَاب
ره پاک مُونِید، ولے دَاخِلِ ازوا پُر از حِرص و
خودخاهی اَسْتَه. ^{۲۶} آی فَرِیسی کور! اوّل دَاخِلِ

پيله و مشقاب ره پاک کو، اوخته برون شی ام
پاک موشه.

۲۷ "وای د حال شمو ای عالمای دین و
فریسیای رباکار، چون شمو رقم قبر های سفید
شده استید که از برو خوبشی معلوم موشه،
مگم داخل ازوا پر از استغونای مرده ها و دیگه
نجسی ها آسته. ۲۸ امی رقم شمو ام د ظاهر
بلده مردم عادل معلوم موشید، و له باطن شمو
پر از رباکاری و شرارت آسته."

۲۹ "وای د حال شمو ای عالمای دین و
فریسیای رباکار، چون شمو قبر های پیغمبرا
ره آباد مونیید و قبر های مردمای عادل ره
نقش-و-نگار مونیید ۳۰ و مویکید: 'اگه مو د زمان
بابه کلونای خو زنده موبودی، د ریختندون خون
پیغمبرا قد ازوا شریک نموشدی. ۳۱ د امزی
رقم شمو د ضد خودون خو شاهدی میدید که
اولاده کسای استید که پیغمبرا ره د قتل رسنده.
۳۲ پس بورید و کار ناتکمیل بابه کلونای خو ره

پوره کُنید. ^{a ۳۳} آی مارها و آی اولادای تیرمار!
 شمو چطور میتنید که از جزای دوزخ دوتا کُنید؟
^{۳۴} امزی خاطر ما پیغمبرا، مردمای دانا و
 عالمای دین ره دَ پیش شمو رَبی مُونم و شمو
 بعضی ازوا ره مُوکشید و دَ صلیب میخکوب
 مُونید و بعضی های شی ره دَ عبادت خانه
 های خُو قمچی میزنید و شار دَ شار پُشتِ ازوا
 میگردید ^{۳۵} تا خُونِ تمامِ مردمای عادل که دَ
 رُوی زمی ریختنده شده دَ گردونِ از شمو شنه؛ از
 خُونِ هابیلِ عادلِ گرفته تا خُونِ زکریا باچه برخیا
 که او ره دَ بینِ خانه خدا و قربانگاه کُشتید.
^{۳۶} ما حقیقت ره دَز شمو مُوگم، تمامِ امزی چیزا
 دَ بله امزی نسل مییه.

^{۳۷} ”آی اورشلیم، آی اورشلیم که پیغمبرا ره
 مُوکشی و رسولای ره که دَ پیش تو رَبی

^{a ۳۲:۲۳} دَ زبونِ یونانی اینی رقم نوشته یه: «بورید و

مَنکِ بابِه کلونای خُو ره پُر کُنید.»

مُوشه سنگسار مونی! چندین دفعه خاستم که
 بچکیچای تُو ره یگجای جم کُوم، رقمیکه یگ
 مُرغ چُوچه های خُو ره زیرِ بالِ خُو جم مونه،
 مگم تُو نخواستی. ^{۳۸} اینه، خانه شمو بلده شمو
 بیرو باقی مومنه، ^{۳۹} چون ما دَز شمو موگیم،
 ازی بعد دیگه مره نمینگرید تا وختیکه بگید:
 مُبارک آسته کسی که د نام خُداوند مییه.

خرابی خانه خُدا و بلا های آخر زمان

۲۴
 ۱ وختیکه عیسیٰ از خانه خُدا بُر
 مُوشد و مورفت، یارای شی د پیش
 ازو آمد تا توجّه شی ره سُون ساختمانِ خانه خُدا
 جَلب کُنه. ۲ اوخته عیسیٰ دزوا گُفت: ”آیا تمام
 امزی چیزا ره مینگرید؟ ما حقیقت ره دَز شمو
 موگم که د اینجی یگ سنگ ام د بله سنگ
 دیگه باقی نمومنه، بلکه پگ شی زیر-و-زیر
 مُوشه.“

^۳ وختیکه عیسیٰ دَ سرِ کوهِ زَبْتُونِ شِشْتَه بُوَد،
 یارای شی تاشکی دَ پیشِ ازو اَمَد و گُفت: ”دَز
 مو بُگی که امی واقعه چی وخت رُخ میدیه و
 نشانی اَمَدونِ ازتو و آخِرِ زمان چی آسته؟“
^۴ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: ”هُوش خورِه
 بگیریِد که کس شُمو ره گُمره نَکنه. ^۵ چُون
 غَدِر کسا دَ نامِ ازمه مییه و مُوگیه که ’ما مسیح
 اَسْتُم،‘ و غَدِر کسا ره گُمره مُوکنه. ^۶ شُمو دَ
 باره جنگِ ها و خبرِ جنگِ ها میسنوید؛ بِنگریِد
 که وَرخطا نَشْنیِد، چُون ای واقعه ها باید رُخ
 بدیه، لیکن آخِرِ هنوز نرسیده. ^۷ چُون یگ قوم
 دَ ضِدِ قومِ دیگه و یگ مَمَلکت دَ ضِدِ مَمَلکتِ
 دیگه باله مُوشه و قحطی ها و زلزله ها دَ جای
 های مُختلِفِ رُخ میدیه. ^۸ ولے پگِ امزیا شروعِ
 دَرِدِ زیدو آسته.

^۹ دَ اُو زمانِ شُمو ره تسلیمِ مُونه تا شِکنجه
 شُنیِد و کُشته شُنیِد و تمامِ مِلّت ها بخاطرِ نامِ
 ازمه از شُمو بدِ مُوبره. ^{۱۰} اوخته غَدِر کسا

از ایمان خُو میگرده و یگدیگه خُو ره دَ گیر
 میدیه و از یگدیگه خُو بد مُوبره. ^{۱۱} و غدر
 پیغمبرای دروغی بُر شده غدر کسا ره گمراه
 مونه. ^{۱۲} از خاطرِ کلو شُدونِ گناه مُحَبَّتِ غدر
 کسا سَرِد مُوشه. ^{۱۳} مگم هر کسی که تا
 آخِر صَبِر-و-حَوِصِلَه کُنه، نِجَات پِیدا مونه.
^{۱۴} و امی خوشخبری پادشاهی آسمو دَ سراسرِ
 دُنیا اِعلانِ مُوشه تا بِلدِه تمامِ مِلَّتِ ها یِگ
 شاهِدی بَشه؛ و اوخته آخِرِ مِیرسه.

^{۱۵} ”پس وختیکه امو زشتِ بیروکار^a ره که
 دانیال پیغمبر دَ باره شی گفته، دَ جایگاهِ مُقَدَّس
 ایسته مینگرید -- خاننده پی بُره -- ^{۱۶} اوخته
 کسای که دَ یهودیه آسته باید دَ کوه ها دوتا
 کُنه؛ ^{۱۷} و هر کسی که دَ بِلِه بامِ خانه آسته، باید

^a ۲۴:۱۵ «زشتِ بیروکار» یگ لقب بِلدِه بُتی آسته که
 دَ کِتَابِ دانیال پیغمبر دَ باره شی پیشگویی شده. نظر
 دَ پیشگویی ای بُتِ زشت دَ خانه خُدا ایسته شده باعِثِ
 بیروکاری مُوشه.

بلده گرفتون کدم چیز د خانه تاه نشنه؛^{۱۸} و هر کسی که د سر کشت آسته، باید بلده گرفتون کالای خو پس نروه.^{۱۹} وای د حال خاتونوی که د امزو روزا شکامتو بشه و یا نلغه شیرخور دشته بشه!

۲۰ "پس دعا کنید که روز دوتای شمو د زمستو یا د روز آرام رخ ندیه،^{۲۱} چون د او زمان مصیبت غدر سخت مییه د اندازه که از شروع دنیا تا آلی ره نمده و بعد ازو هرگز نمییه. ۲۲ اگه او روزا کوتاه نموشد، هیچ بشر نجات پیدا نموکد، لیکن بخاطر انتخاب شده ها امو روزا کوتاه موشه."

۲۳ "د امزو زمان اگه کس دز شمو موگیه: 'اینه، مسیح د اینجی آسته! یا 'اونه، مسیح د اونجی یه! باور نکنید؛^{۲۴} چراکه مسیح های دروغی و پیغمبرای دروغی بر موشه و معجزه ها و چیزای عجیب انجام میدیه تا اگه امکان دشته بشه، حتی انتخاب شده ها ره گمراه کنه.

۲۵ اینه، ما شُمو ره پیش از پیش خبر کدُم.
 ۲۶ پس اگه دَز شُمو مُوگِیه، اُونه، اُو دَ بیابو
 آسته، شُمو دَ اُونجی نَرَوید؛ و اگه مُوگِیه،
 اونه، اُو دَ پس‌خانه آسته، باوَر نَکُنید. ۲۷ چُون
 رقمی که آتَشک از شَرَق مییه و تا غَرَب روشنی
 شی معلوم مُوشه، اَمَدونِ «باچه اِنسان» ام اَمُو
 رقم آسته. ۲۸ دَ هر جای که لاش بَشه لاشخورا
 ام دَ اَمونجی جم مُوشه.

۲۹ فوری بعد از رنج-و-مُصِیبتِ امزُو روزا

اَفَتُو تَرِیک مُوشه

و ماه روشنی خُو ره نَمیدیه؛

سِتاره ها از آسمو تاه موفته

و قُدرت های آسمونا تکان مُوخوره. ^a

۳۰ "اوخته علامتِ «باچه اِنسان» دَ آسمو ظاهر

مُوشه و دَ امزُو غَیث تمامِ طایفه های دُنیا ماتم

میگیره و «باچه اِنسان» ره مینگره که دَ بِلِه

^a ۲۹:۲۴ یعنی «نظامِ آسمو گدوڈ مُوشه.»

اُورهای آسمو خُن قُدرت و جلالِ بزرگ مییه.
 ۳۱ و او ملایکه های خُو ره قد آوازِ بلندِ شیپور
 رِبی مونه و اونا اِنْتِخاب شده های ازوره از چار
 گوشه دُنیا،^a از سر تا آخِرِ آسمو جَم مَوکُنه.
 ۳۲ آلی از دِرختِ اِنجیر یگ درس یاد بگِیرید:
 امی که شاخه های شی تازه شده بلگ
 مونه، شُمو موفامید که تایستو نزدیک آسته.
 ۳۳ امی رقم شُمو ام وختیکه تمام امزی چیزا
 ره مینگرید، بوفامید که او نزدیک آسته، بلکه
 دَ دانِ درگه رسیده. ۳۴ ما حقیقت ره دَز شُمو
 مَوگُم، تا تمام امزی چیزا واقع نَشْنه، ای نسل
 از بَین نَموره. ۳۵ آسمو و زمی از بَین موره،
 ولے کلامِ ازمه هرگز از بَین نَموره.

^a ۲۴:۳۱ دَ جای «چار گوشه دُنیا» دَ زبونِ یونانی «چار
 باد» نوشته یه.

انتظار بلده پس آمدون مسیح

۳۶ د باره امزو روز و ساعت هیچ کس نمیدنه، نه ملایکه های آسمو و نه ام باچه، بلکه فقط آته آسمانی میدنه و بس. ۳۷ چون امو رقم که روزای نوح بود، ظهور «باچه انسان» ام امو رقم آسته. ۳۸ ارے، د روزای پیش از طوفان تا وخت داخل شدن نوح د کشتی، مردم موخورد و وچی موکد، خاتو میگرفت و شوی موکد؛ ۳۹ اونا نموفامید که چی موشه تا ای که طوفان آمد و پگ ازوا ره برد. ظهور «باچه انسان» ام امی رقم موشه. ۴۰ اوخته دو نفر که د سر کشت بشه، یگ شی برده موشه و یگ شی مومنه. ۴۱ و دو خاتو که دستاس مونه، یگ شی برده موشه و یگ شی مومنه.

۴۲ پس بیدار بشید، چون شمو نمیدنید که مولای شمو د کدم ساعت مییه. ۴۳ مگم ای ره بدنید که اگه صاحب خانه میدنست که دز د کدم

وختِ شاو مییه، اُو بیدار می‌شست و نَمی‌ایشت
که دُز دَ خانِه شی داخلِ شنه. ^{۴۴} امزی خاطر
شُمو ام آماده بشید، چُون «باچه انسان» دَ
ساعتی مییه که شُمو انتظار شی ره ندرید.

^{۴۵} پس کی آسته اُمُو غلامِ صادق و دانا که
بادار شی اُو ره دَ سرپرستی خانِه خُو مقرر کده
تا بلده دیگه غلاما دَ سرِ وختِ خوراکِ بدیه؟
^{۴۶} نیک دَ بختِ امزُو غلام که وختی بادار شی
مییه، اُو ره سرِ کار مینگره. ^{۴۷} ما حقیقت ره
دَز شُمو مَوگیم، بادار شی اُو ره سرپرستِ تمام
دارایی خُو مقرر مونه. ^{۴۸} لیکن اگه اُو یگ غلامِ
شربِرشه و قد خود خُو بگیه، 'بادار مه طال
خورده،' ^{۴۹} و شروع دَ لت-و-کوبِ غلامای کُنه
که همکار شی آسته و قد شرابخورا مصروفِ
خوردو و وچی کدو شنه، ^{۵۰} بادارِ امزُو غلام
مییه، ولے دَ روزی که اُو هیچ انتظار شی ره
ندرِه و دَ ساعتی که اُو هیچ خبر ندره؛ ^{۵۱} اوخته
بادار شی اُو ره تکه تکه کده قد رباکارا دَ یگ

جای پورته مونه، د جایی که چخرا و دندو-خیی
آسته.

مَثَلِ دَه دُخْتَرِ جَوَان

۲۵
۱ د او زمان پادشاهی آسمو رقم دَه
دُخْتَرِ خانَه موبشه که چراغای خوره
گرفته د دم راه داماد رفت. ۲ پنج ازوا نادان
بود و پنج شی دانا. ۳ دُخْتَرِونِ نادان چراغای
خوره گرفت، و له هیچ روغو قد خو نبرد.
۴ مگم دُخْتَرِونِ دانا ظرفای پُر از روغو ام قد
چراغای خو بُرد. ۵ وختیکه امدون داماد طال
خورد، تمام ازوا ره خاو گرفت و اونا خاو رفت.
۶ د نیم شایگ آواز بلند شد که موگفت: 'اونه،
دامادا! د دم راه شی بیید. ۷ اوخته تمام امزو
دُخْتَرِونِ خانَه باله شده چراغای خوره آماده کد.
۸ و دُخْتَرِونِ نادان د دُخْتَرِونِ دانا گُفت: 'کم وری
امزو روغون خو دز مو ام بدید، چراکه چراغای
مو د حال گل شدویه. ۹ مگم دُخْتَرِونِ دانا د

جواب ازوا گُفت: 'نَمُوشه، چُون اُوقَس نِییه که
 ام مو ره بس کُنه و ام شُمو ره؛ بهتر آسته که
 شُمو دَ پیشِ سَوداگرا بورید و بلده خُو بخرید.'
 ۱۰ مگم وختیکه اونا روغو خریدو رفتد، داماد
 رسید و کسای که تیار بُود قد ازو قتی دَ توی
 رفت و درگه بسته شد. ۱۱ بعد ازو امو دُخترِونِ
 دیگه ام اَمَد و گُفت: 'صاحب، صاحب، درگه
 ره بلده مو واز کُو.' ۱۲ مگم او دَ جوابِ ازوا
 گُفت: 'ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، ما شُمو
 ره نَمینخشم.' ۱۳ پس بیدار بشید، چراکه شُمو
 ازو روز و ساعت خبر ندرید.

مَثَلِ سِیهِ غُلامِ

۱۴ اَمَدونِ امزُو روزِ رِقْمِ یگِ اَدَمِ آسته که قَصَدِ
 دَشتِ سَفَرِ کُنه. اُو غُلامایِ خُو ره کُوی کد و
 داراییِ خُو ره دَ پیشِ ازوا ایشْت: ۱۵ دَ یگِ

شی پَنج قَنطار^a دَد، دَ دِیگِه شی دُو قَنطار و
 دَ سِوَمِنِه شی یگ قَنطار، یعنی دَ هر کُدَم ازوا
 برابرِ توانایی شی دَد. اوخته سُون سَفَر خُو رفت.
 ۱۶ آدمی که پَنج قَنطار ره گِرِفْتِه بُود، رفته قد
 ازوا تُجارت کد و پَنج قَنطارِ دِیگِه فایده کد.
 ۱۷ دَ امزی رقم آدمی که دُو قَنطار ره گِرِفْتِه بُود،
 ام دُو قَنطارِ دِیگِه فایده کد. ۱۸ مگم آدمی که
 یگ قَنطار ره گِرِفْتِه بُود، رفته زمی ره کند و
 پِیسِه بادار خُو ره دَ اُونجی تاشه کد.

۱۹ بعد از یگ مُدَتِ کَلو بادارِ امزُو غَلاما پس
 اَمَد و قد ازوا حِسَاب-و-کِتَاب کد. ۲۰ اوخته
 آدمی که پَنج قَنطار ره گِرِفْتِه بُود پیش اَمَد و پَنج
 قَنطارِ دِیگِه ره ام گِرِفْتِه اُورَد و گُفَت: 'صاحب،
 تُو بَلدِه مه پَنج قَنطار دَدی، اینه، پَنج قَنطارِ
 دِیگِه ام فایده کُدَم.' ۲۱ بادار شی دَزُو گُفَت:

^a ۲۵:۱۵ بَلدِه معنای قَنطار دَ پاوَرَقِ مَتی^۱ ۱۸:۲۴ رُجوع

کُنید.

'آفرین، ای غلامِ خوب و صادق! تو دَ امزی
 چیزای کم صداقت خُو ره معلوم کدی؛ آلی تو
 ره مسئولِ چیزای کلو جور مُونم. بیه و دَ خوشی
 بادار خُو شریک شو!'^{۲۲} امو کسی که دُو قنطار
 گرفته بود، ام پیش آمد و گفت: 'صاحب، تو
 بلده مه دُو قنطار ددی؛ اینه، دُو قنطارِ دیگه
 ام فایده کدم.'^{۲۳} بادار شی دزو گفت: 'آفرین
 ای غلامِ خوب و صادق! تو دَ امزی چیزای کم
 صداقت خُو ره معلوم کدی؛ آلی تو ره مسئولِ
 چیزای کلو جور مُونم. بیه و دَ خوشی بادار
 خُو شریک شو!'^{۲۴} اوخته آدمی که یگ قنطار
 گرفته بود، ام پیش آمد و گفت: 'صاحب، ازی
 که ما تو ره میشنختم که تو یگ آدمِ سختگیر
 آستی، از جای که هیچ کشت نکدی درو مونی
 و از جای که هیچ تخم پاش نددی حاصل جم
 مونی.'^{۲۵} امزی خاطر ما ترس خوردم و رفته
 امو یگ قنطار تو ره دَ زیر زمی تاشه کدم.
 اینه، پیسه تو.'^{۲۶} لیکن بادار شی دَ جواب ازو

گفت: 'آی غلامِ شریر و بیکاره! تو موفامیدی از جای که ما کشت نکدیم درو مونم و از جای که تخم پاش نددیم حاصل جم مونم. ۲۷ امزی خاطر تو باید پیسه مَره دَ صرافا میددی تا وختیکه پس آمده بودم، پیسه خوره قد فایده شی قتی پس میگرفتم. ۲۸ آلی امویگ قنطار ره ازو بگیرد و دَ کسی بدید که ده قنطار دره، ۲۹ چون هر کسی که دره دزو دیگه ام دده موشه تا پریمو دشته بشه، مگم هر کسی که ندره حتی چیزی ره که دره ام از شی گرفته موشه. ۳۰ و امی غلام بے ارزش ره دَ تریکی برو پورته کنید، دَ جایی که چخرا و دندو-خیی آسته.'

روزِ قضاوت

۳۱ وختی «باچه انسان» دَ بزرگی-و-جلال خُو قد تمامِ ملایکه های خُو مییه، اوخته او دَ تختِ پُر جلال خُو میشینه. ۳۲ تمامِ ملت ها دَ حضورِ ازو جم موشه و او اونا ره از یگدیگه شی جدا

مونه امو رقم که یگ چوپو گوسپندو ره از قد بزا
 جدا مونه. ۳۳ او گوسپندو ره د دست راست و
 بزا ره د دست چپ خو ایستلجی مونه. ۳۴ اوخته
 پادشاه د کسای که د دست راست شی آسته
 موگیه: 'ای کسای که از طرف آته مه برکت
 یافتید، بیید و وارث امزو پادشاهی شنید که
 از شروع دنیا بلده شمو آماده شده. ۳۵ چون
 گشنه بودم شمو مره نان دیدید، تشنه بودم شمو
 مره او دیدید، مسافر بودم شمو مره جای دیدید،
 ۳۶ لچ بودم شمو دز مه کالا دیدید، ناجور بودم
 شمو خبرگیر مه امیدید، بندی بودم شمو د دیدون
 مه امیدید. ۳۷ اوخته مردمای عادل د جواب
 شی موگیه: 'یا مولا، موچی وخت توره گشنه
 دیدی و بلده تونان ددی، یا تشنه دیدی و دز تو
 او ددی؟ ۳۸ موچی وخت توره مسافر دیدی و
 توره جای ددی یا لچ دیدی و توره کالا ددی؟
 ۳۹ چی غیت توره ناجور یا د بندی خانه دیدی
 و د پیش تو آمدی؟ ۴۰ اوخته پادشاه د جواب

ازوا مُوگیه: 'ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، هر چیزی که بلده یکی از ریزه‌ترین امزی برارون مه کدید، دَ حقیقت دَز مه کدید. ' ۴۱ بعد ازو دَ کسای که دَ دِستِ چپ شی آسته مُوگیه: 'آی لعنتی ها! از مه دُور شُنید و دَ آتِشِ اَبَدی که بلده اِبلیس و ملایکه های شی آماده شُده بُفتید؛ ۴۲ چُون ما گُشنه بُوَدُم دَز مه نان نَدَدید، تُشنه بُوَدُم دَز مه آو نَدَدید، ۴۳ مُسافرِ بُوَدُم دَز مه جای نَدَدید، لُچ بُوَدُم دَز مه کالا نَدَدید، ناجور و دَ بَنَدی‌خانه بُوَدُم خبرگیر مه نَمَدید. ' ۴۴ اوخته اونا ام دَ جواب شی مُوگه: 'یا مولا، موچی وخت تُو ره گُشنه یا تُشنه یا مُسافرِ یا لُچ یا ناجور و یا دَ بَنَدی‌خانه دیدی و دَز تُو خِدمت نکدی؟ ' ۴۵ اوخته او دَ جوابِ ازوا مُوگیه: 'ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، هر چیزی که بلده یکی از ریزه‌ترین امزیا نکدید، دَ حقیقت دَز مه نکدید. ' ۴۶ و اونا دَ عذاب-و-جَزای اَبَدی موره، مگم مردُمای عادل دَ زندگی اَبَدی. "

نقشه قتل عیسی

۲۶^۱ وختیکه عیسی تمام امزی تورا ره گفته خلاص کد، او د یارای خو گفت: ^۲ «شمو میدنید که دو روز بعد عید پصح آسته و «باچه انسان» تسلیم دده موشه تا د صلیب میخکوب شنه.»

^۳ د امزو وخت پیشوایون عالی مقام و ریش سفیدای قوم د خانه پیشوای بزرگ که قیافا نام دشت جم شد ^۴ و جلسه کد که عیسی ره تاشکی گرفتار کنه و د قتل برسنه. ^۵ مگم اونا گفت: «ای کار د روزای عید نشنه، چون امکان دره که د بین مردم شورش بفته.»

مَسَح شُدونِ عیسی د بیت عنیا

^۶ وختیکه عیسی د بیت عنیا د خانه شمعون کولی گرفته بود، ^۷ یگ خاتو قد یگ بوتل عطر قیمتبای د پیش شی آمد و غیتیکه عیسی د سر

دِستَرخو شِشت، اُمُو خاتُو عَطْر رِه دَ سر شی
 شیو کد. ^۸ لیکن وختی یارای شی ای کار ره
 دید، قار شُده گُفت: ”چرا ای عَطْر ضایع شُد؟
^۹ چُون مُوشُد که امی عَطْر دَ قِیمَتِ کَلو سَودا
 شُنه و پِیسِه شی دَ غَرِیبا دَدِه شُنه!“ ^{۱۰} عِیسی
 ای توره ره پی بُرده دَزوا گُفت: ”چرا ای خاتُو ره
 آزار میدید؟ او یگ کار نیک دَ حقِ ازمه کده،
^{۱۱} چُون غَرِیبا همیشه قد شُمو آسته، ولے ما
 همیشه قد شُمو نیسْتُم. ^{۱۲} و ای خاتُو دَ وسِیلِه
 شیو کدونِ امزی عَطْر دَ بِلِه جِسْم مه، مَرِه بِلِدِه
 دَفن کدو آماده کد. ^{۱۳} ما حَقِیقت ره دَز شُمو
 مُوگُم، دَ هر جای دُنیا که ای خوشخبری اِعلان
 شُنه، کارِ امزی خاتُو ام دَ عِنوانِ یاداوری ازو
 نَقْل مُوشِه.“

خِیانتِ یَهُودایِ اسْخَرِیوطی

^{۱۴} اوخته یکی امزُو دوازده یارا که یَهُودای
 اسْخَرِیوطی نام دَشت، دَ دِیرِ پِیشوايُونِ عالی

مقام رفت ۱۵ و گفت: "اگه عیسی ره د شُمو تسلیم کنم دز مه چند میدید؟" اونا سی سِکِه نُقره دزُو دَد. ۱۶ بعد امزُو وخت یهُودا د دُمبالِ فرصت میگشت تا عیسی ره دزوا تسلیم کنه.

آخِرِ شامِ عیسیٰ قد یارای شی

۱۷ د روزِ اوّلِ عیدِ فطیرِ یارا د پیشِ عیسیٰ اَمده گفت: "د کُجا میخاهی بلده تُو آمادگی بگیری تا نانِ پِصَح ره د اُونجی بُخوری؟" ۱۸ عیسیٰ د جوابِ ازوا گفت: "د شار د پیشِ فلانه نفر بورید و دزُو بگید: اُستاد مُوگیه، وخت مه نزدیک شده؛ ما نانِ پِصَح ره قد یارای خُو د خانه ازتو مُوخورم." ۱۹ یارا امو رقم کد که عیسیٰ دزوا هدایت دده بُود و نانِ پِصَح ره تیار کد.

۲۰ وختیکه شام شد عیسیٰ قد دوازده یار خُو د سرِ دسترخو ششت. ۲۱ د حالیکه اونا دَرُو نان مُوخورد، عیسیٰ گفت: "ما حقیقت ره دز

شُمُو مُوگُم، یکی از شُمُو مَرِه تسلیم مُونه. ”
 ۲۲ اونا غَدِر کوٹیوبار شُد و یگ بعد از دِیگه ازُو
 پُرسان کد: ”یا مَولا، ما خُو نیسْتُم، یا اَسْتُم؟“
 ۲۳ او دَ جوابِ ازوا گُفت: ”کسی که دِست خُو
 ره قد ازمه قَتی دَ کاسه غوْته مُونه، امو کس
 مَرِه تسلیم مُوکنه. ۲۴ «باچه اِنسان» امو رقم
 که دَ بارِه شی نوشته شُدِه از دُنیا موره. مگم
 وای دَ حالِ کسی که «باچه اِنسان» دَ وسِیلِه
 ازُو تسلیم مُوشه! بلده ازُو نفر بهتر بُود که هیچ
 زیده نَموشد. ” ۲۵ اوخته یهُودا که او ره تسلیم
 کَدنی بُود، دَ جوابِ شی گُفت: ”اُستاد، ما خُو
 نیسْتُم، یا اَسْتُم؟“ عیسی دَ جوابِ ازُو گُفت:
 ”خود تُو گُفتی.“

۲۶ دَ حالیکه اونا دَرُو نان مُوخورد، عیسی
 نان ره گِرِفت و بعد از شُکرگزاری او ره تُوْته
 کده دَ یارا دَد و گُفت: ”بِگیرید و بُخورید، ای
 جِسْم مه اَسْتِه. ” ۲۷ بعد ازُو جام ره گِرِفت و
 شُکرگزاری کده دَزوا دَد و گُفت: ”پگ شُمُو

ازى وُچى كُنيد؛ ^{۲۸} چُون اِى خُون مه آسته كه
 بلده عهدِ نَو دَ راهِ بخشِشِ گُناهاى غَدِرِ مَرْدُمِ
 ريختنده موشه. ^{۲۹} ما دَز شُمُو مَوگَم كه بعد
 ازى امزى ميوه تاگِ انگورِ ديگه وُچى نَمُونَم تا
 روزى كه اُو ره قد شُمُو دَ پادشاهى آتِه خُو از
 نَو وُچى كَنَم. ” ^{۳۰} و اونا سرود خنده سُون كوه
 زَبَتُون رِبى شُد.

پيشگويى دَ باره انكارِ پترس

^{۳۱} اوخته عيسى دَزوا كُفت: ” اِمشاوپگ شُمُو
 بخاطرِ ازمه فرارى موشيد، چُون نوشته شده:
 ’ ما چوپو ره مِيزَنَم
 و گوسپندوى رمه تيت پَرَك موشه. ‘
^{۳۲} مگم بعد ازى كه دُوباره زنده شُدَم، از
 شُمُو كده پيش دَ جليليه مورَم. ” ^{۳۳} پترس دَ
 جواب شى كُفت: ” حتى اگه پگ بخاطرِ ازتو
 فرارى شنه، ما هرگز دُوتا نَمُونَم. ” ^{۳۴} عيسى
 دَزوا كُفت: ” ما حقيقت ره دَز تو مَوگَم، امى

امشاو پیش از بَنگِ خُرُوس سِه دفعه مَره انکار مونی. ” ۳۵ پترُس دَزُو کُفت: ” حتی اگه لازم شنه، ما قد تُو مومرُم، ولے تُو ره هرگز انکار نمونم. ” و دیگه یارا ام امی رقم کُفت.

دُعای عیسیٰ دَ باغِ گتسیمانی

۳۶ اوخته عیسیٰ قد یارای خُو دَ یگ جای دَ نامِ گتسیمانی رفت و دَزُوا کُفت: ” دَ امینجی بشینید تا ما رفته دَ اُونجی دُعا کنم. ”
 ۳۷ او پترُس و دُو باچه زیدی ره قد خُو قتی بُرد و غدر غمگی و کوٹیوبار شد. ۳۸ اوخته دَزُوا کُفت: ” جان مه از شِدَّتِ غَم نزدیک آسته که بُمَره. شُمُو دَ امینجی بُمَید و قد ازمه بیدار بشید. ”

۳۹ بعد ازو کم وَری پیش رفت و قد رُوی خُو دَ زمی اُفتد و دُعا کده کُفت: ” آی آتِه مه، اگه امکان دَره ای جام ره از مه دُور کو، مگم نه دَ خاستِ ازمه بَلکِه دَ خاست-و-اراده خود خُو. ”

۴۰ اوخته دَ پیشِ یارای خُو آمد و دید که اونا
 خاو رفته؛ پس دَ پترُس گُفت: ”آیا نَمیتَنِستید
 که یگ ساعت قد ازمه بیدار بُمَید؟“ ۴۱ بیدار
 بَشید و دُعا کُنید تا دَ آزمایش قرار نَگیرید؛ روح
 واقعاً میخایه، ولے جِسَم ضعیف آسته.“
 ۴۲ اُو دَفِعَه دوّم رفت و دُعا کده گُفت: ”ای
 آتِه مه، اگه اِمکان ندره که ای جام بِدُونِ وُچی
 کدو از مه دُور شُنه، بیل که خاست-و-اِراده ازتُو
 انجام شُنه.“ ۴۳ وختی عیسیٰ پس آمد بسم اونا
 ره دَ خاو دید، چراکه چیمای ازوا از خاو گِرَنگ
 شُدُد. ۴۴ پس اونا ره باز ام ایله کده رفت و
 بلده دَفِعَه سوّم قد امز و توره دُعا کد. ۴۵ اوخته
 دَ پیشِ یارا آمده دَزوا گُفت: ”شُمو هنوز ام
 خاو آستید و اِستراحت مُونید؟ اینه، ساعت
 شی رسیده که «باچه اِنسان» دَ دِستِ گُناهکارا
 تسلیم دده شُنه. ۴۶ باله شُنید که بوری. اونه،
 کسی که مَره تسلیم مونه مِیرسه!“

گرفتار شدنِ عیسیٰ

^{۴۷} دَ حَالِیکَه عیسیٰ هنوز توره مُوگفت، یهُودا یکی امزُو دوازده یارا رسید و قد ازو قتی یگ دَلِ کُته که سوٚه و شمشیر دشت از طرفِ پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدای قوم آمدد.

^{۴۸} و امو کسی که عیسیٰ ره تسلیم مُوكد قد ازو یگ نشانی ایشته گُفتد: ”هر کسی ره که ماخ کدم، اونمو آسته؛ او ره دستگیر کنید.“

^{۴۹} فوری یهُودا دپیشِ عیسیٰ آمده گُفت: ”سلام اُستاد.“ و او ره ماخ کد. ^{۵۰} عیسیٰ دزُو گُفت: ”رفیق، بلده کاری که آمدے، انجام بدی؟“ اوخته اونا پیش آمد و دبله عیسیٰ دست اندخته او ره دستگیر کد.

^{۵۱} دَ امزُو وخت یکی امزُو کسای که قد عیسیٰ بُود، دست دَ شمشیر خو بُرده او ره کشید و غلامِ پیشوای بزرگ ره زده گوشِ ازو ره منٚی کد. ^{۵۲} اوخته عیسیٰ دزُو گُفت: ”شمشیر خو

ره دَ جای شی بیل، چُون هر کسی که شمشیر
 بِکِشه قد شمشیر کُشته مُشه. ^{۵۳} آیا فِکر
 مونی که ما نَمیتنم از آتِه خو درخاست کُنم که
 کلوتر از دوازده لشکرِ ملایکه ره یگدفعه‌یی
 بلده کومک مه ریی کُنه؟ ^{۵۴} مگم دَ او صورت
 نوشته های که مُوگيه 'امی چیزا باید رُخ بدیه'
 چطور پوره شنه؟

^{۵۵} دَ امزو ساعت عیسی دَ امو جمعیت گُفت:
 "آیا ما راهزن اَسْتُم که قد شمشیر و سوْته بلده
 دستگیر کدون مه امدید؟ ما هر روز دَ خانه خُدا
 ششته تعلیم میددُم و شمو مره گرفتار نکدید،
^{۵۶} مگم تمام امزی واقعه ها رُخ دد تا نوشته
 های انبیا پوره شنه." دَ امزو وخت تمام یارا او
 ره ایله کده دوتا کد.

محاکیمه دَ خُضورِ شورای یهود

^{۵۷} کسای که عیسی ره دستگیر کد، او ره دَ
 پیش قیافا پیشوای بزرگ بُرد دَ جایی که عالمای

دین و ریش سفیداً جم بود. ^{۵۸} مگم پترس از دور
او ره دُمال مُوكد تاكه دَ خانه پیشوای بزرگ
رسید و داخل شده قد پیره دارا شِشت تا بنگره
كه آخرِ كار چي موشه.

^{۵۹} پیشوایونِ عالی مقام و تمامِ اعضای شورا
دَ تلاشِ ازی بود كه یگ شاهدی دروغ دَ
ضدِ عیسی پیدا كُنه تا او ره دَ قتل برسنه.
^{۶۰} مگم اونا هیچ شاهدی پیدا نَتست، باوجود
كه غدرِ شاهدای دروغی پیش آمده شاهدی دَد.
بلاخره دُونفر پیش آمده ^{۶۱} گفت: ”ای نفر گفته
كه ’ما میتتم خانه خدا ره بیرو كده دَ مدتِ
سه روز دوباره آباد كنم.“ ^{۶۲} اوخته پیشوای
بزرگ باله شد و دَ عیسی گفت: ”آیا تو هیچ
جواب نَمیدی؟ ای چیزخیل آسته كه امیا دَ ضدِ
تو شاهدی میدیه؟“ ^{۶۳} مگم عیسی چپ مند.
اوخته پیشوای بزرگ دَزو گفت: ”تو ره دَ خدای
زنده قسم میدم دَز مو بگی كه تو مسیح باچه
خدا آستی یا نه؟“ ^{۶۴} عیسی دَزو گفت: ”خود تو

گفتی. بعد ازى شُمو «باچه انسان» ره مینگرید
که د دستِ راستِ قادرِ مُطلقِ شِشته و د بِلَه
اُورهای آسمو مییه.

۶۵ اوخته پیشوای بزرگ کالای خُو ره پاره
کده گفت: ”او کُفرِ گُفت! دیگه مو د شاهد
چی ضرورتِ دَری؟ شُمو امی آلی کُفرگویی ازو
ره شنیدید. ۶۶ صلاحِ شُمو چی آسته؟“ اونا د
جوابِ ازو گُفت: ”او سزاوارِ مرگِ آسته.“

۶۷ اوخته اونا د رُوی شی تَفِ اندخته اُو ره قد
مُشت زَد و بعضی کسا قد چپات د رُوی شی
زده ۶۸ مَوگُفت: ”ای مسیح، بلده مو نَبوتِ کُو،
کی تُو ره زَد؟“^a

^a ۲۶:۶۸ اونا چیمای عیسی ره بسته کُدد، امزی خاطر
ازو سوال کد. د مَرَقَس فصل ۱۴ د آیه ۶۵ رُجوع کُنید.

انکارِ پترُس دَ بارِه عیسیٰ

۶۹ دَ امزُو وختِ پترُس دَ بُرو دَ حولی شِشته
بُود که بے بلغه یگ کنیز دَ پیشِ ازو آمده گُفت:
”تو ام قد عیسیٰ جلیلی بُودی.“ ۷۰ مگم پترُس
دَ پیشِ رُوی پگِ ازوا انکار کده گُفت: ”ما هیچ
نموفامم که تو چیزخیل مُوگی.“ ۷۱ وختیکه
پترُس بُر شُدِه دَ دالیزِ درگه رفت؛ دَ اُونجی
یگ کنیزِ دیگه او ره هوش کد و دَ کسای
که دَ اُونجی بُود گُفت: ”ای آدم ام قد عیسیٰ
ناصری بُود.“ ۷۲ پترُس بسم انکار کده قَسَم
خورد و گُفت: ”ما امی آدم ره نمینخشم.“
۷۳ بعد از چند لحظه کسای که دَ اُونجی ایسته
بُود پیشِ آمد و دَ پترُس گُفت: ”یقیناً تو ام یکی
امزوا اَستی، چُون از لهجه تو فامیده مُوشه.“
۷۴ اوخته پترُس دَ لعنت کدو و قَسَم خوردو
شُرُوع کد و گُفت: ”ما امی آدم ره نمینخشم.“
دَ امزُو لحظه خروس بَنگ دَد.

۷۵ و پترُس توره عیسی ره دَ یاد خُو اُورد که گفتُ: ”پیش از بَنگِ خروس سه دفعه مَره انکار مونی.“ اوخته اُو بُرو رفته زار زار چخرا کد.

محکوم شُدونِ عیسی دَ مرگ

۲۷^۱ وختیکه صُبح شُد، تمام پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدای قوم دَ باره عیسی جلسه کد و تصمیم گرفت که اُو ره بُکُشه. ^۲ بعد ازو عیسی ره بسته کده بُرد و دَ پیلاتس والی رومی تسلیم کد.

^۳ یهُودا که عیسی ره تسلیم کُدد، وختی دید که اُو محکوم شُد، اُو پیشیمو شُدده اموس سی سِکه نقره ره دَ پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا پس دَد ^۴ و گفت ”ما گناه کدیم، چراکه آدم بیگناه^a ره تسلیم کدیم.“ و لے اونا گفت: ”دَز مو چی

^a ۲۷:۴ دَ جای «آدم بیگناه» دَ زبونِ یونانی «خون بیگناه» نوشته یه.

غَرَض، تُو مُوفامی و کار تُو. ” ۵ پس یهُودا اُمُو
نُقَره ره دَ خانِه خُدا پورته کده رَی شُد و رفته
خود ره دَ دار اوزو کد.

۶ مگم پیشوایونِ عالی مقام نُقره ره باله کده
گُفت: ” پورته کدونِ امزی نُقره دَ خزانِه خانِه خُدا
جایز نیسته، چراکه ای خُونبها آسته. ” ۷ بعد از
مشوره کدو، اونا قد امزو پیسه زمینِ کوزه‌گر
ره خرید تا بلده بیگنه‌گو قبرستو بشه. ۸ دَ امزی
دلیل اُمُو زمی تا امروز دَ نامِ «زمینِ خُون»
مشهور آسته. ۹ دَ امزی رقمِ توره که دَ وسیله
ارمیا پیغمبر گُفته شُد پوره شُد که مَوگیه:

” اونا سی سِکه نُقره ره گرفت،

قیمتِ کسی ره که قیمتِ شی دَ وسیله

بنی اسرائیل دَ سر ازو ایشته شُد؛

۱۰ و اونا اُمُو نُقره ره بلده زمینِ کوزه‌گر دَد،

اُمُو رقم که خُداوند دَز مه امر کُدد. ”

عیسیٰ دَ حُضُورِ پیلاتُس

- ۱۱ اوخته عیسیٰ دَ حُضُورِ والی رومی ایسته شد و والی ازو پُرسان کد: ”آیا تُو پادشاهِ یهودیا آستی؟“ عیسیٰ گُفت: ”خود تُو موگی.“
- ۱۲ مگم وختیکه پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا دَ بله ازو تَهْمَت کد، او هیچ جواب نَدَد.
- ۱۳ اوخته پیلاتُس دَزُو گُفت: ”آیا تُو نَمِیشَنوی که اونا چِیقس شاهدی ها دَ ضد تُو میدیه؟“
- ۱۴ لیکن عیسیٰ حتی دَ یگ توره ازو ام جواب نَدَد، بطوری که والی دَزی باره غدر خِیرو مند.
- ۱۵ رسم-و-رَواجِ والی ای بُود که دَ هر عید، یگ بندی ره بَلدِه مردُم ایله کُنه، هر کسی ره که اونا میخواست. ۱۶ دَ امزُو غَیت یگ بندی نامی دَ نامِ باراباس دَ بندی خانه بُود. ۱۷ وختیکه مردُم جَم شد، پیلاتُس ازوا پُرسان کده گُفت: ”شُمُو کَدَم شی ره میخاهید که بَلدِه شُمُو ایله کُنم؟ باراباس ره یا عیسیٰ مشهُور دَ مسیح ره؟“

۱۸ چُون اَو پَي بُرد که اونا عیسی ره از رُوی
همچشمی تسلیم کده.

۱۹ دَ حالیکه پیلاتس دَ چوکی قضاوت شِشتند،
خاتون شی دَزو پیغام رِبی کده گُفت: ”قد امزو
آدم بیگناه کار نَدشته بش، چُون امروز از خاطرِ
ازو دَ خاو غدر عذاب شُدَم.“

۲۰ دَ عینِ حال پیشوایونِ عالی مقام و ریش
سفیدا مردُم ره تشویق کد تا اونا درخواست کُنه
که باراباس ایله شُنه و عیسی کُشته شُنه.

۲۱ پس والی ازوا پُرسان کد: ”کدم امزی دُونفر
ره شُمو میخاهید که بلده شُمو ایله کُنه؟“ اونا
گُفت: ”باراباس ره.“ ۲۲ پیلاتس دَزوا گُفت:

”پس قد عیسی مشهور دَ مسیح چیز کار کُنه؟“

پگ ازوا گُفت: ”دَ صلیب میخکوب کُو!“

۲۳ اوخته والی گُفت: ”چرا؟ چی بدی کده؟“

اونا کلوتر چیغ زده گُفت: ”دَ صلیب میخکوب
کُو!“

۲۴ وختی پیلاتس دید که کوشش شی هیچ
 فایده ندره، بلکه شورش شروع موشه، او او
 طلب کد و د پیش روی مردم دست خوره ششته
 گفت: "ما د باره خون امزی آدم، بے گناه استم!
 شمو موفامید و کار شمو!"^a ۲۵ تمام مردم د
 جواب شی گفت: "خون ازو د گردون ازمو و
 اولادای مو بشه!" ۲۶ پس باراباس ره بلده ازوا
 ایله کد و عیسی ره بعد از قمچی زدو د عسکرا
 تسلیم کد تا د صلیب میخکوب شنه.

عسکرا قد عیسی ریشخندی موكنه

۲۷ اوخته عسکرای والی عیسی ره د حولی
 قصر والی برد و تمام عسکرای یگ قشله د گرد
 شی جم شد. ۲۸ اونا عیسی ره لُچ کده یگ چپن
 ارغوانی د جان شی دد ۲۹ و از خمچه خاردار

^a ۲۴:۲۷ د جای «شمو موفامید و کار شمو» د زبون
 یونانی «شمو بنگرید» نوشته یه.

یگ تاج بافته دَ سر شی ایشت و یگ نَی ره دَ
دِستِ راست شی دده دَ پیشِ رُوی ازو زانو زد و
ریشخندی کده گُفت: ” درُود دَ پادشاهِ یهودیا!“
^{۳۰} اونا دَ بِلَه ازو تَف کد و یگ نَی ره گِرِفته دَ سر
شی دَ زدو شُد. ^{۳۱} بعد ازی که او ره ریشخند
کد، اونا چَپَن ره از جان شی بُر کد و کالای خود
شی ره دَ جان شی دَد و او ره بُرد تا دَ صلیب
میخکوب شُنه. ^{۳۲} وختیکه اونا بُرو مورفت قد
یگ آدمِ قیروانی دَ نامِ شِمعون رُوی دَ رُوی شُد
و او ره مجبُور کد که صلیبِ عیسی ره دَ شانِه
خو بُره.

عیسی دَ صلیبِ کُشته مُوشه

^{۳۳} وختی اونا دَ یگ جای دَ نامِ گُلگُتا که
معنای شی «کاسِه سر» آسته رسید، ^{۳۴} اونا
شرابِ انگُور ره که قد چیزِ تلخِ گُت شُد دَزو
دَد؛ مگم وختیکه او ره مزه کد او نَخاست که
وُچی کُنه. ^{۳۵} امی که اونا عیسی ره دَ صلیب

میخکوب کد، اونا پشک اندخته کالای شی ره
منه خو تقسیم کد ۳۶ و د اونیجی بلده نگاهوانی
ازو ششت. ۳۷ جرم ازو ره نوشته کده باله تر از
سر شی سخت کد که اینی رقم نوشته شد:
"اینمی عیسی آسته، پادشاه یهودیا!"

۳۸ د امزو غیت دو راهزن ام قد ازو د صلیب
میخکوب شد، یکی ازوا د دست راست شی
و دیگه شی د دست چپ ازو. ۳۹ کسای که
ازونجی تیر موشد او ره توهین-و-تحقیر کده
سر خو ره شور میدد و ۴۰ موگفت: "تو که
خانه خدا ره خراب موکدی و او ره د مدت سه
روز آباد موکدی، خود ره نجات بدی. اگه تو
باچه خدا آستی از صلیب تاه بیه!" ۴۱ د عین
رقم پیشوایون عالی مقام، عالمای دین و ریش
سفیدا ام ریشخندی کده موگفت: ۴۲ "او دیگرو
ره نجات دد، مگم خود خو ره نجات دده نمیتنه.
او پادشاه اسرائیل آسته، امی آلی از صلیب تا
بیه و مو دزو ایمان میری! ۴۳ او د خدا توکل

دره، بیل که خُدا او ره امی آلی نجات بَدیه، اگه
واقعاً از شی راضی آسته، چُون او مُوگفت 'ما
باچه خُدا آسْتُم!' " ۴۴ امو دُو راهزن ام که قد
ازو دَ صلیب میخکوب شُدُد، او ره دَو-و-دشنام
میدد.

مَرگِ عیسیٰ

۴۵ از ساعتِ ششم تا ساعتِ نهم،^a تریکی تمام
زمی ره گرفت. ۴۶ و نزدیکِ ساعتِ نهم عیسیٰ
قد آوازِ بلند چِیغ زده گُفت: "ایلی، ایلی، لَمَّا
سَبَقْتَنی؟" یعنی "خُدای مه، خُدای مه، چرا
مَره ایله کدی؟"

۴۷ بعضی کسای که دَ اُونجی ایسته بُود وختی
ای ره شنید، گُفت: "الیاس ره کوی مونه."
۴۸ فوری یکی ازوا دَویده یگِ اسفنج ره گرفت

^a ۲۷:۴۵ یعنی از ساعتِ ۱۲ چاشت تا ساعتِ ۳ بعد از
چاشت.

و اوره پُر از سِرِکِه انگور کده دَ سِرِیگ نِی بند
کد و دَزُو پیش کد که وُچی کُنِه. ^{۴۹} ولے دِیگرو
گُفت: ”بیل که بِنگری که اِلیاس مییه تا اوره
نِجات بَدیه یا نَه!“ ^{۵۰} عیسیٰ بسم قد آوازِ بلند
چِیغ زَد و روح خُو ره تسلیم کد.

^{۵۱} دَ امزُو لحظه پرده خانه خُدا از باله تا زیر
دُو پاره شُد؛ زمی لَرزه کد و سنگا شَق شُد
^{۵۲} و قبرها واز شُد و غدر جسم های مُقَدَّسین
که مُرده بُود^a دُوباره زنده شُد. ^{۵۳} بعد از دُوباره
زنده شُدونِ عیسیٰ، اونا از قبرها بُرو اَمَد و دَ
شارِ مُقَدَّس داخل شُد و دَ غدر کسا ظاهر شُد.
^{۵۴} وختی قومندان و نفرای شی که از عیسیٰ
نِگاهوانی مُوکد، زِلزله و اَمُو واقعه های دِیگه
ره دید، اونا سخت ترس خورد و گُفت: ”راستی
که ای آدم باچه خُدا بُود.“

^a ۲۷:۵۲ دَ جای «مُرده بُود» دَ زبونِ یونانی «خاو رفتند»

نوشته یه.

۵۵ غَدْر خاتُونو ام دَ اُونجی بُود که از دُور توخ
 مُوکد؛ اُونَا از جَلیلیه از پُشتِ عیسی اَمَدُ تا اُو
 ره خِدْمَت کُنِه. ۵۶ دَ مینکلِ ازوا مَریمِ مَجَدَلِیَه
 و مَریمِ اَبِه یَعقُوب و یوسُف بُود و امچنان اَبِه
 باچه های زیدی.

دَفنِ کدوِنِ عیسیٰ

۵۷ دَ وختِ اَفَتو شِشتو، یِگِ اَدَمِ دَوْلَتَمَنَد که
 از شارِ رامه بُود و یوسُف نام دَشت رَسید؛ اُو ام
 پیرِو عیسیٰ شُدُد. ۵۸ اوخته اُو دَ پیشِ پیلاتس
 رفت و جَسَدِ عیسیٰ ره ازو طلب کد؛ و پیلاتس
 امر کد که دَزُو دَدِه شَنِه. ۵۹ پس یوسُف جَسَدِ
 ره باله کده بُرد و اُو ره دَ یِگِ رَخْتِ کَتانِ پاک
 پیچَنده ۶۰ دَ قَبْرِ نَوی که بَلَدِه خود خُو دَ قاده
 کَنده بُود، ایشْت و یِگِ سَنگِ کُتِه ره دَ دانِ
 قَبْرِ لول دَد و رفت. ۶۱ مَریمِ مَجَدَلِیَه و اُمُو مَریمِ
 دِیگِه ام دَ اُونجی پیشِ رُوی قَبْرِ شِشتُد.

پیره‌داری از قبر

۶۲ صَبَاحِ امْرُؤِ رُوزِ كِه یِگِ رُوزِ بَعْدِ از رُوزِ
آمادگی عید بُود، پیشوایونِ عالی مقام و فریسیا
دَ پیشِ پیلاتُسِ جَم شُدِه ۶۳ گُفت: "صاحبِ دَ یاد
مُو آسته که امُو آدمِ گُمراهِ کُننده و ختیکه زنده
بُود گُفت: 'بعد از سه روز دُوباره زنده موشم.'
۶۴ پس امر کُو که تا سه روز از قبر نگاهوانی
شُنه؛ نَشُنه که یارای شی دَ غیتِ شاو آمده او
ره دُزی کُنه و بعد ازو دَ مردُم بُگیه که او از
مُرده‌ها دُوباره زنده شُدِه و ای گُمراهی آخِر از
اوّل کده بدتر بشه. " ۶۵ پیلاتُسِ دَزوا گُفت:
"پیردارا ره بگیریید و بورید و هر رقمِ که میتنید
از قبر مُحافظت کُنید. " ۶۶ پس اونا قد پیردارا
رفت و سنگِ دانِ قبر ره مَهر-و-لاک کد و قبر
ره مُحافظت کد.

دوباره زنده شدنِ عیسیٰ

۲۸
۱ بعد از روزِ آرام، دَ وختِ روزِ واز
شُدو دَ روزِ یگشَمبِه،^a مَریمِ مَجَدَلِیَه
و اُمُو مَریمِ دِیگِه بَلدِه دِیدونِ قَبِرِ رِفَتِ ۲ و دَ
اُونجی بے بلغِه یگِ زَلزَلِه شَدیدِ شُد، چُون یگِ
مَلایِکِه خُداوندِ از آسَمو نازلِ شُدِه اَمَدِ و سَنگِ
رِه از دَانِ قَبِرِ لولِ دَدِه دَ بِلِه شی شِشْتِ. ۳ چِهْرِه
شی رَقَمِ آتَشکِ گُرگُرْدراغِ بُوَدِ و کالایِ شی
رَقَمِ بَرَفِ وَری سَفیدِ. ۴ از ترسِ ازو پَیَرَدارا دَ
لَرزِه اَمَدِ و رَقَمِ مُردِه جُورِ شُد. ۵ مَگَمِ مَلایِکِه
دَ خاتُونو گُفَت: ”شُمُو ترسِ نَخوَرِید، چُون ما
مِیدَنَمِ کِه شُمُو عِیسیٰ رِه مُو پالِید، کِسی رِه کِه
دَ صلیبِ مِیخکُوبِ شُد. ۶ اُو دَ اِینجی نِیستِه.
اُو دُوباره زنده شُدِه، اُمُو رَقَمِ کِه اُو گُفَتُد. بَیید،

^a ۲۸:۱ دَ زِیونِ یونانی «روزِ اوّلِ هفتِه» نوشته یِه، چُون
روزِ شَمبِه بَلدِه یَهُودِیا روزِ آخِرِ هفتِه آستِه.

جایی ره که او خاو بُود، توخ کُنید ^۷ و زُود رفته
 دَ یارای شی بُگید که او از مُرده ها دُوباره زنده
 شُده و از شُمو کده پیش دَ جلیلیه موره و شُمو او
 ره دَ اُونجی مینگرید. اینه، ما دز شُمو گُفتم. ”
^۸ اوخته خاتونو دَ عَجَله قد ترس و خوشی کلو
 از قبر ریی شُد و دَویده رفت تا دَ یارای شی خبر
 بدیه. ^۹ بے بلغه عیسیٰ قد ازوا رُوی دَ رُوی شُد
 و گُفت: ”سلام. ” و خاتونو پیش آمده دَ پایای
 ازو اُفتد و او ره سَجده کد. ^{۱۰} اوخته عیسیٰ
 دزوا گُفت: ”ترس نَخورید. بورید و دَ برارون
 مه بُگید که دَ جلیلیه بوره؛ دَ اُونجی اونا مَره
 مینگره. ”

رِشوت دَدو دَ پیره‌دارا

^{۱۱} دَ حالیکه خاتونو مورفت، بعضی از پیره‌دارا
 دَ شار رفت و تمام چیزای ره که رُخ دَده بُود، دَ
 پیشوایونِ عالی مقام نقل کد. ^{۱۲} بعد ازی که
 پیشوایونِ عالی مقام قد ریش سفیدا جم شُده دَ

بَيْنَ خُو مشوره كد، اونا يگ مقدار پيسه بلده پيردارا دد ۱۳ و گُفت: "شمو بگيد كه ياراي شي د وختِ شاو آمده او ره دُزي كد د غيتي كه مو خاو بودي. ۱۴ و اگه اي توره د گوشِ والي رسيد، مو او ره راضي موني و شمو ره از جنجال دور نگاه موني." ۱۵ پس اونا پيسه ره گرفت و امو رقم كه بلده ازوا گفته شد، امو رقم كد. اي قصه تا امروز د بين يهوديا گفته موشه.

وظيفه بزرگ

۱۶ اوخته يازده يار د جليليه د امزو كوه رفت كه عيسي بلده ازوا هدايت دده بود. ۱۷ وختي كه اونا عيسي ره ديد، او ره پرستش كد. مگم بعضي هاي شي شك كد. ۱۸ اوخته عيسي پيش آمد و قد ازوا گپ زده گُفت: "تمام اختيار-و-قدرت د آسمو و د روي زمي دز مه دده شده. ۱۹ پس بوريد و تمام ملت ها ره پيرو

جور کده اونا ره د نام آته و باچه و روح اَلْقُدْس
غُسَلِ تَعْمِيدِ بَدِيدِ ۲۰ و دزوا تَعْلِيمِ بَدِيدِ تا از تمام
چیزای که دز شُمو امر کدُم اِطَاعَتِ کُنَه. و بَدَنید
که ما همیشه قد شُمو اَسْتُم، تا آخر زمان.